
N O T A T 2 0 1 5 – 5

Økonomien i landbruket i Trøndelag

Utviklingstrekk 2004–2013

Tabellsamling 2009–2013

KJELL
STAVEN

EYSTEIN
YSTAD

JOSTEIN
VASSELJEN

SVEIN OLAV
HOLIEN

SIV KARIN PAULSEN
RYE

INGER SOFIE MURVOLD
KNUTSEN

NILF

Norsk institutt for
landbruksøkonomisk forskning

NILF utgir en rekke publikasjoner

Årlig utkommer:

- «Driftsgranskingar i jord- og skogbruk»
- «Handbok for driftsplanlegging»
- «Utsyn over norsk landbruk. Tilstand og utviklingstrekk».
- «Mat og industri. Status og utvikling i norsk matindustri».

Resultater fra forskning og utredninger utgis i fire serier:

- «NILF-rapport» – en serie for publisering av forskningsrapporter og resultater fra større utredninger
- «Notat» – en serie for publisering av arbeidsnotater, delrapporter, foredrag m.m. samt sluttrapporter fra mindre prosjekter
- «Discussion paper» – en serie for publisering av foreløpige resultater (bare internettpublisering)
- «Artikler» – en serie for kortfattet publisering av resultater fra forskning og utredninger (bare internettpublisering).

NILF gir også ut:

- «Dagligvarehandel og mat»
- Regionale dekningsbidragskalkylar.

NILF er sekretariat for Budsjettnemnda for jordbruket som årlig gir ut:

- «Totalkalkylen for jordbruket» (Jordbrukets totalregnskap og budsjett)
- «Referansebruksberegninger»
- «Resultatkontroll for gjennomføringen av landbrukspolitikken»
- «Volum- og prisindeksar for jordbruket» som ligger på:
<http://www.nilf.no/PolitikkOkonomi/Nn/VolumPrisIndeksar.shtml>

NOTAT 2015–5

Økonomien i landbruket i Trøndelag

Utviklingstrekk 2004–2013

Tabellsamling 2009–2013

Kjell Staven

Eystein Ystad

Jostein Vasseljen

Svein Olav Holien

Siv Karin Paulsen Rye

Inger Sofie Murvold Knutsen

NILF

Norsk institutt for
landbruksøkonomisk forskning

Serie	Notat
Redaktør	Sjur Spildo Prestegard
Tittel	Økonomien i landbruket i Trøndelag. Utviklingstrekk 2004–2013. Tabellsamling 2009–2013.
Forfattere	Kjell Staven, Eystein Ystad, Jostein Vasseljen, Svein Olav Holien, Siv Karin Paulsen Rye og Inger Sofie Murvold Knutsen.
Prosjekt	Distriktpublikasjon Trøndelag (D223)
Utgiver	Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF)
Utgiversted	Oslo
Utgivelsesår	2015
Antall sider	80
ISBN	978-82-7077-905-5
ISSN	0805-9691
Emneord	melkeproduksjon, spesialisert storfekjøttproduksjon, sauehold, kornproduksjon, kombinert kornproduksjon og svinehold, gårdsskogbruket, familiens arbeidsfortjeneste, driftsresultat, nettoinvestering

Litt om NILF

- Forskning og utredning angående landbrukspolitikk, matvaresektor og -marked, foretaksøkonomi, nærings- og bygdeutvikling.
- Utarbeider nærings- og foretaksøkonomisk dokumentasjon innen landbruket; dette omfatter bl.a. sekretariatsarbeidet for Budsjettnemnda for jordbruket og de årlige driftsgranskingene i jord- og skogbruk.
- Utvikler hjelpemidler for driftsplanlegging og regnskapsføring.
- Finansieres av Landbruks- og matdepartementet, Norges forskningsråd og gjennom oppdrag for offentlig og privat sektor.
- Hovedkontor i Oslo og distriktskontor i Bergen, Trondheim og Bodø.

Forord

«Driftsgranskinger i jord- og skogbruk» er en årlig regnskapsundersøkelse, der det på landsbasis er med 888 gårdsregnskap i 2013. Av disse var 141 med i de spesielle driftsgranskinger i skogbruket. 33 samdrifter innen kumelkproduksjonen leverte data til undersøkelsen. Trøndelag er det siste året representert med 136 bruk.

I tillegg til hovedpublikasjonen fra regnskapsundersøkelsen, har vi siden slutten av 1950-tallet publisert oversikt over økonomien i jordbruket i Trøndelag.

Resultatmessig har forskjellene mellom Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag vært uvesentlige, og vi har derfor brukt tallmaterialet for Trøndelag samlet. Det gir bedre muligheter til å utarbeide resultater fra enkeltproduksjoner som melkeproduksjon, korn, korn/svin, sauehold og kjøttproduksjon på ammekyr.

De regnskapsdataene som hentes inn er supplert med avlings-, ytelses- og arbeidsnoteringer. I tillegg utføres det en spesiell skogbruksgransking på grunnlag av data fra de brukene som har minst 50 m³ balansekvantum. I den spesielle skogbruksgranskingen brukes det tall for Midt-Norge (Helgeland og kommunene nord for Romsdalsfjorden i tillegg til Trøndelag). Ved siden av data for landbruket er det også lagt vekt på å beskrive totaløkonomien for brukerfamilien.

I tillegg til vanlige økonomiske nøkkeltall ser vi på utvikling i økonomien på store melkebruk hvor vi følger 9 melkebruk fra hele landet med i snitt 52 årskyr. Samdrifter blir behandlet i et eget kapittel.

Grunnlagsmaterialet for årets notat om økonomien i jordbruket i Trøndelag er utarbeidet av Svein Olav Holien, Stig Runar Størdal, Eystein Ystad, Therese Hunstad, Siv Karin Paulsen Rye, Elena Kirsanova og Inger Murvold Knutsen. Kjell Staven har tilrettelagt programvare og tabellutskrifter.

Siv Karin Rye, Eystein Ystad, Kjell Staven, Svein Olav Holien, Jostein Vasseljen og Inger Murvold Knutsen har i samarbeid utarbeidet notatet. Berit Helen Grimsrud har klargjort manuskriptet for publisering.

Oslo, mars 2015
Inger-Anne Ravlum

Innhold

	Side
SAMMENDRAG	1
1 INNLEDNING.....	3
1.1 Definisjoner.....	3
2 LANDBRUKET I TRØNDELAG.....	5
3 MELKEPRODUKSJON.....	9
3.1 Lønnsomhet og nettoinntekt.....	9
3.2 Nettoinvesteringer og gjeldsutvikling	10
3.3 Melkeproduksjon – sammenligning av lav- og høygruppe.....	11
3.4 Samdrifter i melkeproduksjon.....	14
3.5 Økonomien på store melkebruk	15
4 SPESIALISERT STORFEKJØTTPRODUKSJON	17
4.1 Lønnsomhet og nettoinntekt.....	17
4.2 Nettoinvestering og gjeldsutvikling	18
5 KORNPRODUKSJON	21
5.1 Lønnsomhet og nettoinntekt.....	21
5.2 Nettoinvestering og gjeldsutvikling	22
6 KOMBINERT KORNPRODUKSJON/SVINEHOLD	23
6.1 Lønnsomhet og nettoinntekt.....	23
6.2 Nettoinvestering og gjeldsutvikling	24
7 SAUEHOLD.....	27
7.1 Lønnsomhet og nettoinntekt.....	27
7.2 Nettoinvestering og gjeldsutvikling	28
8 GÅRDSSKOGBRUKET	29
9 TABELLSAMLING 2009–2013.....	33
10 FORKLARING PÅ FAGUTTRYKK	77

Sammendrag

Etter økte driftsresultater i 2012 ble det en nedgang i resultat for trøndersk landbruk i 2013. Trønderske gårdsbruk hadde i gjennomsnitt 254 700 kroner per årsverk som vederlag til alt arbeid og egenkapital i 2013. Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk gikk ned fra 270 000 til 215 000 kroner. Dette er en nedgang på 55 000 kroner fra 2012. Lavere kornavlinger, lavere pris på melk og svinekjøtt og økte kostnader er noen av forklaringene på resultatet. Størst nedgang hadde brukene med kombinert korn/svin og ammeku, mens sau og melk hadde minst nedgang.

Produksjonsinntektene økte generelt i 2013, men det var større økning i variable og faste kostnader. Gjelda økte med 21 prosent i forhold til året før, til et snitt på 2,7 millioner kroner per bruk. Egenkapitalandelen sank fra 54 til 50 prosent.

I gjennomsnitt var nettoinvesteringene i Trøndelag 225 200 kroner per bruk i 2013, dette er en økning fra 85 300 kroner i 2012. Melkebrukene hadde størst nettoinvestering og hovedsakelig i driftsbygninger. Ammeku og bruk med korn investerte minst.

Melk

Det ble en nedgang i lønnsomhet i trøndersk melkeproduksjon i 2013. Driftsoverskuddet hadde en nedgang på 41 100 kroner. Familiens arbeidsfortjeneste gikk ned med 35 600 kroner fra 2012, og endte på 215 900 kroner. Produsert melkemengde økte fra året før, og gjennomsnittlig melkekvote er nå 197 tonn. Nettoinvesteringen var på nesten 350 000 kroner og gjelda økte til 2 760 000 kroner i 2013.

Tallene fra driftsgranskingene viser at det er stor variasjon i resultat mellom gårdsbruk, også mellom de med tilnærmet like produksjonsforutsetninger. En undersøkelse av høygruppe¹ og lavgruppe i melkeproduksjonen viser at det har vært nedgang i driftsoverskudd hos begge gruppene, men nedgangen har vært betydelig større hos lavgruppa. Lavgruppa har investert mest i 2013.

De 11 samdriftene fra Midt-Norge hadde lavere resultat enn fjoråret. Samdriftene øker i størrelse når det gjelder antall årskyr og areal, men det er levert noe mindre melk enn året før. Driftsoverskuddet hadde en nedgang på 22 000 kroner, og familiens arbeidsfortjeneste per årsverk var på 352 400 kroner. Nettoinvesteringa hos samdriftene var lavere enn gruppa melkebruk, og gjelda var økt til 4 522 000 kroner.

Spesialisert storfekjøttproduksjon

Siden fjoråret har det blitt økte kjøttleveranser, høyere priser, økte tilskudd og større areal hos de 19 brukene som er med i gruppa. Økte variable og faste kostnader i form av blant annet kraftfôr og maskinleie, gir nedgang i driftsoverskudd på 44 000 kroner. Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk gikk ned til 162 300 kroner, og er nå lavere enn melkebrukene. Gjelda har økt med 1,3 millioner kroner fra året før og nettoinvesteringa er lav. Gruppa er utvida med 4 bruk i 2013, og det har også vært utskiftninger av bruk.

Kornproduksjon

Byggavlingene var over 100 kg lavere per daa enn i 2012. Havre hadde tilsvarende resultatforbedring, men bygg utgjør 91 prosent av kornarealet som er med i undersøkelsen. Driftsoverskuddet hadde en nedgang på 29 000 kroner og familiens arbeidsfortje-

¹ Gruppa med høyest driftsoverskudd per kuenhet er benevnt som høygruppa, og gruppa med lavest driftsoverskudd per kuenhet er benevnt som lavgruppa.

neste per årsverk gikk ned fra 247 000 til 191 000 kroner. Lavere avling, og økning i variable og faste kostnader, forklarer dette. Det var nettoinvesteringer på til sammen 37 500 kroner i gjennomsnitt i gruppa, hovedsakelig i maskiner. Gjelda er på samme nivå.

Kombinert kornproduksjon/svinehold

Det ble en nedgang på 47 prosent i driftsoverskudd for gruppen kombinert korn og gris. Lavere bygg og hveteavlinger, nedgang i antall smågriskull, og høyere kraftfôrkostnader gir et dårligere resultat enn året før. Det ble dyrket bygg på 96 prosent av kornarealet. Omsatt mengde kjøtt og smågris økte sammenlignet med fjoråret, men prisene var lavere. Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk hadde en nedgang fra 421 000 kroner året før til 187 000 kroner i 2013.

Nettoinvesteringene økte til 143 000 kroner, og det ble investert mest i driftsbygninger. Gjelda økte med 300 000 kroner og er 3 745 000 kroner i gjennomsnitt på brukene.

Sauehold

Økte priser på lammekjøtt i tillegg til økt mengde omsatt kjøtt ga økte produksjonsinntekter. Høyere utgifter til kraftfôr og kjøp av dyr ga en liten nedgang i driftsoverskudd sammenlignet med fjoråret. Driftsoverskuddet i 2013 ble 296 000 kroner, 2000 kroner lavere enn 2012. Det var positiv nettoinvestering hos sauebrukene. Det skyldtes at to av brukene i gruppa investerte mye i driftsbygninger. Gjelda på sauebrukene økte med 277 500 kroner i 2013 til 1 573 500 kroner i gjennomsnitt.

Skogen

Gårdsskogbruket er representert ved et eget utvalg blant de brukene som er med i driftsgranskingene for jordbruket, der det er satt spesielle krav til skogsstørrelse (minst 50 m³ balansekvantum). Tallene fra Midt-Norge omfatter 36 bruk fra de to Trøndelagsfylkene, kommunene nord for Romsdalsfjorden i Møre og Romsdal fylke og Helgeland i Nordland fylke. På disse brukene ble det ble i gjennomsnitt avvirket 155 m³. Det er 100 m³ mindre enn i 2012.

Avvirkningsprosenten varierer mye, men svinger bra i takt med tømmerprisene. I 2013 var avvirkningsprosenten 70. Tømmerprisen sank med 12 kroner til 306 kroner per m³ fra 2012 til 2013, og det er lavest siden 2010 i faste priser.

1 Innledning

«Driftsgranskinger i jord- og skogbruk» er en årlig, landsomfattende regnskapsundersøkelse. I 2013 omfattet undersøkelsen 888 regnskap, hvorav 136 var fra gårdsbruk i Trøndelagsfylkene. I tillegg kommer regnskap fra ca. 33 samdrifter i melkeproduksjonen, og 11 av disse var fra Midt-Norge (Trøndelag, Helgeland og Møre og Romsdal). Gårdsbrukene er valgt ut for å gi et tverrsnitt av det yrkesmessig drevne jordbruket i Norge. Utvalgsbruk med tilstrekkelig størrelse på gårdsskogen er også med i granskingene av gårdsskogbruket. For å sikre et større tallgrunnlag for skogbruksgranskingene i Midt-Norge er brukene med gårdsskog fra Helgeland og kommunene nord for Romsdalsfjorden med i materialet.

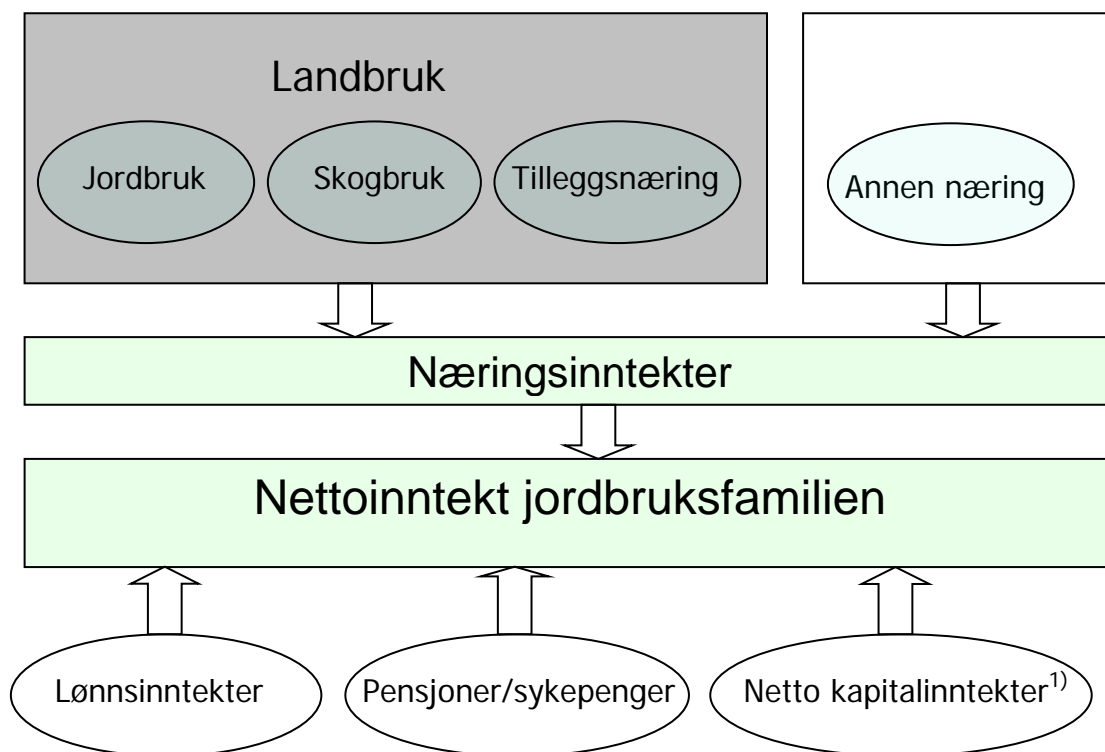
Hovedvekten i regnskapsundersøkelsene er på virksomheten i jord- og skogbruk, men også annen næringsvirksomhet tas med. I tillegg til regnskapstallene inneholder materialet data om avlinger, ytelse og arbeidsforbruk. Gårdsbruket blir sett på som en familiebedrift, og de foretaksøkonomiske resultatmålene gjenspeiler dette. Inntektsvirkning av jordbruksfradraget er det ikke tatt hensyn til ved beregning av resultatmålene.

Viktige definisjoner som brukes er omtalt nedenfor i delkapittel 1.1, mens de ulike faguttrykkene som brukes er forklart i kapittel 10 til slutt i notatet.

1.1 Definisjoner

I driftsgranskingene deles næringsaktiviteten på bruket inn i fire yrkesgreiner: Jordbruk, skogbruk, tilleggsnæringer og annen næring (Figur 1.1). «Tilleggsnæring» er næringsvirksomhet som tar utgangspunkt i gårdens driftsapparat, mens «annen næring» er næringsvirksomhet som er uavhengig av gårdens driftsapparat. Det er viktig med klare definisjoner av yrkesgreinene for at fordelingen av inntekter og kostnader mellom disse skal bli riktig.

Jordbruk, skogbruk og tilleggsnæringer er basert på bruk av gårdens landbruksressurser; arealer, bygninger, maskiner og landbruksråvarer. Utnyttelse av brukernes kompetanse vil også inngå som en viktig del av mange tilleggsnæringer, men tilleggsnæringsaktiviteten kunne ikke vært drevet uten bruk av landbruksressursene. Annen næring er basert på brukerfamiliens økonomiske og menneskelige ressurser til næringsaktivitet utenfor bruket, og kunne potensielt vært drevet uten landbruksressurser på eiendommen.

Figur 1.1 Skjematisk oversikt over brukerfamiliens nettoinntekt

1. ¹⁾ Netto kapitalinntekter består av renteinntekt + aksjeinntekt + familiens arbeid på nyanlegg – rentekostnad – kår.

Jordbruk

Jordbruk er *produksjon av jord- og hagebruksråvarer som melk, kjøtt, ull, honning, egg, korn, oljefrø, erter, frukt, bær, poteter, grønnsaker, blomster og lignende jordbruksprodukter*. Slik jordbruk er definert i driftsgranskingene, omfatter det også utleie av jordbruksareal til jordbruksaktivitet og utleie av maskiner i mindre målestokk. I den grad jordbruksressurser inngår som produksjonsfaktor i andre næringsgreiner, godtgjøres jordbruket for bruk av disse ressursene.

Skogbruk

Skogbruk er *tradisjonell produksjon av skogbruksråvarer som skurtømmer og massevirke*. Vedproduksjon, juletreproduksjon og produksjon av pyntegrønt defineres som tilleggsnæring. Hvis det drives vedproduksjon på bruket og virket hentes fra egen skog, godtgjøres skogbruket for råvarene, og råvarene utgjør så en kostnad i tilleggsnæringen.

Tilleggsnæring

Tilleggsnæring er *næringsaktivitet på gardsbruk/landbrukseiendom som drives i tillegg til eller ved siden av tradisjonelt jord- og skogbruk, hvor en eller flere av brukets landbruksressurser (areal, bygninger, maskiner og landbruksråvarer) inngår og er nødvendig som faktorinnsats i produksjonen*. Utleie av jordbruksareal til jordbruksaktivitet og utleie av maskiner, defineres som nevnt ikke som tilleggsnæring, men som jordbruk.

Annen næring

Annen næring er *annen næringsvirksomhet enn jordbruk, skogbruk og tilleggsnæring, hvor det ikke benyttes og er behov for landbruksressurser som innsatsfaktor i produksjonen*.

2 Landbruket i Trøndelag

Etter økte driftsresultater i 2012 ble det en nedgang i resultat for trøndersk landbruk i 2013. Trønderske gårdsbruk hadde i gjennomsnitt 254 700 kroner per årsverk som vederlag til alt arbeid og egenkapital i 2013. Dette er en nedgang på 40 200 kroner fra året før. Størst nedgang hadde brukene med kombinert korn-/griseproduksjon. Mens sauebrukene klarte seg best sammenlignet med fjoråret. Det økonomiske resultatet på Trøndelagsbrukene i 2013 er like under landsgjennomsnittet.

Kostnadene øker mer enn inntektene

Produksjonsinntektene økte med 4 prosent og kostnadene med 11 prosent i gjennomsnitt for Trøndelagsbrukene. Større mengde omsatt storfekjøtt, lammekjøtt og svinekjøtt, bedre priser (utenom svinekjøtt) og høyere tilskudd ga økte produksjonsinntekter. Kostnadsbildet viser høyere kostnader til kraftfôr, mer til innkjøp av dyr, maskinleie, leasing, jordleie og vedlikeholdskostnader.

Resultat for hver driftsform

Melkeproduksjon som er den viktigste driftsformen i trøndersk landbruk, oppnådde 257 400 kroner i vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk i 2013, en nedgang på 21 000 kroner fra året før.

Bruk med gris/korn, som hadde et veldig bra resultat i 2012, fikk en nedgang på 47 prosent i driftsoverskudd, og en nedgang fra 415 900 kroner til 226 000 kroner i vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk.

Bruk med ensidig kornproduksjon fikk 224 500 kroner i vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk, en nedgang på 45 200 kroner fra 2012. For de to siste gruppene skyldes nedgangen mindre kornavlinger, spesielt på bygg, og noe lavere pris på smågris og svinekjøtt i tillegg til høyere kostnader.

For bruk med ammeku sank resultatet per årsverk med 82 000 kroner til 208 400 kroner i vederlag til arbeid og egenkapital for 2013. Produksjonsinntektene økte, men det var større økning i utgifter til kraftfôr, maskinleie og andre faste kostnader. Antall bruk som er med i undersøkelsen har økt fra 15 til 19, og i tillegg har noen bruk blitt skiftet ut.

Sauebruk oppnådde 236 100 kroner per årsverk i vederlag til arbeid og egenkapital, som er en nedgang på 700 kroner. Sauebrukene hadde økt volum omsatt kjøtt og bedre priser sammenlignet med fjoråret, men også høyere kostnader.

Økte investeringer og økt gjeld

I gjennomsnitt var nettoinvesteringene per bruk i Trøndelag 225 200 kroner. Dette er en økning fra 85 300 kroner per bruk i 2012. Det er hovedsakelig i driftsbygninger det investeres, og melkeprodusentene investerer mest. Bruk med ammeku og bruk med korn hadde lavest nettoinvestering. Gjelda økte med 21 prosent fra året før, mens egenkapitalandelen gikk ned fra 54 prosent til 50 prosent. Gjennomsnittsgjeld for alle bruk i Trøndelagsgranskingen er 2 661 000 kroner per bruk, mens samdrifter har i snitt 4 522 000 kroner per bruk.

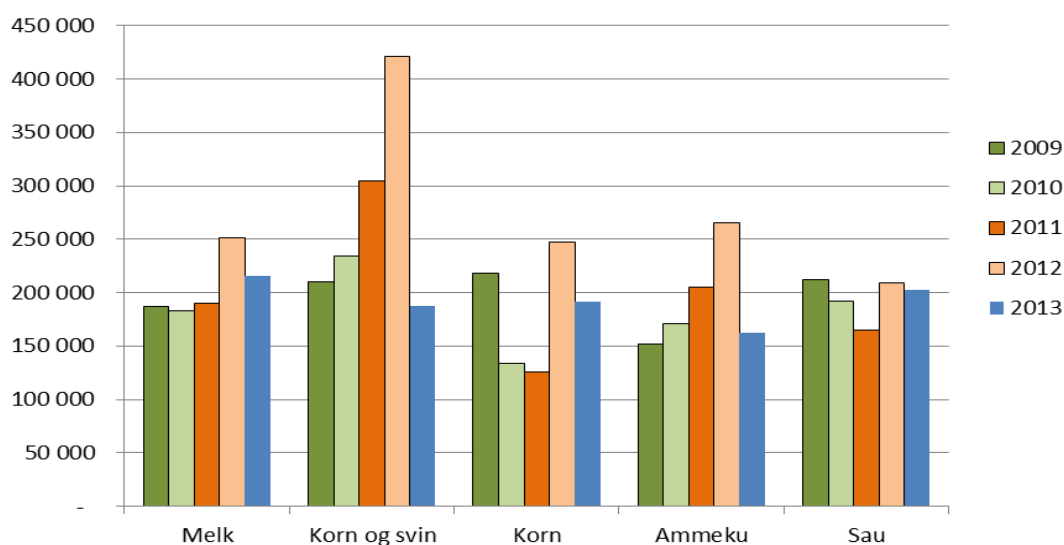
Inntektsvirkning av jordbruksfradraget, arbeidsinnsats og jordbruksareal

Inntektsvirkningen av jordbruksfradraget inngår ikke i resultatmålene og utgjorde 39 000 kroner per årsverk i jordbruket i Trøndelag.

Brukerfamiliens samlede arbeidsinnsats var på ca. 2,2 årsverk (1 årsverk = 1845 arbeidstimer). Gjennomsnittsalder blant deltakerne i Trøndelag er 48 år.

Jordbruksareal i snitt per bruk økte med 25 daa til 370 daa per bruk. Leid areal utgjør 140 daa per bruk.

Figur 2.1 viser utvikling i familiens arbeidsfortjeneste per årsverk for de ulike driftsformene siste 5 års periode. Alle driftsformer har hatt nedgang sammenlignet med fjoråret. Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk i korn og svin har hatt en nedgang fra 421 000 kroner i 2012 til 187 000 kroner i 2013, dvs. 55 prosent. Ammeku har de siste to årene hatt bedre resultat enn melk målt i familiens arbeidsfortjeneste per årsverk og hatt en jevn stigning, men ikke i 2013. Dårlige kornavlinger på bygg slår ut i to driftsgreiner. Sauen ligger like under fjorårets resultat.

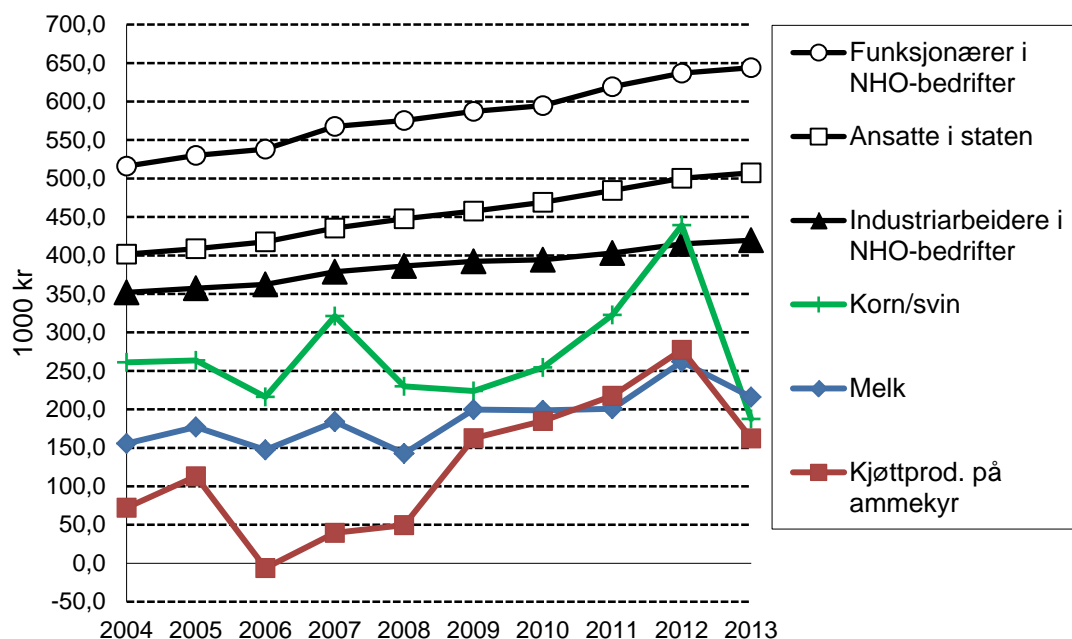

Figur 2.1 Familiens arbeidsfortjeneste² per årsverk i jordbruket etter driftsform i perioden 2009 – 2013. Løpende kroner

I Figur 2.2 er utviklingen i familiens arbeidsfortjeneste per årsverk i tre driftsformer i jordbruket presentert sammen med «Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjøret» sine resultat for gjennomsnittlig årslønn for heltidstilsatte innenfor ulike yrker.

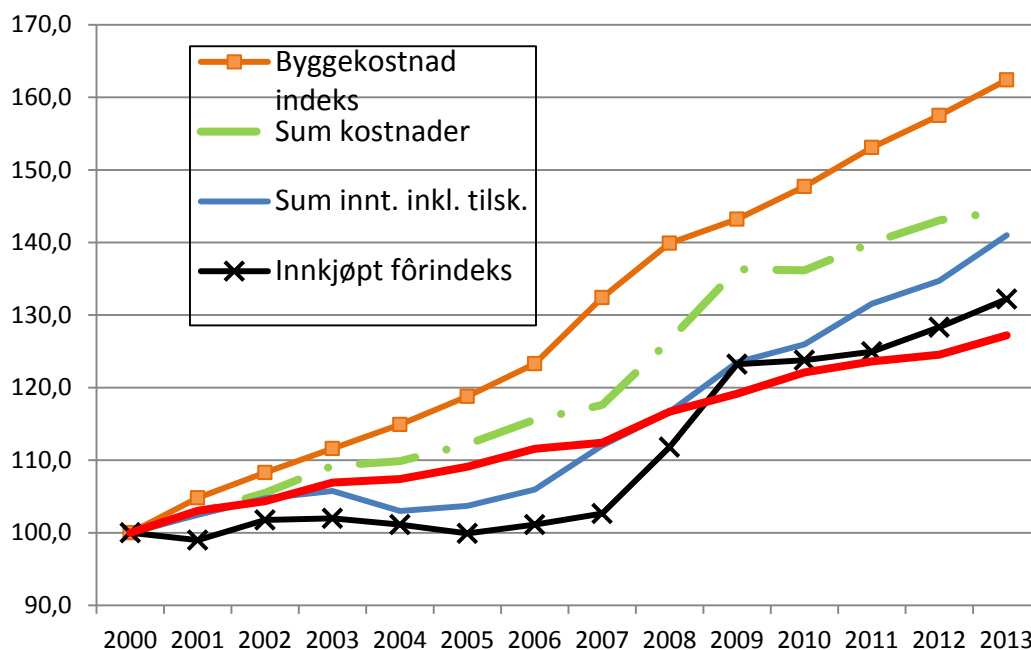
Driftsform korn og svin er den driftsformen i jordbruket som har ligget høyest i perioden. Resultatet for 2013 i driftsgranskingene viser at det er blitt større inntektsforskjell mellom jordbruket og de andre yrkesgruppene som er vist i figuren. Ett årsverk er beregnet etter 1845 timer for jordbruket og 1750 timer for andre yrkesgrupper.

² **Familiens arbeidsfortjeneste** er driftsoverskuddet fratrasket kalkulert rente av eiendelene i jordbruket. Dette resultatmålet viser hva familien har igjen som godtgjørelse for egen arbeidsinnsats og for innsatsen til eventuelt ubetalt leid arbeidskraft.

Figur 2.2 Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk for ulike driftsformer i Trøndelag sammenlignet med andre yrkesgrupper, faste 2013-kroner

Figur 2.3 Relativ prisutvikling for viktige faktorer i landbruket. 2000–2013. Kostnadsøkningen er større enn prisutvikling på jordbruksinntekter inkludert tilskudd i perioden. Unntaket er førkostnadene som har hatt lavere prisutvikling enn øvrige kostnader og inntektene. Byggekostnadene har økt mest i hele perioden. Lønn utgjør over halvparten av byggekostnadene.

Figur 2.3 Relativ prisutvikling for viktige faktorer i landbruket. 2000–2013

3 Melkeproduksjon

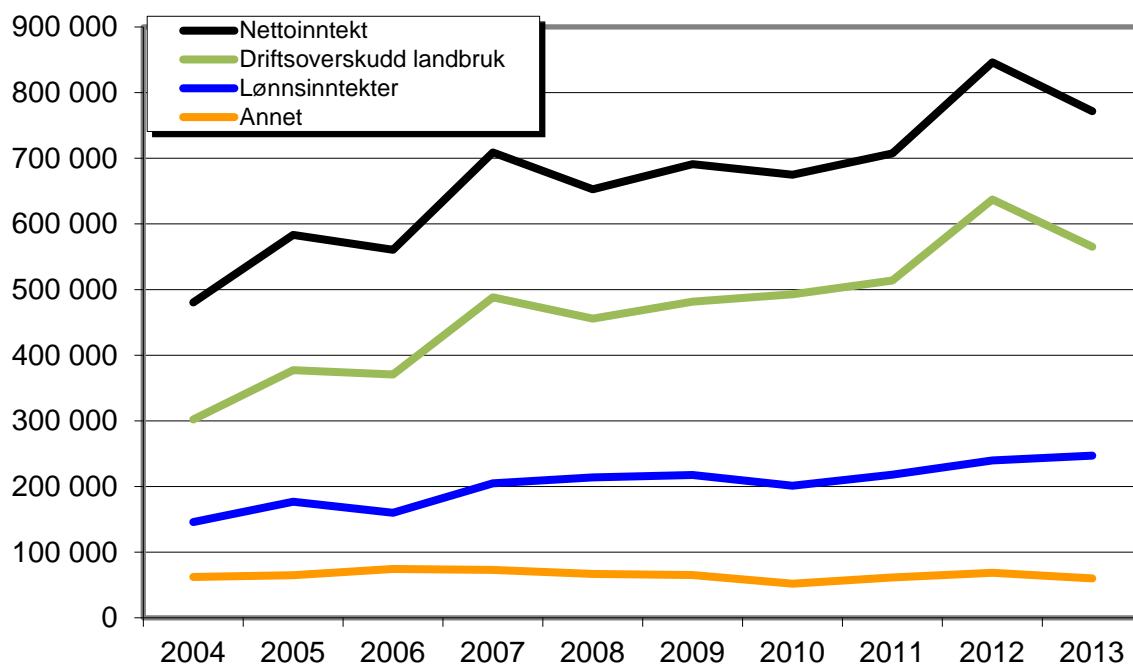
Melkeproduksjon er den viktigste driftsformen i trøndersk landbruk, noe som også gjen-speiles i driftsgranskingene. I perioden fra 2003 har antall deltakere i denne gruppen i Trøndelag variert mellom 63 og 94 bruk. I 2013 var 64 melkebruk med i undersøkelsen. Resultatene er gjennomsnittstall for alle melkebrukene i det enkelte år. I tillegg er det gjort en sammenligning av høy- og lavgruppe ut fra økonomisk resultat, der brukene er sortert etter driftsoverskudd per kuenhet før avskrivning.

3.1 Lønnsomhet og nettoinntekt

Det ble en nedgang i lønnsomhet i trøndersk melkeproduksjon i 2013. Familiens arbeidsfortjeneste gikk ned med 35 600 kroner fra 2012, og endte på 215 900 kroner. Samtidig økte familiens arbeidsinnsats med 86 timer til 3103 timer per bruk.

Årsaken til det svakere resultat var høyere kostnader. Produksjonsvolumet økte både for melk og kjøtt. Produksjonsinntektene økte med 66 100 kroner (6 prosent) selv om melkeprisen gikk ned med 9 øre per liter. Både variable og faste kostnader økte. De variable kostnadene økte med 48 800 kroner (9 prosent) og kraftfôr og andre forbruksartikler økte mest. Faste kostnader økte med 96 300 kroner (15 prosent). De fleste faste kostnadene økte mye, unntaket var drivstoff. Det ble investert mye i 2013 og avskrivninger og vedlikeholdskostnader økte mest.

Utvikling av driftsoverskudd og nettoinntekt på melkebruk er vist i figur 3.1. Nettoinntekten gikk ned med 56 700 kroner i 2013. Driftsoverskuddet fra jordbruket ble 496 200 kroner, en nedgang på 41 100 kroner fra 2012. Lønnsinntektene økte med 12 400 kroner til 247 100 kroner. Renteutgiftene steg med 4 000 kroner i 2013. Nettoinntekten har stort sett økt siden 2003 med størst økning i 2012, men sank i 2013. Årsaken er inntektsnedgang i jordbruket.

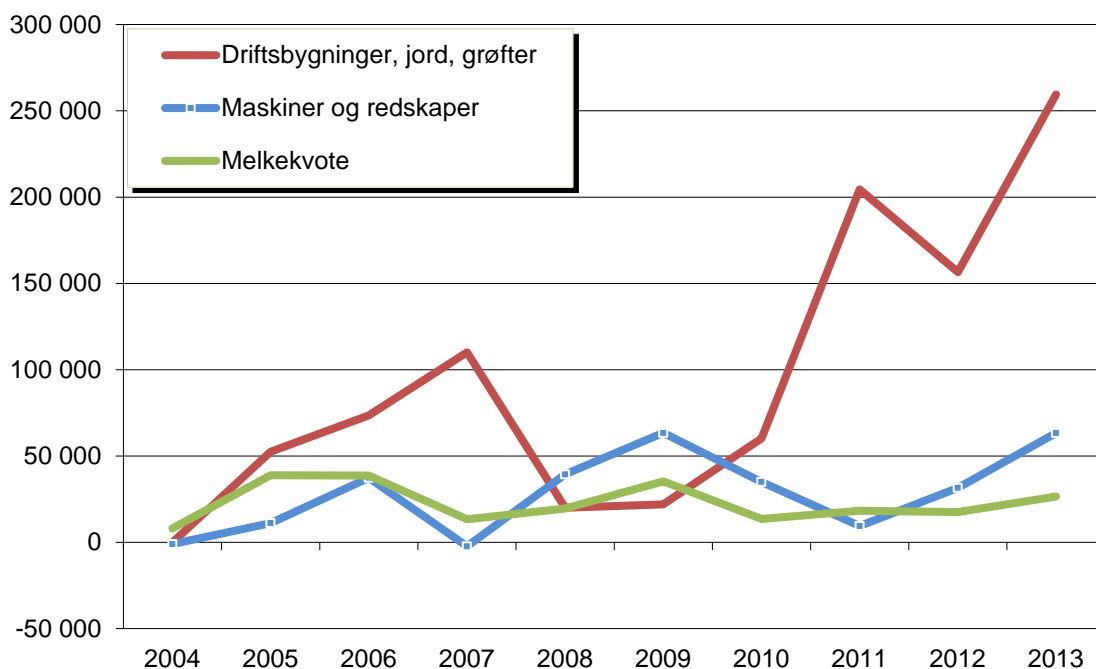

Figur 3.1 Nettoinntekt, driftsoverskudd og lønnsinntekt på melkeproduksjonsbruk i Trøndelag, 2004–2013. Kroner per bruk, 2013-kroner

3.2 Nettoinvesteringer og gjeldsutvikling

Figur 3.2 viser utviklingen i nettoinvesteringer på melkeproduksjonsbruk i Trøndelag siden 2004. Kapitalen øker når årets investeringer er større enn summen av avskrivninger, tilskudd og frasalgt. Nettoinvesteringene i driftsbygninger, jord og grøfter på melkeproduksjonsbrukene i Trøndelag har vært stigende fra 2004, men med en nedgang i årene 2008 og 2009. Det var også en mindre nedgang i 2012.

Maskininvesteringene har gått opp og ned i perioden, men har vært stigende i 2012 og 2013. Investeringer i melkekvote har også variert noe, men nivået har vært svakt stigende siden 2010.

Figur 3.2 Nettoinvesteringer på melkeproduksjonsbruk i Trøndelag. 2004–2013. Kroner per bruk. 2013-kroner

Samlet gjeld på et melkeproduksjonsbruk i Trøndelag var på 2 760 100 kroner i 2013, en økning på 404 500 kroner fra året før. I 2008 var gjelda på 1 478 000 kroner i 2008, altså nesten en fordobling på 5 år. Utviklingen viser at både gjeld og gjeldsprosent stiger med økende bruksstørrelse. Egenkapitalen var på 53 prosent av totalkapitalen i 2013, en nedgang på 3 prosentpoeng.

3.3 Melkeproduksjon – sammenligning av lav- og høygruppe

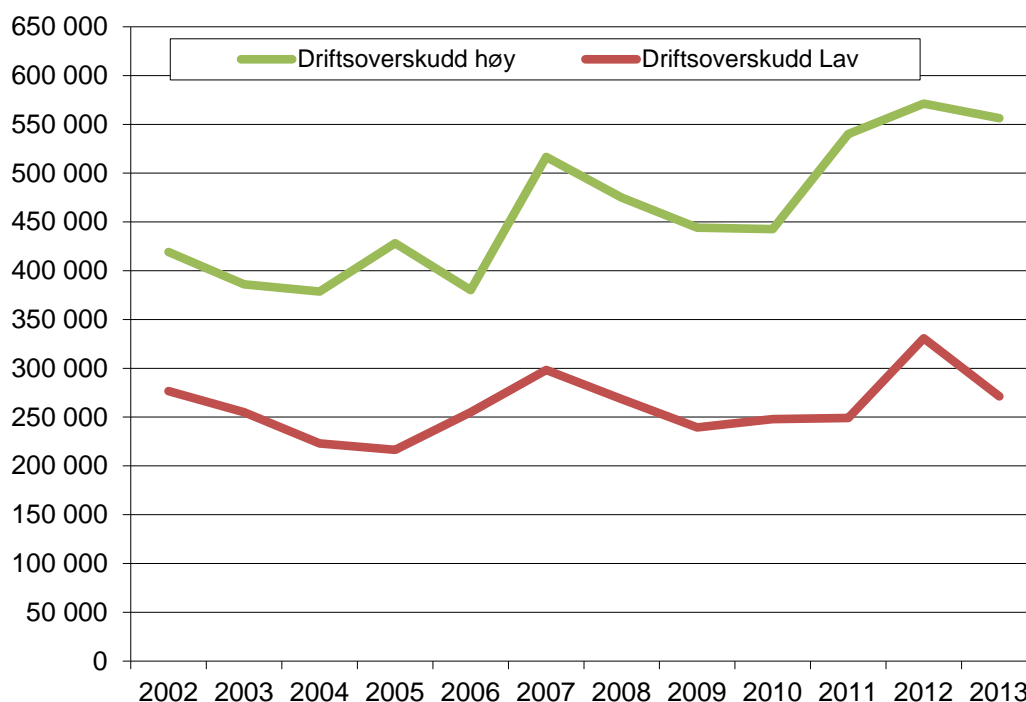
Tallene fra driftsgranskingene viser at det er stor variasjon i resultat mellom gårdsbruk, også mellom de med tilnærmet like produksjonsforutsetninger. Det var 64 melkebruk med i driftsgranskingene for Trøndelag i 2013. Av disse var det fem bruk med økologisk melkeproduksjon. For å få sammenlignbare grupper, er alle bruk med over 30 årskyr tatt ut, slik at vi sto igjen med 38 melkebruk. Brukene er deretter sortert etter resultat før avskrivning per kuenhet³, og delt inn i tre like store grupper, en høygruppe (13 bruk), en mellomgruppe (12 bruk) og en lavgruppe (13 bruk). Gruppen med høyest driftsoverskudd per kuenhet er benevnt som høygruppa, og gruppa med lavest driftsoverskudd per kuenhet er benevnt som lavgruppa. Resultatene av sammenligningen er vist i tabellene 3 a – f i kapittel 9.

Buskapsstørrelsene i 2013 var 17,6 årskyr i høygruppa (20,9 kuenheter) og 21,0 årskyr i lavgruppa (24,0 kuenheter). Brukene i høygruppa hadde mindre jordbruksareal, noe som skyldes lavere omfang av jordleie. Høygruppa hadde høyere melkeavdrått og høyere kvotefylling enn lavgruppa. Begge gruppene hadde bedre kvotefylling i 2013 enn i 2012. Høygruppa omsatte litt mer storfekjøtt enn i lavgruppa. Resultat før avskrivninger per kuenhet kom på 31 500 kroner i høygruppa mot lavgruppas

³ En kuenhet er lik en årsku eller 4 slaktedyr à 300 kg (omsatt kg storfekjøtt/1200).

17 500 kroner. Driftsoverskuddet varierte fra 36 600 kroner til 4 400 kroner blant brukene i de to gruppene⁴.

Det samlede driftsoverskuddet⁵ var 556 300 kroner i høygruppa mot 271 200 kroner i lavgruppa i 2013. Figur 3.3 viser at utviklingen av driftsoverskuddet i høy- og lavgruppa har vært relativt lik i perioden etter 2001, men for 2013 hadde høygruppa en liten nedgang i driftsoverskudd fra 2012 på 15 000 kroner og lavgruppa hadde en nedgang på 59 600 kroner.

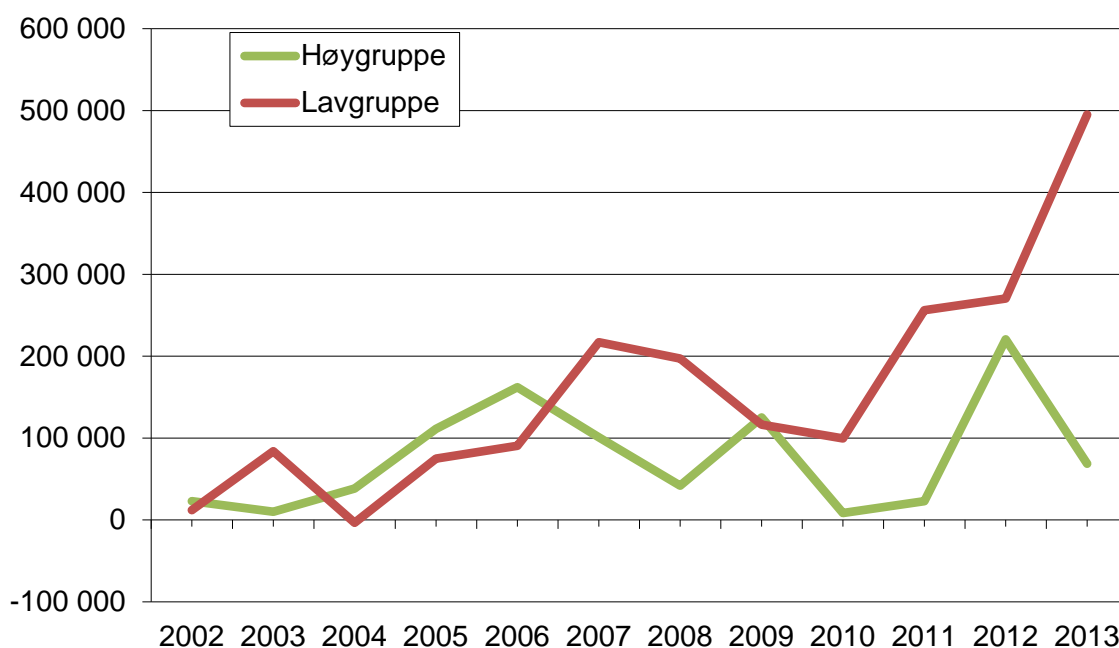
Figur 3.3 Driftsoverskudd i lav- og høygruppe i melkeproduksjon i Trøndelag, 2002–2013. Kroner per bruk, 2013-kroner

Melkeavdråttene per årsku var størst i høygruppa, men differansen mellom gruppene var mindre i 2013 enn i 2012. De samlede produksjonsinntektene var noe større i lavgruppa som følge av høyere melkeleveranse. Høygruppa oppnådde 11 øre mer per liter melk. Hovedårsaken til forskjellen mellom gruppene ligger i de samlede kostnadene, som var ca. 344 500 kroner lavere i høygruppa. Differansen var størst for faste kostnader med 220 500 kroner. Arbeidsforbruket i jordbruket var i 100 timer høyere i høygruppa og det var familien som hadde timene som utgjorde differansen.

Figur 3.4 viser sum nettoinvesteringer i høygruppa og lavgruppa fra 2001 til 2013. De siste årene har hovedtyngden av investeringene vært i driftsbygninger, med unntak av 2008 da maskininvesteringene var størst i lavgruppa. I perioden har det ikke vært store avvik mellom de to gruppene i nettoinvesteringer. I 2013 endret dette seg, og lavgruppa hadde mye høyere nettoinvestering. Forskjellen var 426 400 kroner. Forskjellen var spesielt stor for driftsbygninger, men lavgruppa investerte også mer i maskiner og redskaper og melkekvote.

⁴ Til sammenligning var det høyeste driftsoverskuddet før avskrivninger blant brukene med over 30 årskyr 28 536 kroner per kuenhet, mens det laveste driftsoverskuddet i denne gruppen var på 10 035 kroner.

⁵ I samlet driftsoverskudd er avskrivninger inkludert.

Figur 3.4 Sammenligning av høy- og lavgruppe i melkeproduksjon i Trøndelag. Sum nettoinvestering. 2002–2013. Kroner per bruk. 2013-kroner

Tabell 3.1 gir en oversikt over utviklingen i driftsoverskudd for jordbruk, skog og tilleggsnæring, lønnsinntekt, renteutgifter, nettoinntekt⁶ og privatforbruk i høy- og lavgruppa fra 2008 til 2013. Lavgruppa har fram til 2013 høyere lønnsinntekt, driftsoverskudd i skog, tilleggsnæring og renteutgifter. Det kan tyde på at lavgruppa sprer aktiviteten sin over flere produksjoner og de har investert mer enn høygruppa. I 2013 er lønnsinntekt, driftsoverskudd skogbruk og driftsoverskudd tilleggsnæring størst i høygruppa. Høygruppa har over 50 % høyere driftsoverskudd i jordbruket enn lavgruppa i 2013, mens omsetningen i jordbruket var høyest i lavgruppa.

⁶ Nettoinntekt er driftsoverskudd alle næringer pluss lønnsinntekt, pensjoner og sykepenger, gevinst/utbytte verdipapir, familiens arbeid på nyanlegg og renteinntekter minus renteutgifter og kårutgifter.

Tabell 3.1 Driftsoverskudd, lønnsinntekt, renteutgifter, nettoinntekt, og privat forbruk for høy- og lavgruppe i utvalgte år. Tall i hele tusen. 2013-kroner

	Lavgruppe			Høygruppe		
	2008	2011	2013	2008	2011	2013
Driftsoverskudd jordbruk	268	249	271	475	540	556
Driftsoverskudd skog	84	14	11	9	8	13
Driftsoversk. tilleggsnæring	107	40	43	24	15	63
Renteutgifter	103	74	91	46	43	30
Lønnsinntekt	254	241	192	180	147	250
Nettoinntekt	671	570	516	723	768	960
Privatforbruk	519	466	431	367	430	426

3.4 Samdrifter i melkeproduksjon

Antall samdrifter i melkeproduksjon økte mye fram til 2008. Etter at ordningen med leie av melkekvoter ble innført i 2009 har et stort antall samdrifter blitt oppløst. Dette tyder på at en stor andel samdriftsdeltakere har vært passive. Fra 2008 til 2013 har antall samdrifter på landsbasis sunket fra 2 068 til 1 264⁷. I samme periode er antallet samdrifter i Trøndelag redusert fra 452 til 250.

Fra og med regnskapsåret 2005 er det samlet inn regnskap fra samdrifter med to deltakere i driftsgranskingene. For hver samdrift er det samlet inn regnskap både for selve samdrifta og for de to andelseierne i samdrifta hver for seg. Skatteregnskapene er gjort om til driftsregnskap på samme måte som regnskapene for enkeltbruk som inngår i driftsgranskingene. Regnskapet til samdrifta og regnskapene for medlemmene i samdrifta slås sammen til et konsernregnskap. All jordbruksdrift på de aktuelle brukene inngår i de økonomiske resultatene, slik at jordbruksvirksomheten omfatter både samdrifta og den jordbruksvirksomhet de to andelseierne eventuelt driver i egen regi.

For årene 2009–2013 var det med regnskapsresultater fra 10 til 11 samdrifter i undersøkelsene i Midt-Norge (Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag og Helgeland). Organiseringa av disse samdriftene er noe forskjellig. Enkelte har bygd felles driftsbygning der alle dyra har plass, mens andre bruker eksisterende driftsbygninger og har melkekyr i ett fjøs og ungdyr i et annet.

Fra 2009 til 2013 har antall årskyr per samdrift økt fra 37,6 til 40,8 i Midt-Norge, og omsatt melkemengde har steget fra 269 700 til 292 700 liter. Melkekvoten har i samme tidsrom økt fra 266 300 til 303 000 liter. I 2009 var samla jordbruksareal 599 dekar, dette steg til 671 dekar i 2013. Vi ser at samdriftene har hatt en betydelig vekst i størrelse, målt både i antall årskyr og dekar (se også tabell 10 bakerst i notatet).

I 2009 var driftsoverskuddet på 782 000 kroner, det minka litt i 2010, var høyest i 2012 med 997 500 kroner og gikk ned til 975 500 kroner i 2013. Hovedårsaken til det høye tallet i 2012 var både økt melkepris og melkemengde, som ga et utslag i en økning i melkeinntekten på 202 200 kroner per samdrift fra 2011 til 2012. Nedgangen fra 2012 til 2013, skyldes lavere melkepris og litt mindre leveranse. Tilskuddene økte med 73 900 kroner fra 2012 til 2013. I sum steg produksjonsinntektene med 75 500 kroner i 2013. På kostnadssiden er det innkjøp av dyr som har steget mest det siste året, sammen med maskinleie. Kostnader til vedlikehold av maskiner har gått ned. I sum steg kostnadene med 147 000 kroner i 2013.

Nettoinntekten hos samdriftene økte til 1 539 000 kroner i 2013. Oppgangen skyldes først og fremst økte lønnsinntekter og økte utbetalinger av pensjoner og sykepenger.

⁷ Ifølge tall fra Landbruksdirektoratet.

I 2013 hadde samdriftene i gjennomsnitt en nettoinvestering på 103 800 kr. Ingen av samdriftene investerte større beløp i driftsbygninger dette året, mens det ble investert 72 300 i traktor og maskiner. I tillegg ble det investert 45 200 kroner i melkekvote per samdrift i 2013.

I Tabell 3.2 sammenlignes nøkkeltall fra samdriftene i Midt-Norge med store melkebruk fra hele landet. Store melkebruk har større produksjonsomfang og mer investert kapital, men samdriftene har best resultat når det gjelder ytelse⁸, driftsoverskudd, familiens arbeidsfortjeneste per årsverk og lønnsevne per time.

Tabell 3.2 Samdrifter sammenlignet med store enkeltbruk, nøkkeltall 2013

	Samdrifter Midt-Norge	Store melkebruk, Landet
Antall bruk i undersøkelsen	11	60
Antall årskyr	40,8	45,4
Kg melk per årsku	7 741	7 605
Arbeidstimer jordbruket	4 675	4 417
Antall dekar grovfôr	556	521
Antall dekar korn	115	18
Driftsoverskudd	975 500	694 400
Familiens arb.fortj. per årsverk	352 400	255 600
Lønnsevne per time	191	150
Anleggsmidler i jordbruket	4 276 900	6 948 400
Egenkapitalprosent	53 %	37 %

3.5 Økonomien på store melkebruk

Oppfølging av undersøkelsen på store melkebruk

NILF publiserte i 2010 en undersøkelse av lønnsomheten på store melkebruk med 30–70 årskyr⁹. I undersøkelsen inngikk totalt 42 regnskap fra 16 ulike bruk for perioden 2006 – 2008. Resultatene ble sammenlignet med ei gruppe samdrifter og ei gruppe enkeltbruk (20–30 årskyr). De store melkebrukene foretok alle større investeringer i forkant av undersøkelsen, mens i de to andre gruppene er det blanding av bruk som har investert og bruk som ikke har foretatt større investeringer.

I 2013 har vi erfaringstall i åtte år på ni av brukene i gruppa store melkebruk som har vært med i undersøkelsen «Lønnsomhet på store melkebruk» fra starten. Gruppa samdrifter er samdrifter fra hele landet, 31 stk., og i 2013 er gruppen 20–30 årskyr utvidet til 99 bruk fra hele landet.

Figur 3.5 viser at lønnsomheten på store melkebruk, målt som lønnsevne per time, var lav i perioden 2006–2008. Årsaken til dette var først og fremst at kapitalkostnadene på store melkebruk var vesentlig høyere enn i de andre gruppene og at store melkebruk fikk mindre tilskudd per produsert enhet. Målt som familiens arbeidsfortjeneste per årsverk og lønnsevne per time, kom store melkebruk dårligere ut enn både samdriftene og gruppa med 20–30 årskyr.

⁸ Kg melk per årsku.

⁹ Krokann, K., 2010. Økonomien på store mjølkebruk. NILF-notat 2010–18.

I 2009 er det store melkebruk som har best resultat målt i lønnsevne per time. Andre undersøkelser som NILF har publisert om utbyggingsbruk¹⁰, viser at det er en innkjøringsperiode etter store investeringer og driftsomlegginger før drifta er i gjenge; omtalt som oppstartsfase. Det kan også være tilfelle med brukene i denne undersøkelsen for perioden 2006 til 2008. I tillegg ble rentekravet,¹¹ kalkulert rente av gjennomsnittlig verdi av eiendeler i jordbruket, halvert fra 2008 til 2009. Det ga store utslag for gruppen store melkebruk som har høye investeringer.

I 2013 har samdriftene hatt omtrent samme driftsoverskudd som i 2012, og en nedgang på 6 kroner til 168 kroner, i lønnsevne per time. Både store melkebruk og bruk mellom 20 og 30 årskyr har nedgang i driftsoverskudd siste år. Lønnsevne per time hos store melkebruk blir på 160 kroner, en nedgang på 33 kroner. Hos gruppa bruk mellom 20 og 30 årskyr er resultatet 46 kroner lavere enn året før, dvs. 142 kroner i lønnsevne per time.

Store melkebruk lå over fjoråret i resultat før avskrivninger, men økte investeringer og høyere avskrivninger gir et dårligere driftsoverskudd.

I 2013 hadde store melkebruk i snitt 52,3 årskyr (+0,3), samdrifter 45 årskyr (+2) og melkebruk mellom 20 og 30 årskyr gjennomsnittlig 24 årskyr (0).

Figur 3.5 Lønnsevne per time i kroner. 2006–2013. 2013-kroner

¹⁰ Haukås, T. og Solberg L.R. Vurdering av økonomi på utbyggingsbruk i mjølkeproduksjon i Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane, NILF-notat 2011–12 og Utbyggingsbruk i Hordaland, NILF-notat 2012–3.

¹¹ Rentekravet var 6 prosent i 2008 og 3 prosent i 2009 til 2013. Bakgrunnen for beregningen av rentekravet er alternativ plassering av kapitalen. Det er gjennomsnittlig 3 måneders NIBOR-rente i regnskapsåret som er benyttet i beregningene.

4 Spesialisert storfekjøttproduksjon

Antall bruk som driver ensidig kjøttproduksjon har økt de siste årene. En del av besetningene er i en avlsprosess der NRF-kua krysses med andre storferaser. Andre bruk er i ferd med å øke dyretallet. Både antall kalvinger og omsatt kjøttmengde har økt mye fra 2009 til 2013. I Tabell 4.1 er det satt opp en oversikt over tre år. Mengde omsatt kjøtt er doblet siden 2009 på driftsgranskingsbrukene. Antall kalvinger og areal på brukene er økt mye. Fra 2009 til 2012 økte resultatet målt i driftsoverskudd, familiens arbeidsfortjeneste per årsverk og lønnsevne per time. I 2013 var det nedgang i samtlige resultatmål sammenlignet med året før. Resultatmålene er oppgitt i 2013 kroner.

Tabell 4.1 Utvikling i ammekuproduksjonen fra 2009 til 2013

Per bruk	2009	2012	2013
Antall bruk	13	15	19
Antall kalvinger	24,5	33,3	32,7
Storfekjøtt omsatt kg	5 325	8 664	11 232
Arbeidstimer jordbruk	1 748	2 010	2 212
Jordbruksareal daa	345	390	488
Herav leid daa	115	158	258
Driftsoverskudd	183 000	308 000	257 000
Fam.arbeidsfortjeneste per årsverk	162 500	271 500	162 500
Lønnsevne per time	101	150	109
Anleggsmidler i jord- bruket	1 456 000	2 092 000	3 075 000
Egenkapitalprosent	67	55	41

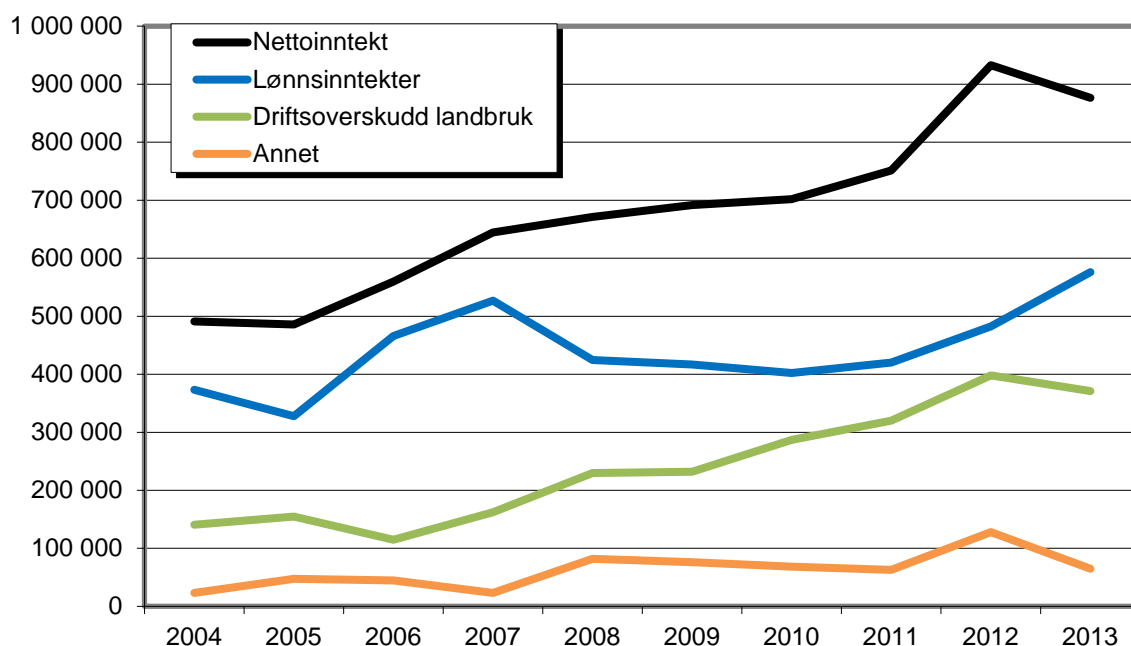
4.1 Lønnsomhet og nettoinntekt

Årets driftsgranskingsbruk er utvidet med fire bruk i gruppen spesialisert storfekjøttproduksjon. Det er i tillegg skiftet ut noen bruk. Økte kjøttleveranser, høyere priser og økte tilskudd gir en økning i produksjonsinntekter på 20 prosent fra 2012. Økte variable og faste kostnader i form av blant annet kraftfôr og maskinleie, gir en nedgang i driftsoverskudd på 44 000 kroner, og familiens arbeidsfortjeneste per årsverk gikk ned til 162 300 kroner fra 265 705 kroner i 2012.

Timeforbruket har også gått opp siste år, både leid arbeid og familiens arbeid på bruket. De to siste årene har spesialisert storfekjøttproduksjon ligget over melkeproduksjonen i Trøndelag målt i familiens arbeidsfortjeneste per årsverk. Det er ikke tilfelle i 2013. Gjelda har økt med 1,3 millioner kroner fra 2012 og nettoinvesteringen er lav.

Figur 4.1 viser fordeling av brukerfamiliens samlede inntekt i perioden 2004–2013. På bruk med ammeku er det lønnsinntekter utenom bruket som står for det meste av nettoinntekten. De siste årene har imidlertid inntekta fra jordbruket bidratt mest til økningen i nettoinntekt, men i 2013 bidro nedgang i jordbruksinntekta til lavere nettoinntekt. I begrepet «driftsoverskudd landbruk» inngår driftsoverskudd fra jordbruk, skog-

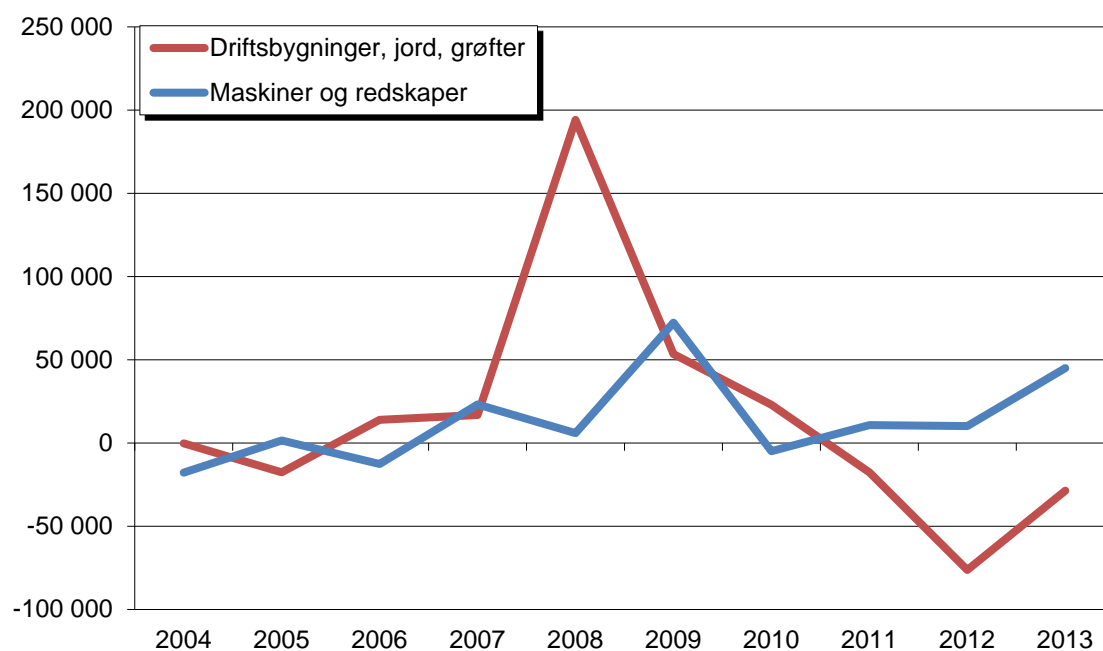
bruk og tilleggsnæring. Lønnsomheten varierer sterkt fra bruk til bruk, men vi ser at jordbruksinntekta i gjennomsnitt har steget jevnt fra 2005 til 2012, mens det for 2013 ble en nedgang.

Figur 4.1 Nettoinntekt og driftsoverskudd mv. på bruk med storfekjøttproduksjon. 2004–2013. Kroner per bruk. 2013-kroner

4.2 Nettoinvestering og gjeldsutvikling

Mange av brukene har tidligere drevet med melkeproduksjon, og har derfor fremdeles store faste kostnader knyttet til bygninger og mekanisk utstyr. Brukene har derfor vært preget av lite nyinvesteringer, men relativt store avskrivninger slik at nettoinvesteringene i perioden fra 2002 til 2006 var negative (Figur 4.2). I 2007 var nettoinvesteringen positiv med 39 200 kroner, og økte til 196 000 kroner i 2008 (2012-kroner). Den store økningen i 2008 skyldes at ett bruk i gruppa investerte i ny driftsbygning. I 2010 var det gjennomsnittlig lav nettoinvestering, men det ble investert i kjøp av jord. Både i 2011 og 2012 var det negativ nettoinvestering. I 2013 var det positiv nettoinvestering i maskiner og redskap. Gjelda økte med 1,3 millioner kroner i 2013 fordi større bruk med større omfang og investeringer har kommet inn i undersøkelsen. Renteutgiftene økte med 60 000 kroner fra 2012 til 2013, mens egenkapitalprosenten sank fra 55 prosent til 41 prosent.

Figur 4.2 Nettoinvesteringer på bruk med storfekjøttproduksjon. 2004–2013. Kroner per bruk. 2013-kroner

5 Kornproduksjon

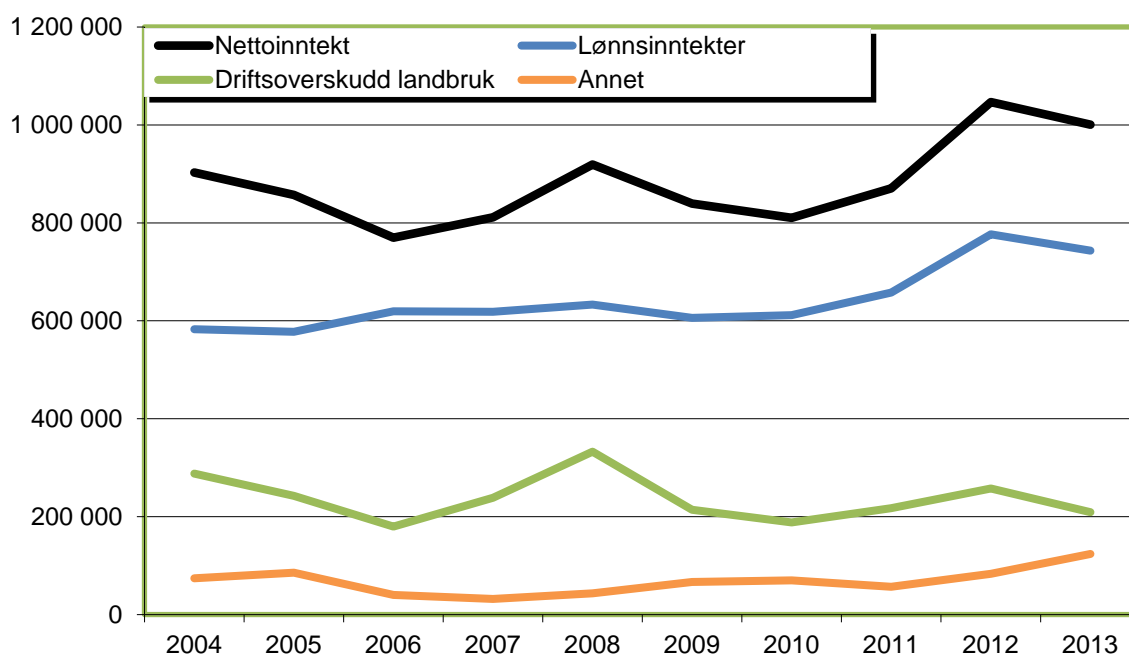
I 2013 var det 16 bruk med ensidig kornproduksjon som var med i driftsgranskingsmaterialet i Trøndelag. Bygg utgjør 91 prosent av kornarealet i snitt for disse brukene, og det er i 2013 noe innslag av havre og hvete. Totalt kornareal har ligget rundt 320 dekar per bruk de siste årene.

5.1 Lønnsomhet og nettoinntekt

I Trøndelag i 2013 var familiens arbeidsfortjeneste per årsverk på kornbrukene på 191 000 kroner, en nedgang på 56 000 kroner fra 2012. På disse brukene har gjennomsnittsavlingen på bygg minka fra ca. 480 til 380 kg per dekar det siste året, mens avlingen på havre har økt fra 200 kg til ca. 330 kg per dekar. Inntektene fra planteproduksjonen har minka med ca. 6 200 kroner. Tilskuddene har i sum gått noe ned, i hovedsak regionale miljøtilskudd. Variable kostnader har økt med 5 000 kroner fra 2012, mest for såvarer og handelsgjødsel. De faste kostnadene har økt med 14 700 kroner, mest på økt vedlikehold av driftsbygninger og økte avskrivninger på traktor og maskiner.

Sum arbeidstimer i jordbruket er redusert med 34 timer per bruk det siste året, det er reduksjon i både leid arbeid og familiens eget arbeid.

Lønnsomheten i kornproduksjonen er direkte avhengig av avlingsnivå og kornkvalitet, og varierer derfor mye fra år til år. Likevel kan en si at det er felles for kornbrukene at driftsoverskudd i landbruket er lavt, men nettoinntekten høy.

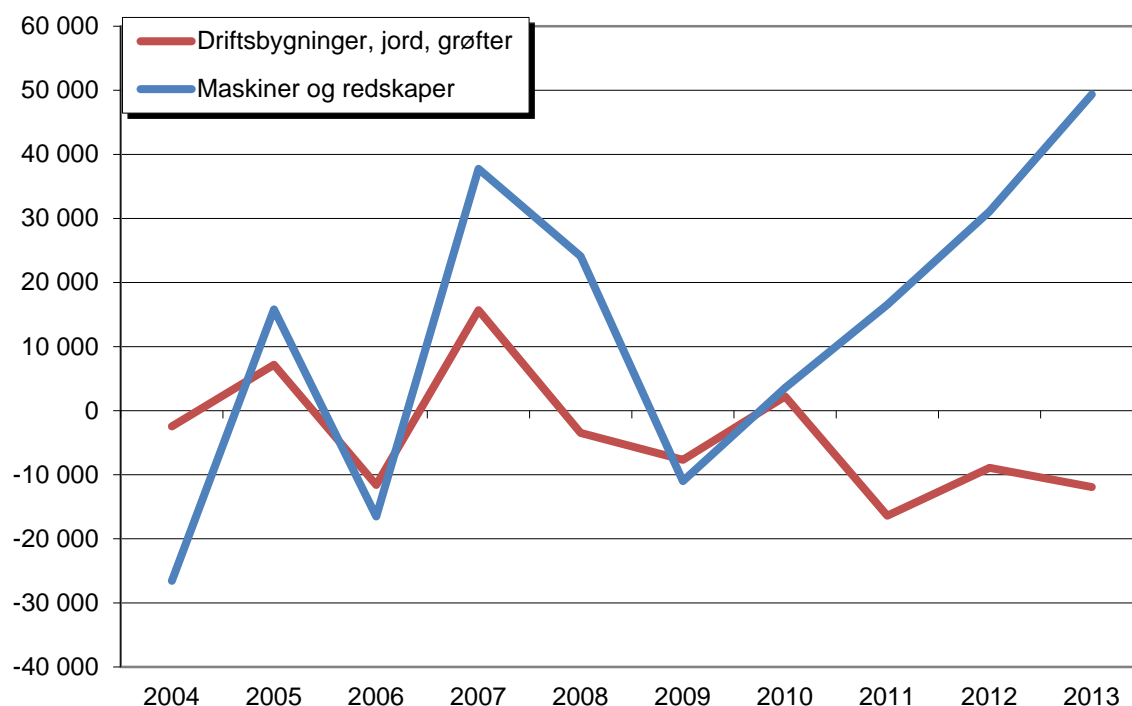

Figur 5.1 Nettoinntekt og driftsoverskudd m.m. på bruk med korn. 2004–2013. Kroner per bruk. 2013-kroner

Arbeidsmessig utgjør ikke kornproduksjonen på de brukene vi har med i statistikken, mer enn et halvt årsverk for brukerfamilien, mens arbeidsinnsatsen i lønnet arbeid utenom bruket, utgjør bortimot ett og et halvt årsverk.

5.2 Nettoinvestering og gjeldsutvikling

Figur 5.2 viser at nettoinvesteringene på kornbrukene er relativt lave. I 2009 var de totale nettoinvesteringene negative, mens de i 2011 så vidt var over null. I 2013 ble det i gjennomsnitt investert 49 400 kroner i maskiner og redskap, mens det var negativ nettoinvestering på driftsbygning. Det er spesielt maskininvesteringene som varierer fra år til år. I ei lita gruppe kan utslagene på gjennomsnittstallene bli store når flere brukere investerer samtidig. Gjelda er på 1 881 200 kroner i snitt i 2013 og har økt siden 2009.

Figur 5.2 Nettoinvesteringer på bruk med korn. 2004–2013. Kroner per bruk. 2013-kroner

I 2013 var det 16 bruk med ensidig kornproduksjon som var med i driftsgranskingsmaterialet i Trøndelag. Bygg utgjør 91 prosent av kornarealet i snitt for disse brukene, og det er i 2013 noe innslag av havre og hvete. Totalt kornareal har ligget rundt 320 dekar per bruk de siste årene.

6 Kombinert kornproduksjon/svinehold

Som for kornproduksjon, har lønnsomheten i kombinasjonen korn/svin tradisjonelt variert mye, som et resultat av svingninger både i kornavlinger og prisen på svinekjøtt. Det er den produksjonen som i 2013 har størst nedgang i lønnsomhet i driftsgranskingene i Trøndelag. Over tid har fôrforbruket per kg tilvekst gått ned, besetningene har blitt større og drifta mer effektiv. I statistikken for Trøndelag har besetningene økt fra 53 avlsgris per bruk i 2009 til 61 avlsgris per bruk i 2013. På landsbasis er det 33 bruk med i driftsgranskingene i denne produksjonen og 12 av dem er fra Trøndelag.

6.1 Lønnsomhet og nettoinntekt

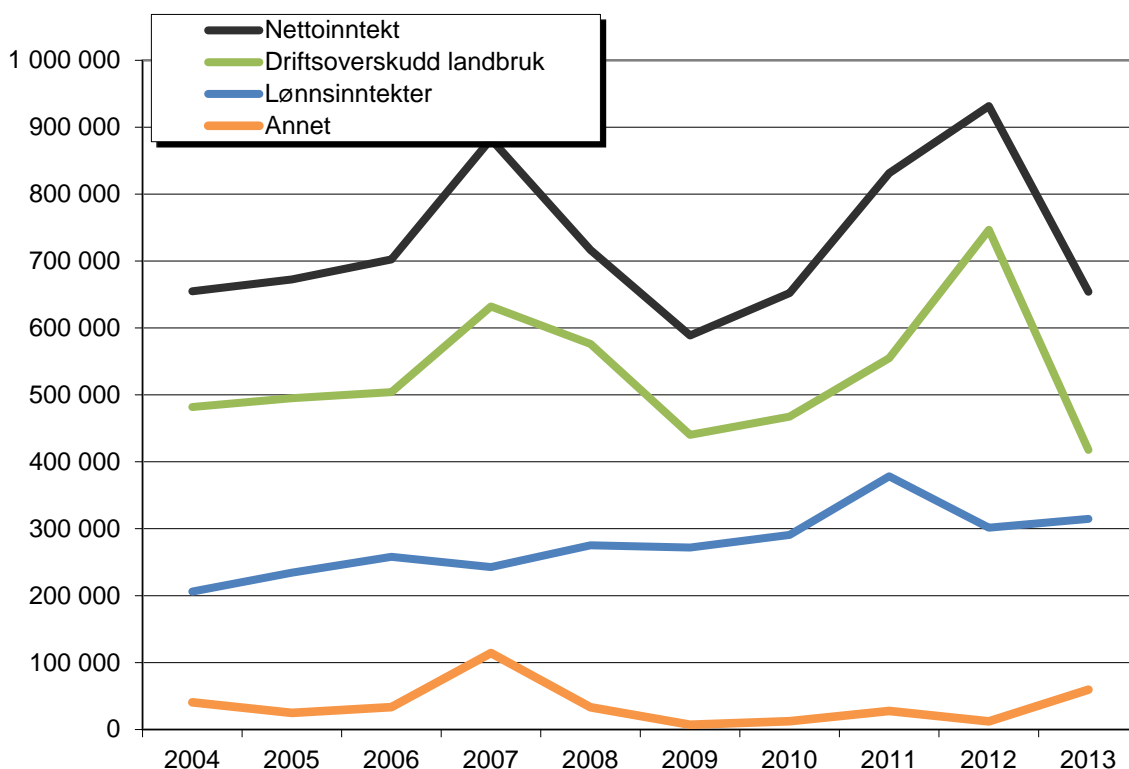
I Trøndelag i 2013 var familiens arbeidsfortjeneste per årsverk på korn- og svinebrukene på 187 400 kroner, og det er en nedgang på 233 800 kroner fra 2012. Bøndene med kombinert korn og svineproduksjon fikk en stor avlingsnedgang på bygg det siste året, fra 448 kg per dekar i 2012 til 295 kg per dekar i 2013. Det ble dyrket havre på 3 prosent av arealet. Inntektene fra planteproduksjon gikk ned med 69 200 kroner fra 2012.

I svineproduksjonen var det en liten økning i kg omsatt kjøtt på slaktegris og omsetningen av smågris, mens omsetning av avlsgris gikk ned. Tilskuddene økte med 3,6 prosent, og totalt sett sank produksjonsinntektene med 185 900 kroner det siste året. Variable kostnader var 106 500 kroner høyere enn i 2012, hovedsakelig grunnet høyere kostnad på kraftfôr. Sum faste kostnader økte med 2,5 prosent, først og fremst på leid arbeid, maskinleie og avskrivninger på bygninger.

Sum arbeidstimer i jordbruket gikk ned med 7 timer og er på 2 976 timer i gjennomsnitt. Nedgangen kom på familiens arbeid.

Nettoinntekten for svinebøndene svinger mer i takt med endringene i driftsoverskudd fra landbruket enn for de andre driftsformene (Figur 6.1). Dette kommer av at inntekta fra jordbruket utgjør en større andel av totalinntekta enn for de andre driftsformene.

En årsak til nedgangen i nettoinntekt fra 2007 til 2008 var at renteutgiftene økte med 70 000 kroner i perioden. Videre nedgang til 2009 kommer av at driftsoverskudd jordbruk ble redusert med 111 000 kroner i forhold til året før. Fra 2009 til 2012 har driftsoverskuddet økt hvert år, noe som kommer av økt omsetning både av korn og gris. Nedgangen i 2013 skyldes den sterke nedgangen i driftsoverskuddet for jordbruket. Lønnsinntektene i gruppa hadde ett oppsving i 2011, men en nedgang igjen i 2012 og holdt seg på samme nivå i 2013.

Figur 6.1 Nettoinntekt og driftsoverskudd mm på bruk med korn/svin. 2004–2013. Kroner per bruk. 2013-kroner

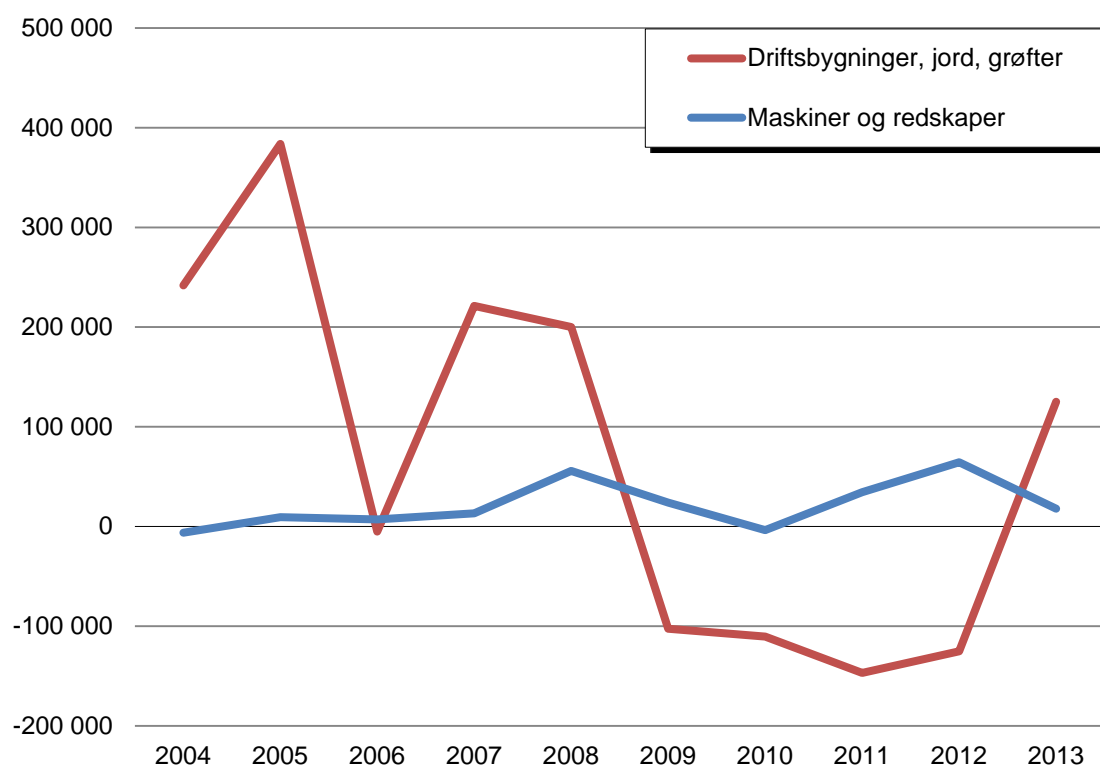
6.2 Nettoinvestering og gjeldsutvikling

Nettoinvesteringene for bruk med kombinert korn- og svinproduksjon er vist i Figur 6.2. I perioden fra 2003 til 2007 har investeringene i maskiner og redskap ligget rundt null, med en oppgang til 54 000 kroner i 2008.

I 2003 kom Forskrift om hold av svin (revidert 2010), og de fleste som hadde planer om å fortsette med svinproduksjon gjorde investeringene i forkant av forskriften. Investeringene sank derfor i de første årene etterpå.

Nettoinvesteringene for bygninger har svingt kraftig, spesielt i årene 2003–2009. Etter 2009 har de vært negative, og i 2011 var nettoinvesteringene på minus 143 000 kroner. Også i 2012 var nettoinvesteringene negative mens i 2013 var nettoinvesteringene 125 000 kroner. I og med at det her er snakk om en forholdsvis liten gruppe bruk, vil nettoinvesteringene kunne påvirkes sterkt selv om det er få bruk som står for investeringene.

Total gjeld var på 3,7 millioner kroner, noe som er en økning på 324 000 kroner fra året før. Renteutgiftene var på 144 000 kroner i 2013, en økning på 11 prosent fra 2012.

Figur 6.2 Nettoinvesteringer på bruk med korn/svin. 2004–2013. Kroner per bruk. 2013-kroner

7 Sauehold

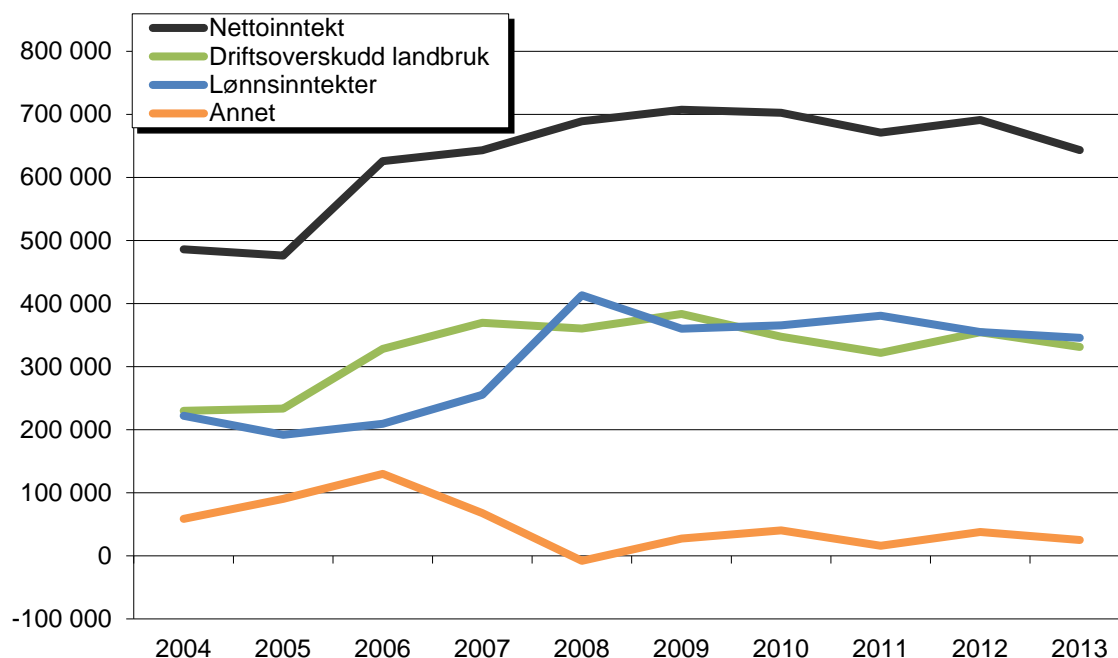
I 2013 var det 16 bruk med driftsformen sau i driftsgranskingsmaterialet for Trøndelag. Disse brukene hadde i gjennomsnitt 200 vinterfôra sau, og et totalareal på 306 dekar. Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk gikk ned med 6 100 kroner fra 2012 til 2013.

7.1 Lønnsomhet og nettoinntekt

Driftsoverskuddet gikk litt ned i 2013 i forhold til 2012, en nedgang på 2000 kroner. Produksjonsinntektene økte både i 2012 og 2013. Det var størst økning i 2013 og økningen var på 66 100 kroner. Økte priser på lammekjøtt var hovedårsaken til økningene i produksjonsinntektene. Prisen økte med 9 kroner per kg fra 2011 til 2013. Tilskuddene økte også disse to årene. Totalt økte inntektene med 92 500 kroner i 2013. De variable kostnadene økte med 42 900 kroner. Den største økningen kom på kraftfôr og innkjøp av dyr, men de fleste kostnadspostene hadde økning. Faste kostnadene totalt økte med 51 700 kroner. Alle kostnadsgrupper hadde økning.

Arbeidsforbruket i jordbruket var på 2 716 timer i 2013, en liten økning fra 2012, og det var familien som stod for økningen.

Målt i faste kroner var driftsoverskuddet høyest i 2009 (Figur 7.1). Etter det har hovedtendensen vært nedadgående, men med et oppsving i 2012. Andre inntekter, som er inntekter fra skogbruk og tilleggsnæringer, har også gått ned i 2013. Lønnsinntektene har også vært for nedadgående fra 2011. Nettoinntekta på bruk med sau ble redusert med 47 700 kroner fra 2012 til 2013.

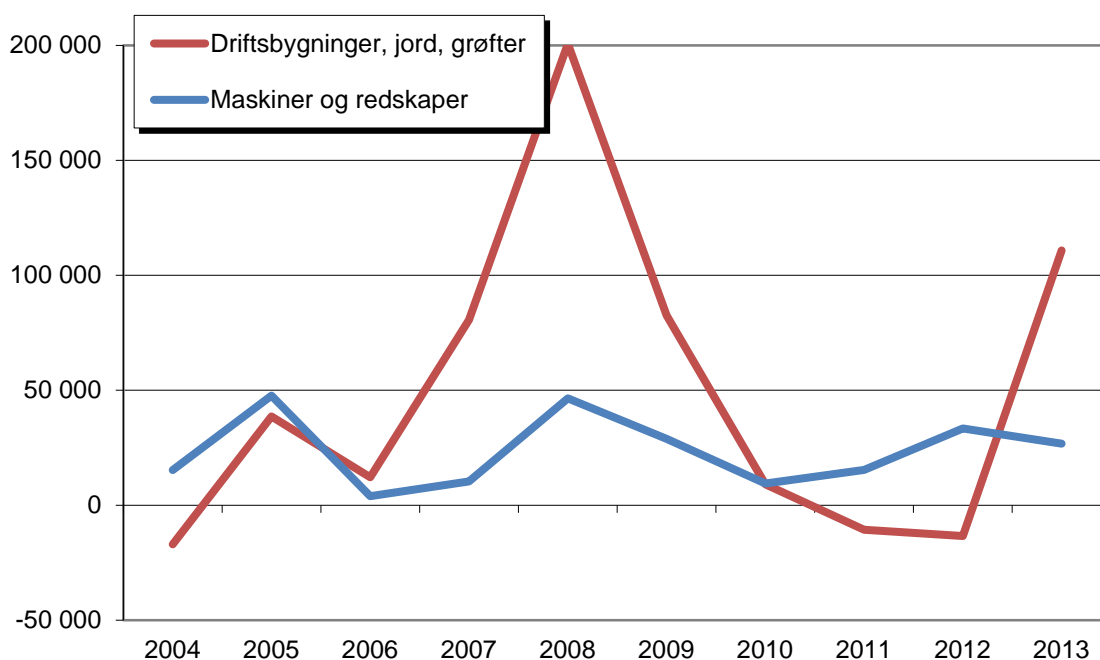
Figur 7.1 Nettoinntekt og driftsoverskudd m.m. på bruk med sauehold, 2004–2013. Kroner per bruk, 2013-kroner

7.2 Nettoinvestering og gjeldsutvikling

Nettoinvesteringene på sauebruk hadde en topp i 2008 og fikk et nytt oppsving i 2013 (Figur 7.2). Årsaken er at store investeringer på enkeltbruk ett år, påvirker gjennomsnittet mye. I 2008 var det ett bruk i gruppa som investerte nærmere 2 millioner kroner i driftsbygning, og et annet bruk utbedret driftsbygningen for 550 000 kroner. I 2013 var det ett bruk som investerte 1,6 millioner kroner og ett som investerte 550 000 kroner i driftsbygning. Interessen for økt investering i 2013 kan ha en årsak i den bedrede lønnsomheten som sauehold fikk i 2012.

Nettoinvesteringene i maskiner og redskaper har i alle år fra og med 2004 ligget mellom null og 50 000 kroner. I 2013 ble nettoinvesteringen 26 800 kroner, en nedgang på 5 900 kroner fra 2012.

Gjelda på sauebrukene økte med 277 500 kroner i 2013 til 1 573 500 kroner i gjennomsnitt. Gjelda økte mer enn nettoinvesteringen. Egenkapitalprosenten i 2013 ble på 51 prosent, en nedgang på 3 prosent fra 2012.

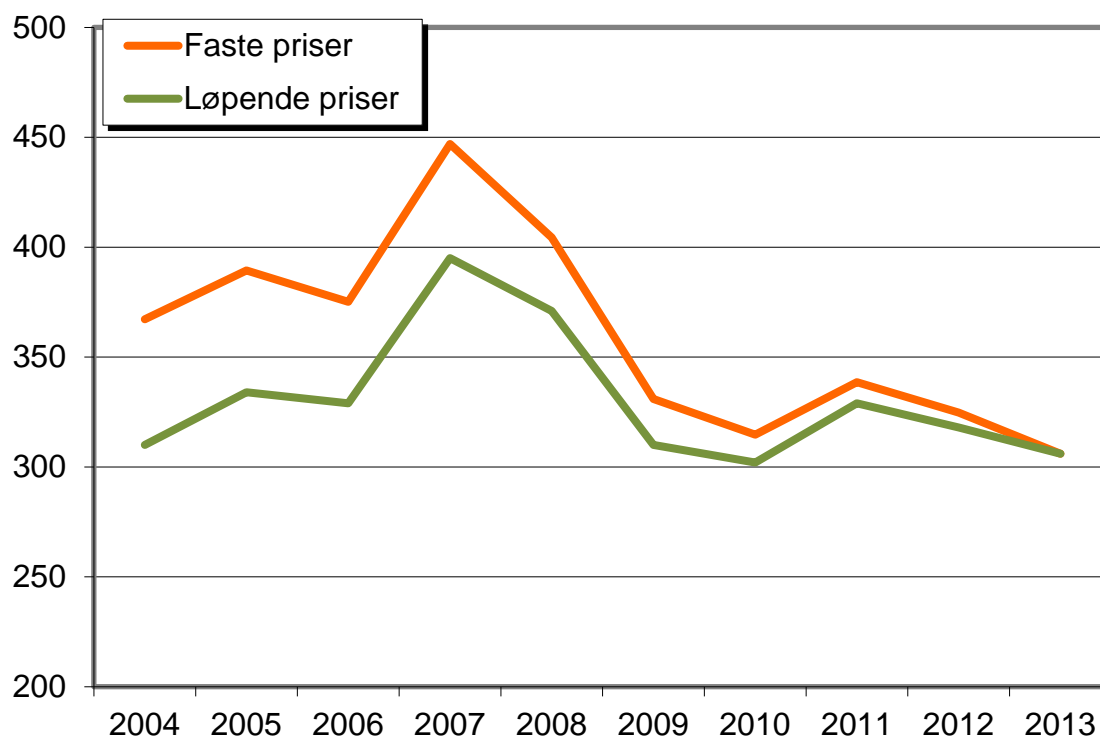
Figur 7.2 Nettoinvesteringer på bruk med sau. 2004–2013. Kroner per bruk. 2013-kroner

8 Gårdsskogbruket

Gårdsskogbruket er representert ved et eget utvalg blant de brukene som er med i driftsgranskingene for jordbruket, der det er satt spesielle krav til skogsstørrelse (minst 50 m³ balansekvantum). Nedenfor er det presentert resultater for Midt-Norge, som foruten de to Trøndelagsfylkene også omfatter kommunene nord for Romsdalsfjorden i Møre og Romsdal fylke og Helgeland i Nordland fylke.

I skogbruksgranskingene for 2013 var det med 36 bruk fra Midt-Norge. På disse brukene ble det i gjennomsnitt avvirket 155 m³. Det er 100 m³ mindre enn i 2012.

Figur 8.1 viser oppnådd pris på bartrevirke i perioden 2004 til 2013. I perioden 2004 til 2007 steg prisene (løpende priser) fra 310 kroner per m³ til 394 kroner per m³. Fra og med 2008 har det vært en synkende trend med et bunnår i 2013 regnet i faste priser. Året 2007 hadde de beste prisene enten en regner i løpende eller faste priser.

Figur 8.1 Oppnådd pris på bartrevirke, 2004–2013. Kroner per m³

Figur 8.2 viser avvirkningen uttrykt i prosent av balansekvantum i perioden 2004 til 2013. Figuren viser at avvirkningsprosenten varierer mye, men svinger veldig bra i takt med tømmerprisene. Fra 2004 til 2008 har avvirkningsprosenten steget fra ca. 60 prosent til 135 prosent av det tømmerkvantum som kan tas ut uten å forringe skogen på lang sikt (balansekvantum). Avvirkningsprosenten nådde et bunnivå i 2010 med 54 prosent, men steg igjen fram til 2012. I 2013 var avvirkningsprosenten 70.

Figur 8.2 Avvirkning i prosent av balansekvantum. 2004–2013

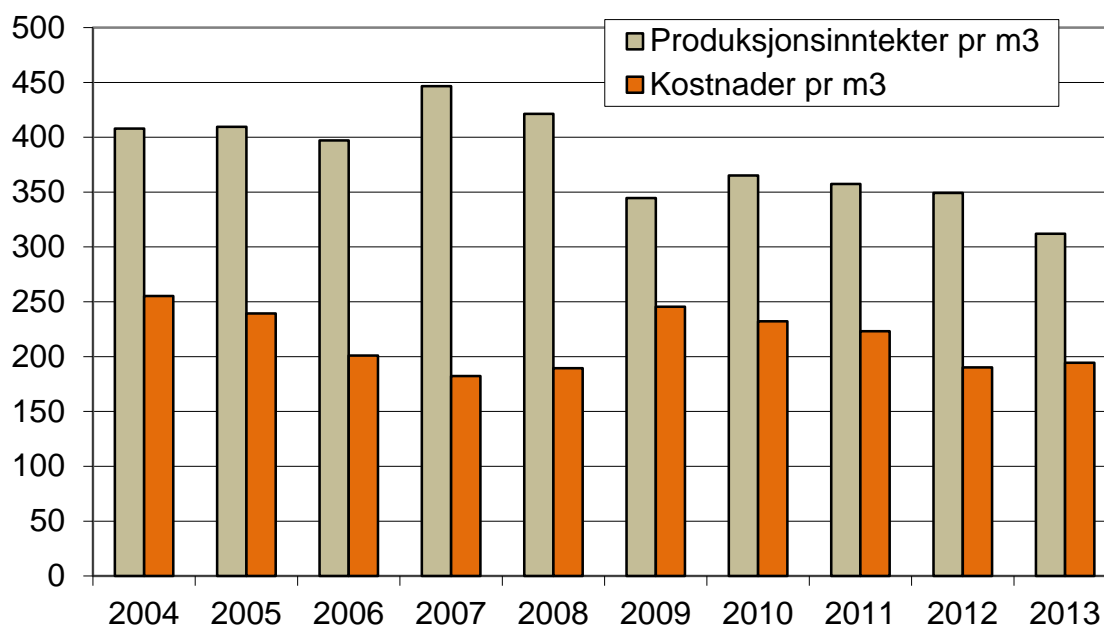
Figur 8.3 viser at familiens arbeidsinnsats i skogen har hatt en synkende trend i tiårsperioden, selv om de to siste årene viser oppgang. Timeinnsatsen i 2013 var i underkant av 100 timer. Lavere arbeidsinnsats de siste årene har sammenheng med at skogeierne i større grad velger å sette bort arbeidet til entreprenører. Andelen virke som drives fram av entreprenører har de siste årene vært 85–87 prosent når en ser bort fra de som bare driver fram til eget husbehov.

Figur 8.3 Familiens arbeidsinnsats i skogen i timer. 2004–2013

Figur 8.4 viser produksjonsinntekter og kostnader per m³ i faste kroner i perioden 2004 til 2013. Målt i faste kroner er produksjonsinntektene per m³ i 2013 de laveste i hele tiårsperioden. Inntektene var høyest i 2007 da de var på 447 kroner. I gjennomsnitt var produksjonsinntektene for tiårsperioden 381 kroner målt i faste kroner. I 2013 var produksjonsinntektene 312 kroner per m³.

I gjennomsnitt for tiårsperioden utgjorde kostnadene 57 prosent av produksjonsinntektene. For 2013 var denne prosentsatsen 62 prosent. Det er naturlig at i år med høyere avvirking vil kostnadsandelen bli lavere da de faste kostnadene kan deles ut på flere kubikkmeter avvirket. Differansen mellom produksjonsinntektene og kostnadene utgjør driftsoverskuddet.

Figur 8.4 Produksjonsinntekter og kostnader per m³ i gårdsskogbruket. 2004–2013. 2013-kroner

Figur 8.5 viser klart at driftsoverskuddet per m³ hadde en topp i 2007. Etter dette har driftsoverskuddet blitt betydelig redusert. Årsaken til dette er hovedsakelig lavere priser. Her skal en i tillegg være klar over at verdsettingen av brukerens egen arbeidsinnsats ikke inngår i beregningen av driftsoverskuddet. I 2007 var driftsoverskuddet 264 kroner per m³ målt i faste kroner og i 2013 var driftsoverskuddet 118 kroner per m³.

Figur 8.5 Driftsoverskudd i kroner per m³. 2004–2013. 2013-kroner

9 Tabellsamling 2009–2013

Tabellsamlingen inneholder tall fra driftsgranskingene for årene 2009 til 2013.

- 1 Alle bruk
- 2 Melkeproduksjon, alle bruk
- 3 Melkeproduksjon, sammenligning av lav- og høygruppe
- 4 Melkeproduksjon, størrelsesgruppe under 15 årskyr
- 5 Melkeproduksjon, størrelsesgruppe 15–19,9 årskyr
- 6 Melkeproduksjon, størrelsesgruppe fra og med 20 årskyr
- 7 Melkeproduksjon, kystbygder
- 8 Melkeproduksjon, indre bygder
- 9 Melkeproduksjon, fjellbygder
- 10 Melkeproduksjon, samdrift
- 11 Kjøttproduksjon på ammekyr
- 12 Kornproduksjon
- 13 Kombinert kornproduksjon og svinehold
- 14 Sauehold

Hver tabell er på 3 sider og er delt i 6 deler:

- a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser
- b. Nettoinvesteringer
- c. Produksjonsinntekter per bruk
- d. Kostnader per bruk
- e. Resultatregning
- f. Balanse og egenkapital per bruk

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - alle driftsformer

Tabell 1a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2009	2010	2011	2012	2013
Antall bruk	127	127	128	133	136
Brukers alder	48	47	47	47	48
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	98,2	103,1	98,7	89,1	90,8
Grovfôr, daa	230,0	234,3	246,7	254,4	277,4
Annet areal, daa	1,9	1,2	0,8	1,6	1,5
Jordbruksareal, daa	330,2	338,6	346,3	345,1	369,6
- herav leid areal, daa	107,2	104,1	114,7	117,6	140,8
Korn, FEm pr daa	415	334	341	426	336
Grovfôr, FEm pr daa	389	369	372	393	354
Jordbruksareal, FEm pr daa	396	358	363	401	349
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	12,2	12,4	13,6	14,0	13,5
Kumelk, liter omsatt	79 173	81 638	87 493	93 739	90 916
Melkekvote	80 317	83 510	92 441	102 941	99 454
Produsert melk pr årsku, kg	7 276	7 375	7 202	7 408	7 529
Storfekjøtt, kg omsatt	3 370	4 075	4 161	4 164	4 869
Antall avlsgriser	5,1	5,1	5,0	5,5	5,4
Salgbare smågriser	98	94	102	106	103
Svinekjøtt slaktegris, kg omsatt	5 899	6 120	5 966	5 636	5 622
Antall vinterfôra sauer (vfs)	23	24	24	24	25
Kg kjøtt pr vfs	31	29	26	28	27
Ull, kg omsatt pr vfs	4,6	4,5	4,1	5,2	3,7
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	1 946	1 949	1 946	1 922	1 930
Ektefelle	372	393	400	413	436
Barn under 17 år	29	21	17	28	19
Sum familie	2 346	2 362	2 364	2 363	2 384
Leid arbeid	630	662	678	667	654
Sum timer i jordbruket	2 976	3 024	3 042	3 030	3 038
Sum timer familie i skogbruket	49	69	46	50	62
Sum timer i tilleggsnæring	120	119	109	123	128
Familiens arbeid på nyanlegg	27	27	76	63	49
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1 397	1 291	1 319	1 375	1 402
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	2,05	2,07	2,08	2,10	2,27
Havre, kr pr kg	2,15	1,73	2,14	2,08	2,15
Kumelk, kr pr l	4,06	4,36	4,47	4,86	4,77
Kukjøtt, kr pr kg	35,12	34,89	35,87	39,58	42,70
Annet storfekjøtt, kr pr kg	42,34	43,26	43,58	46,96	50,46
Smågris for salg, kr pr stk.	795	838	872	859	774
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg	23,32	23,75	25,14	25,43	25,28
Sau- og lammekjøtt, kr pr kg	38,23	38,83	41,34	45,66	49,50
Ull, kr pr kg	30,09	28,15	29,74	34,07	33,71

Tabell 1b. Nettoinvesteringer

År	2009	2010	2011	2012	2013
Jord, grøfter og vannanlegg	1 356	12 937	3 960	4 364	7 669
Driftsbygninger	9 545	15 955	75 529	45 442	161 924
Maskiner og redskap	38 750	15 738	14 222	29 513	43 622
Melkekvote (ku og geit)	17 784	6 303	9 237	6 019	12 042
Sum nettoinvesteringer	67 436	50 932	102 948	85 338	225 256

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - alle driftsformer

Tabell 1c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2009	2010	2011	2012	2013
Korn	84 234	66 511	69 856	83 588	73 238
Andre planteprodukter	20 011	12 957	15 345	19 777	31 883
Planteprodukter i alt	104 244	79 468	85 201	103 365	105 121
Storfe, melk	321 408	356 159	391 287	455 498	433 782
Storfe, livdyr	19 555	27 751	29 408	32 768	35 907
Kuslakt	59 171	64 210	68 541	78 511	91 922
Annet storfeslakt	92 101	110 764	114 134	124 273	159 446
Smågriser	15 836	13 921	19 055	20 640	21 676
Slaktegriser	136 032	145 441	153 873	155 075	141 718
Avlsgriser	6 890	6 696	7 160	16 764	13 348
Sauer, livdyr og slakt	34 665	33 977	34 361	36 319	42 831
Ull	3 232	2 807	2 686	4 116	3 105
Andre inntekter, husdyrholdet	14 077	16 400	23 478	23 045	48 502
Husdyrprodukt i alt	702 966	778 126	843 982	947 009	992 238
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	59 486	59 432	61 561	60 155	63 348
Arealtilskudd, grovfôr	26 102	26 430	30 348	36 890	37 542
Arealtilskudd, korn	23 860	25 671	23 713	21 789	21 661
Tilsk. til husdyr (inkl. driftstilsk. sau i 2008)	80 931	88 513	92 382	100 528	106 406
Bunnfradrag	-3 102	-3 087	-3 023	-3 064	-3 224
Driftstilskudd melk/Driftstilsk. kjøttfeprod.	40 109	49 203	57 696	68 342	70 908
Distriktstilskudd storfe	30 239	35 342	37 257	39 717	43 021
Distriktstilskudd sau	4 066	3 482	3 867	3 621	3 751
Grunntilskudd sau	2 561	2 599	2 546	2 327	2 602
Beitetilskudd	15 734	21 565	24 059	26 572	29 470
Regionale miljøtilskudd	11 482	11 278	11 557	13 075	10 761
Refunderte avløserutgifter	52 686	51 926	60 683	62 927	64 542
Andre tilskudd	10 263	9 543	9 883	11 598	15 936
Tilskudd i alt	354 416	381 897	412 527	444 479	466 723
Leieinntekter, traktor og redskap	11 039	10 008	12 975	14 153	19 574
Andre inntekter	1 100	2 362	1 901	4 157	7 677
Produksjonsinntekter i alt	1 173 766	1 251 861	1 356 586	1 513 162	1 591 333

Tabell 1d. Kostnader pr bruk

År	2009	2010	2011	2012	2013
Kraftfôr	231 654	247 530	267 440	291 256	323 153
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	12 765	19 530	18 324	17 351	25 559
Såvarer	10 632	12 849	13 464	12 275	15 402
Handelsgjødsel og kalk	52 274	40 128	48 185	56 031	58 811
Plantevernmidler	4 392	4 142	4 663	4 641	4 061
Konserveringsmidler	7 185	6 889	8 340	8 847	9 283
Andre forbruksartikler m.v.	57 529	60 894	68 457	72 670	79 678
Kjøp av dyr	27 836	36 751	39 735	36 763	50 782
Sum variable kostnader	404 266	428 714	468 608	499 833	566 729
Leid arbeid	74 343	78 709	84 371	90 251	99 352
Drivstoff	22 975	26 227	32 753	35 049	35 054
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	5 623	5 293	8 081	7 879	11 750
Vedl.h. driftsbygninger	32 172	41 036	39 167	40 404	47 248
Vedl.h. traktor og maskiner	43 312	52 471	58 864	53 296	59 659
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 067	1 154	1 179	1 155	1 212
Avskr. driftsbygninger	56 103	62 700	70 531	77 162	91 931
Avskr. traktor og maskiner	45 712	48 274	53 605	57 978	63 246
Maskinleie	47 763	53 374	60 892	65 947	79 610
Leie av dyr ²⁾				6	61
Leie av bygninger ²⁾	398	246	137	201	261
Leie av kvote ²⁾	1 897	3 201	4 098	6 533	6 307
Andre faste kostnader	109 616	119 214	126 447	123 240	139 094
Sum faste kostnader	440 980	491 897	540 123	559 100	634 785
Kostnader i alt	845 246	920 611	1 008 731	1 058 933	1 201 513
Netto mek.kostnader pr FEM totalavl.	1,23	1,51	1,65	1,54	1,82
Netto mekaniseringskostnader pr daa	486	541	599	619	634

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - alle driftsformer

Tabell 1e. Resultatregning

År	2009	2010	2011	2012	2013
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	328 519	331 250	347 855	454 229	389 819
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	62 774	68 741	75 907	83 041	93 412
Familiens arbeidsfortjeneste	265 745	262 509	271 948	371 189	296 407
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	193 105	187 758	194 830	270 222	214 819
Lønnsevne	340 089	341 218	356 319	461 440	395 759
Lønnsevne pr. time	114,28	112,85	117,13	152,29	130,27
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	223 097	223 538	231 147	295 044	254 934
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	207 468	205 737	212 596	287 043	232 215
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	328 519	331 250	347 855	454 229	389 819
Driftsoverskudd, skogbruk	8 616	10 140	14 034	17 970	8 704
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	39 679	49 513	49 618	50 147	52 282
Driftsoverskudd, andre næringer	18 737	21 145	22 052	27 611	18 453
Lønnsinntekt	297 786	295 412	317 206	348 379	372 029
Pensjoner og sykepenger	30 550	25 348	22 047	25 159	33 617
Gevinst/utbytte verdipapir	1 874	3 395	8 198	11 391	12 646
Familiens arbeid på nyanlegg	4 280	4 278	12 542	11 051	8 834
Renteinntekter	10 509	9 181	10 329	13 635	14 412
- Renteutgifter	65 764	65 069	76 093	90 120	104 696
- Kårutgifter	10 571	10 559	10 326	10 319	9 980
Nettoinntekt	664 215	674 035	717 462	859 133	796 120
Privatforbruk ekskl. skatt	448 390	455 690	493 362	544 412	541 154
Betalte skatter	166 161	172 926	169 402	194 256	224 338

Tabell 1f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2009	2010	2011	2012	2013
Kontanter og bankinnskudd	420 819	413 909	432 749	486 300	521 488
Andre krav	123 593	140 895	152 889	165 714	192 365
Omløpsmidler, jordbruk	226 022	232 851	246 807	266 784	289 556
Omløpsmidler, skogbruk	712	743	674	511	579
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	3 716	2 761	2 814	3 201	3 759
Omløpsmidler, andre næringer	186 320	184 405	161 651	155 772	195 120
Omløpsmidler i alt	961 181	975 565	997 583	1 078 281	1 202 867
Anleggsmidler, jordbruk	1 910 153	2 085 298	2 345 299	2 560 028	2 953 127
Anleggsmidler, skogbruk	118 138	132 178	142 568	150 408	144 694
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	73 311	82 224	90 827	137 658	132 788
Anleggsmidler, andre næringer	29 595	19 271	24 369	23 892	18 584
Privat hovedbygninger	492 431	511 192	553 316	584 362	630 121
Privat, annet	216 745	239 220	253 586	237 280	264 375
Anleggsmidler i alt	2 840 374	3 069 383	3 409 964	3 693 629	4 143 688
Eiendeler i alt	3 801 555	4 044 947	4 407 547	4 771 910	5 346 555
Eiendeler i jordbruket	2 136 175	2 318 149	2 592 105	2 826 812	3 242 683
Kortsiktig gjeld	256 333	283 101	320 867	364 647	382 105
Langsiktig gjeld	1 314 649	1 444 167	1 712 522	1 826 256	2 278 918
Gjeld i alt	1 570 982	1 727 268	2 033 389	2 190 903	2 661 023
Endring i året, kroner	65 057	50 301	161 869	123 313	284 172
Egenkapital	2 230 573	2 317 679	2 374 158	2 581 007	2 685 532
Egenkapitalprosent	59	57	54	54	50
Endring i året (sparing)	110 176	91 324	95 984	143 271	119 916
Arbeidskapital	704 848	692 464	676 716	713 634	820 762
Endring i året	35 852	31 761	52 042	29 821	104 920
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 2a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2009	2010	2011	2012	2013
Antall bruk	66	63	66	67	64
Bruckers alder	48	47	46	46	47
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	31,6	30,7	21,5	19,6	17,6
Grovfôr, daa	300,5	304,0	310,0	322,3	343,6
Annet areal, daa	1,4	1,0	0,3	1,5	1,4
Jordbruksareal, daa	333,4	335,6	331,8	343,4	362,6
- herav leid areal, daa	128,4	121,3	124,0	133,2	145,0
Korn, FEm pr daa	466	387	415	371	285
Grovfôr, FEm pr daa	417	394	402	429	398
Jordbruksareal, FEm pr daa	420	392	402	424	391
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	21,8	23,3	24,2	25,9	26,8
Kumelk, liter omsatt	142 615	153 213	156 904	173 395	179 530
Melkekvote	144 655	157 097	165 866	191 176	196 619
Produsert melk pr årsku, kg	7 325	7 393	7 229	7 409	7 473
Storfekjøtt, kg omsatt	5 018	5 830	6 083	5 866	6 317
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 353	2 418	2 357	2 383	2 449
Ektefelle	534	541	563	606	631
Barn under 17 år	33	23	21	29	23
Sum familie	2 920	2 983	2 941	3 017	3 103
Leid arbeid	792	824	818	823	805
Sum timer i jordbruket	3 712	3 806	3 758	3 841	3 909
Sum timer familie i skogbruket	48	64	37	43	52
Sum timer i tilleggsnæring	155	170	135	129	132
Familiens arbeid på nyanlegg	30	39	146	102	62
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1 001	913	961	1 040	1 076
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	2,00	2,07	2,06	2,06	2,32
Havre, kr pr kg				1,87	2,11
Kumelk, kr pr l	4,06	4,36	4,48	4,87	4,78
Kukjøtt, kr pr kg	34,96	34,55	35,73	39,06	42,51
Annet storfekjøtt, kr pr kg	40,97	42,03	42,83	45,18	48,07

Tabell 2b. Nettoinvesteringer

År	2009	2010	2011	2012	2013
Jord, grøfter og vannanlegg	2 350	18 408	7 062	6 839	15 640
Driftsbygninger	16 954	37 028	185 994	143 261	243 849
Maskiner og redskap	55 622	32 248	8 900	30 237	63 370
Melkekvote (ku og geit)	31 035	12 471	17 234	16 843	26 484
Sum nettoinvesteringer	105 960	100 155	219 191	197 180	349 344

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 2c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2009	2010	2011	2012	2013
Korn	26 936	22 362	15 255	13 592	13 075
Andre planteprodukter	23 800	9 570	11 979	19 753	30 794
Planteprodukter i alt	50 736	31 933	27 234	33 344	43 869
Storfe, melk	579 086	668 527	703 291	843 572	857 543
Storfe, livdyr	26 736	32 944	32 228	34 465	33 226
Kuslakt	94 677	99 756	108 550	121 653	145 954
Annet storfeslakt	124 284	145 707	153 677	154 910	183 858
Andre inntekter, husdyrholdet	1 537	1 313	1 256	4 424	4 518
Husdyrprodukt i alt	826 321	948 246	999 001	1 159 024	1 225 099
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	60 017	58 001	60 087	58 774	62 040
Arealtilskudd, grovfôr	33 198	34 195	38 801	47 930	48 250
Arealtilskudd, korn	8 450	6 704	5 818	4 876	5 039
Arealtilskudd, annet	48	47	61	51	49
Tilsk. til husdyr (inkl. driftstilsk. sau i 2008)	90 219	98 483	104 071	112 636	116 755
Bunnfradrag	-3 197	-3 143	-3 045	-3 082	-3 477
Driftstilskudd melk ku	65 800	82 386	93 435	111 402	116 193
Distriktstilskudd storfe	52 630	61 860	64 253	68 867	74 640
Distriktstilskudd sau	88	192	84	75	97
Grunntilskudd sau	73	162	82	72	91
Beitetilskudd	11 271	16 267	17 440	19 781	22 625
Regionale miljøtilskudd	8 090	7 238	8 262	10 446	9 319
Refunderte avløserutgifter	69 601	66 477	76 874	80 088	80 976
Andre tilskudd	9 986	10 289	7 419	11 224	12 293
Tilskudd i alt	406 275	439 158	473 642	523 139	544 889
Leieinntekter, traktor og redskap	12 840	12 718	15 688	16 038	19 711
Andre inntekter	645	748	-99	3 199	5 063
Produksjonsinntekter i alt	1 296 816	1 432 803	1 515 467	1 734 744	1 838 631

Tabell 2d. Kostnader pr bruk

År	2009	2010	2011	2012	2013
Kraftfôr	226 798	259 042	269 946	321 474	350 806
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	15 345	26 277	25 893	25 506	28 910
Såvarer	8 840	10 676	11 522	11 456	12 834
Handelsgjødsele og kalk	52 419	44 788	50 490	62 302	63 099
Plantevernmidler	2 619	2 299	2 184	1 818	1 535
Konserveringsmidler	12 129	11 315	13 682	14 870	15 975
Andre forbruksartikler m.v.	71 644	76 610	85 826	92 726	103 326
Kjøp av dyr	15 332	34 953	33 745	26 538	28 961
Sum variable kostnader	405 127	465 961	493 289	556 691	605 445
Leid arbeid	94 018	101 183	103 044	115 431	123 727
Drivstoff	24 580	29 084	36 018	38 838	38 687
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	5 428	5 442	6 468	7 645	13 717
Vedl.h. driftsbygninger	44 850	58 645	52 385	51 487	66 252
Vedl.h. traktor og maskiner	47 525	60 284	67 450	62 779	73 768
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 030	1 118	1 275	1 372	1 563
Avskr. driftsbygninger	60 284	68 255	78 577	89 703	108 774
Avskr. traktor og maskiner	49 361	52 426	57 814	63 180	72 272
Maskinleie	54 032	56 724	65 592	67 489	79 569
Leie av dyr ²⁾					
Leie av bygninger ²⁾	661	343	14	331	555
Leie av kvote ²⁾	3 650	6 107	7 436	12 729	13 141
Andre faste kostnader	116 481	126 387	131 057	129 770	144 990
Sum faste kostnader	501 900	565 998	607 129	640 753	737 014
Kostnader i alt	907 027	1 031 958	1 100 419	1 197 444	1 342 459
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,25	1,52	1,70	1,60	1,86
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,23	1,31	1,45	1,34	1,47
Netto mekaniseringskostnader pr daa	526	596	684	679	726

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 2e. Resultatregning

År	2009	2010	2011	2012	2013
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	389 789	400 845	415 048	537 300	496 172
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	69 130	77 105	85 996	97 619	108 878
Familiens arbeidsfortjeneste	320 659	323 740	329 052	439 681	387 294
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	187 019	183 122	189 559	251 478	215 916
Lønnsevne	414 676	424 923	432 096	555 112	511 021
Lønnsevne pr. time	111,71	111,64	114,97	144,54	130,75
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	217 248	220 336	225 563	279 426	257 496
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	200 090	199 881	205 328	266 662	235 131

Regnskapssammendrag

Driftsoverskudd, jordbruk	389 789	400 845	415 048	537 300	496 172
Driftsoverskudd, skogbruk	10 170	6 363	17 356	19 676	11 468
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	46 454	59 572	42 558	49 202	46 402
Driftsoverskudd, andre næringer	22 679	25 491	28 246	26 889	15 215
Lønnsinntekt	203 784	193 224	211 950	234 762	247 187
Pensjoner og sykepenger	37 207	22 515	26 048	33 090	39 338
Gevinst/utbytte verdipapir	1 237	2 030	5 583	7 114	5 510
Familiens arbeid på nyanlegg	4 736	6 227	24 202	17 635	11 147
Renteinntekter	9 420	9 258	9 936	14 463	15 000
- Renteutgifter	67 258	67 153	83 469	101 997	105 950
- Kårutgifter	10 976	10 517	10 051	9 715	9 844
Nettoinntekt	647 241	647 853	687 408	828 419	771 646
Privatforbruk ekskl. skatt	390 014	391 606	460 866	497 075	506 281
Betalte skatter	155 202	149 757	148 525	173 641	209 969

Tabell 2f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2009	2010	2011	2012	2013
Kontanter og bankinnskudd	390 729	403 619	401 002	476 464	522 710
Andre krav	163 226	190 435	189 217	216 762	245 031
Omløpsmidler, jordbruk	227 663	239 442	248 966	258 954	305 775
Omløpsmidler, skogbruk	871	477	587	397	555
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	4 766	3 064	3 167	4 008	6 836
Omløpsmidler, andre næringer	151 868	166 542	142 709	124 678	158 522
Omløpsmidler i alt	939 124	1 003 579	985 649	1 081 263	1 239 429
Anleggsmidler, jordbruk	2 145 250	2 388 901	2 740 086	3 106 920	3 533 598
Anleggsmidler, skogbruk	131 012	138 597	156 336	166 212	155 667
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	82 761	82 957	80 126	130 879	129 105
Anleggsmidler, andre næringer	21 339	22 040	31 040	30 252	24 598
Privat hovedbygninger	510 186	530 560	570 583	584 469	637 069
Privat, annet	142 629	165 263	208 365	202 250	209 665
Anleggsmidler i alt	3 033 178	3 328 319	3 786 535	4 220 982	4 689 701
Eiendeler i alt	3 972 302	4 331 898	4 772 185	5 302 245	5 929 130
Eiendeler i jordbruket	2 372 913	2 628 343	2 989 052	3 365 874	3 839 372
Kortsiktig gjeld	292 158	336 740	367 012	419 168	450 319
Langsiktig gjeld	1 306 293	1 441 804	1 776 746	1 936 407	2 309 792
Gjeld i alt	1 598 451	1 778 543	2 143 758	2 355 575	2 760 110
Endring i året, kroner	54 499	91 230	250 565	176 644	395 297
Egenkapital	2 373 851	2 553 354	2 628 427	2 946 670	3 169 020
Egenkapitalprosent	60	59	55	56	53
Endring i året (sparing)	172 517	163 268	147 975	198 433	167 884
Arbeidskapital	646 966	666 840	618 637	662 095	789 110
Endring i året	59 403	54 374	29 108	26 272	107 047

1) Kalkulasjonsrente

3,0 %

3,0 %

3,0 %

3,0 %

3,0 %

Trøndelag - alle bygder - driftsform melk - bruk under 30 kuenheter - 2013

Tabell 3a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

	Lavgruppe	Høygruppe
Antall kuenheter, gj.snitt	24,0	20,9
Driftsoverskudd før avskrivninger pr kuenhet, gj.snitt	17 530	31 541
Driftsoverskudd før avskrivninger pr kuenhet, største verdi	22 788	36 602
Driftsoverskudd før avskrivninger pr kuenhet, minste verdi	4 359	26 400
Antall bruk	13	13
Brukers alder	47	50
Arealfordeling og avling		
Korn, daa	15,4	35,1
Grovfôr, daa	310,1	240,4
Annet areal, daa	0,0	0,7
Jordbruksareal, daa	325,5	276,1
- herav leid areal, daa	130,2	74,6
Korn, FEm pr daa 1)	247	324
Grovfôr, FEm pr daa	319	429
Jordbruksareal, FEm pr daa	316	415
Husdyrproduksjon		
Antall årskyr	21,0	17,6
Kumelk, liter omsatt	136 234	115 827
Melkekvote	158 877	117 046
Produsert melk pr årsku, kg	7 255	7 467
Storfekjøtt, kg omsatt	3 602	3 877
Arbeidsforbruk, timer		
Bruker	2 140	2 166
Ektefelle	543	595
Barn under 17 år	0	2
Sum familie	2 683	2 763
Leid arbeid	768	780
Sum timer i jordbruket	3 451	3 542
Sum timer familie i skogbruket	37	91
Sum timer i tilleggsnæring	155	214
Familiens arbeid på nyanlegg	51	4
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	984	975
Oppnådde priser		
Bygg, kr pr kg	2,41	2,22
Havre, kr pr kg	2,11	0,00
Kumelk, kr pr l	4,78	4,89
Kukjøtt, kr pr kg	38,98	43,00
Annet storfekjøtt, kr pr kg	47,41	46,90

Tabell 3b. Nettoinvesteringer

	Lavgruppe	Høygruppe
Jord, grøfter og vannanlegg	1 174	4 256
Driftsbygninger	425 103	22 697
Maskiner og redskap	57 789	37 851
Melkekvote (ku og geit)	11 093	4 005
Sum nettoinvesteringer	495 159	68 809

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - alle bygder - driftsform melk - bruk under 30 kuenheter - 2013

Tabell 3c. Produksjonsinntekter pr bruk

	Lavgruppe	Høygruppe
Korn	9 522	19 486
Andre planteprodukter	21 839	26 928
Planteprodukter i alt	31 360	46 415
Storfe, melk	651 562	566 911
Storfe, livdyr	34 225	42 915
Kuslakt	113 695	105 456
Annet storfeslakt	71 142	101 108
Andre inntekter, husdyrholdet	6 835	8 741
Husdyrprodukt i alt	877 459	825 132
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	53 504	50 953
Arealtilskudd, grovfôr	48 603	40 908
Arealtilskudd, korn	4 977	9 443
Arealtilskudd, annet	0	77
Tilsk. til husdyr (inkl. driftstilsk. sau i 2008)	93 752	91 965
Bunnfradrag	-4 923	-3 000
Driftstilskudd melk ku	116 000	116 000
Distriktstilskudd storfe	59 220	37 654
Distriktstilskudd sau	0	0
Grunntilskudd sau	0	117
Beitetilskudd	18 647	16 214
Regionale miljøtilskudd	8 162	16 175
Refunderte avløserutgifter	82 793	81 526
Andre tilskudd	17 983	16 087
Tilskudd i alt	498 719	474 119
Leieinntekter, traktor og redskap	8 819	11 484
Andre inntekter	462	146
Produksjonsinntekter i alt	1 416 819	1 357 295

Tabell 3d. Kostnader pr bruk

	Lavgruppe	Høygruppe
Kraftfôr	242 938	202 112
Andre førkostnader inkl. beiteleie	23 128	14 516
Såvarer	11 647	7 819
Handelsgjødsel og kalk	55 574	34 380
Plantevernmidler	1 145	2 033
Konserveringsmidler	12 041	9 024
Andre forbruksartikler m.v.	94 682	67 552
Kjøp av dyr	28 423	8 124
Sum variable kostnader	469 579	345 559
Leid arbeid	137 015	108 416
Drivstoff	30 279	26 483
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	15 561	7 465
Vedl.h. driftsbygninger	64 088	25 941
Vedl.h. traktor og maskiner	65 106	53 630
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 133	609
Avskr. driftsbygninger	89 411	36 116
Avskr. traktor og maskiner	51 634	63 850
Maskinleie	73 337	19 534
Leie av dyr ²⁾	0	0
Leie av bygninger ²⁾	2 730	0
Leie av kvote ²⁾	8 885	2 785
Andre faste kostnader	136 820	110 646
Sum faste kostnader	676 000	455 474
Kostnader i alt	1 145 579	801 033
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	2,18	1,47
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,65	1,46
Netto mekaniseringskostnader pr daa	689	611

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - alle bygder - driftsform melk - bruk under 30 kuenheter - 2013

Tabell 3e. Resultatregning

	Lavgruppe	Høygruppe
Resultatregning i jordbruket		
Driftsoverskudd	271 240	556 263
- Renter av jordbruksaktiva 1)	74 989	54 404
Familiens arbeidsfortjeneste	196 251	501 858
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	129 533	307 311
Lønnsevne	333 267	610 274
Lønnsevne pr. time	96,58	172,28
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	187 091	337 013
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	140 527	329 830
Regnskapssammendrag		
Driftsoverskudd, jordbruk	271 240	556 263
Driftsoverskudd, skogbruk	11 292	12 980
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	42 631	63 247
Driftsoverskudd, andre næringer	54 033	5 817
Lønnsinntekt	192 489	250 203
Pensjoner og sykepenger	15 022	76 579
Gevinst/utbytte verdipapir	7 456	5 799
Familiens arbeid på nyanlegg	8 662	664
Renteinntekter	13 392	34 746
- Renteutgifter	90 793	29 629
- Kårutgifter	9 744	16 733
Nettoinntekt	515 680	959 934
Privatforbruk ekskl. skatt	431 153	425 649
Betalte skatter	162 591	234 726

Tabell 3f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

	Lavgruppe	Høygruppe
Kontanter og bankinnskudd	414 216	1 144 289
Andre krav	204 604	240 982
Omløpsmidler, jordbruk	199 058	229 422
Omløpsmidler, skogbruk	696	2 019
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	1 727	3 465
Omløpsmidler, andre næringer	124 181	302 791
Omløpsmidler i alt	944 481	1 922 967
Anleggsmidler, jordbruk	2 569 813	1 643 520
Anleggsmidler, skogbruk	83 302	166 235
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	121 905	348 878
Anleggsmidler, andre næringer	96 021	2 568
Privat hovedbygninger	493 333	766 032
Privat, annet	247 359	156 658
Anleggsmidler i alt	3 611 733	3 083 892
Eiendeler i alt	4 556 214	5 006 859
Eiendeler i jordbruket	2 768 871	1 872 942
Kortsiktig gjeld	485 706	256 592
Langsiktig gjeld	2 123 340	615 722
Gjeld i alt	2 609 046	872 313
Endring i året, kroner	603 559	1 034
Egenkapital	1 947 169	4 134 546
Egenkapitalprosent	43	83
Endring i året (sparing)	-107 564	474 298
Arbeidskapital	458 775	1 666 376
Endring i året	-69 732	338 869
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %

Trøndelag - alle bygder - størrelsesgruppe under 15 årskyr - driftsform melk

Tabell 4a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2009	2010	2011	2012	2013
Antall bruk	13	11	6	7	5
Bruckers alder	49	48	48	44	49
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	18,2	23,2	34,0	41,7	24,2
Grovfôr, daa	185,1	195,5	170,7	234,3	214,3
Annet areal, daa	0,6	0,9	1,7	1,3	1,7
Jordbruksareal, daa	203,9	219,6	206,3	277,3	240,2
- herav leid areal, daa	67,3	68,5	57,3	98,7	79,0
Korn, FEm pr daa	414	384	488	367	238
Grovfôr, FEm pr daa	468	390	439	348	393
Jordbruksareal, FEm pr daa	464	390	446	351	377
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	13,2	13,4	13,4	12,4	13,9
Kumelk, liter omsatt	83 457	86 689	86 286	77 124	87 968
Melkekvote	88 484	92 997	89 455	110 621	100 224
Produsert melk pr årsku, kg	7 068	7 281	7 286	7 051	7 106
Storfekjøtt, kg omsatt	2 976	3 122	3 923	2 802	1 766
Arbeidsforbruk, timer					
Braker	2 189	1 992	1 565	1 626	1 774
Ektefelle	298	283	635	472	443
Barn under 17 år	27	2	8		
Sum familie	2 514	2 278	2 208	2 098	2 217
Leid arbeid	837	848	1 137	776	954
Sum timer i jordbruket	3 351	3 126	3 344	2 874	3 171
Sum timer familie i skogbruket	74	74	39	23	60
Sum timer i tilleggsnæring	184	281	211	137	260
Familiens arbeid på nyanlegg		33		200	
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1 160	1 080	646	829	1 055
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,87	1,87	1,81	1,76	2,16
Havre, kr pr kg					
Kumelk, kr pr l	4,02	4,50	4,54	5,13	4,93
Kukjøtt, kr pr kg	34,45	34,91	37,94	39,35	42,56
Annet storfe kjøtt, kr pr kg	39,41	40,50	42,27	39,97	46,46

Tabell 4b. Nettoinvesteringer

År	2009	2010	2011	2012	2013
Jord, grøfter og vannanlegg	-606	14 383	10 210	80	8 183
Driftsbygninger	-18 889	47 735	-24 561	125 396	-9 464
Maskiner og redskap	23 909	-9 601	13 251	63 259	36 922
Melkekvote (ku og geit)	3 200	2 337	1 566	2 170	5 000
Sum nettoinvesteringer	7 614	54 854	466	190 905	40 641

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - alle bygder - størrelsesgruppe under 15 årskyr - driftsform melk

Tabell 4c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2009	2010	2011	2012	2013
Korn	11 780	16 075	21 573	18 840	-1 721
Andre planteprodukter	17 558	9 168	22 515	21 444	34 594
Planteprodukter i alt	29 337	25 243	44 088	40 284	32 874
Storfe, melk	335 777	390 321	391 563	395 762	433 551
Storfe, livdyr	15 813	35 720	26 770	21 671	31 325
Kuslakt	57 467	57 594	61 218	66 399	76 228
Annet storfeslakt	70 350	63 515	88 891	30 326	45 622
Andre inntekter, husdyrholdet	7 083		102	631	- 48
Husdyrprodukt i alt	486 491	547 149	568 543	514 790	586 678
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	38 056	39 287	42 222	54 285	42 119
Arealtilskudd, grovfôr	25 317	24 569	23 390	42 012	32 406
Arealtilskudd, korn	4 161	4 985	9 125	7 275	6 691
Arealtilskudd, annet	27	73	173	129	201
Tilsk. til husdyr (inkl. driftstilsk. sau i 2008)	69 417	67 006	70 469	75 124	68 143
Bunnfradrag	-3 231	-3 000	-3 000	-3 143	-3 000
Driftstilskudd melk ku	65 800	81 800	93 000	111 000	116 000
Distriktstilskudd storfe	31 315	32 212	30 696	26 178	15 731
Distriktstilskudd sau	449				
Grunntilskudd sau	372				
Beitetilskudd	8 678	9 686	10 130	10 550	12 691
Regionale miljøtilskudd	3 244	2 849	3 386	13 931	13 586
Refunderte avløserutgifter	57 635	56 144	61 898	60 992	65 245
Andre tilskudd	1 786	13 502	17 163	60 148	12 719
Tilskudd i alt	303 027	329 113	358 650	458 482	382 533
Leieinntekter, traktor og redskap	7 067	6 431	7 825	9 551	7 267
Andre inntekter		2 727	317	271	380
Produksjonsinntekter i alt	825 923	910 663	979 422	1 023 379	1 009 731

Tabell 4d. Kostnader pr bruk

År	2009	2010	2011	2012	2013
Kraftfôr	134 609	125 627	119 619	125 583	114 226
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	7 435	15 844	17 124	18 340	10 585
Såvarer	5 286	9 178	11 779	14 493	6 195
Handelsgjødsel og kalk	33 876	29 028	32 793	48 322	28 617
Plantevernmidler	1 426	2 137	2 146	2 546	1 429
Konserveringsmidler	7 881	6 042	9 168	6 274	5 134
Andre forbruksartikler m.v.	47 681	55 818	59 953	63 769	51 662
Kjøp av dyr	2 780	45 203	36 589	8 750	16 092
Sum variable kostnader	240 975	288 877	289 170	288 077	233 940
Leid arbeid	73 018	83 012	95 633	82 930	80 407
Drivstoff	20 072	19 203	25 895	26 126	21 548
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	3 521	4 550	11 362	10 750	12 452
Vedl.h. driftsbygninger	23 440	25 424	29 840	21 270	21 380
Vedl.h. traktor og maskiner	32 441	40 096	49 883	53 778	60 258
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	606	1 057	231	200	722
Avskr. driftsbygninger	22 501	40 482	39 436	46 772	43 054
Avskr. traktor og maskiner	39 429	46 482	54 951	50 523	60 350
Maskinleie	14 015	11 690	13 127	28 979	15 958
Leie av dyr ²⁾					
Leie av bygninger ²⁾		145			
Leie av kvote ²⁾	2 370			4 801	
Andre faste kostnader	80 605	91 673	107 774	110 858	109 449
Sum faste kostnader	312 017	363 815	428 131	436 987	425 578
Kostnader i alt	552 992	652 693	717 300	725 064	659 518
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,16	1,44	1,64	1,67	1,84
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,31	1,43	1,75	2,10	1,90
Netto mekaniseringskostnader pr daa	537	563	733	585	694

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - alle bygder - størrelsesgruppe under 15 årskyr - driftsform melk

Tabell 4e. Resultatregning

År	2009	2010	2011	2012	2013
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	272 930	257 971	262 122	298 315	350 213
- Renter av jordbruksaktiva 1)	34 831	46 970	47 579	45 308	52 076
Familiens arbeidsfortjeneste	238 099	211 000	214 543	253 007	298 137
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	149 224	145 491	140 324	187 609	194 768
Lønnsevne	311 117	294 013	310 175	335 937	378 544
Lønnsevne pr. time	92,85	94,05	92,75	116,90	119,37
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	181 241	192 843	185 018	225 889	234 016
Vederl. til fam. arb. og egenkap. pr årsv.	160 527	168 061	156 804	199 400	210 241
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	272 930	257 971	262 122	298 315	350 213
Driftsoverskudd, skogbruk	14 834	12 304	16 924	6 131	11 218
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	63 215	82 227	55 087	68 702	90 841
Driftsoverskudd, andre næringer	14 597	22 793	- 3	36 424	15 123
Lønnsinntekt	243 605	232 714	168 021	191 551	287 096
Pensjoner og sykepenger	22 337	600	80 082	35 075	99 197
Gevinst/utbytte verdipapir	2 010	- 10 687	6 365	4 526	7 809
Familiens arbeid på nyanlegg		5 236		35 068	
Renteinntekter	11 113	12 814	16 590	14 315	26 675
- Renteutgifter	31 505	24 225	41 490	60 044	51 538
- Kårutgifter	9 190	6 466	12 041	10 125	20 180
Nettoinntekt	603 947	585 282	551 656	619 937	816 455
Privatforbruk ekskl. skatt	404 878	335 845	450 602	401 909	434 861
Betalte skatter	188 820	132 871	152 018	145 599	181 617

Tabell 4f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2009	2010	2011	2012	2013
Kontanter og bankinnskudd	459 182	612 670	582 174	435 458	1 008 802
Andre krav	105 541	91 372	81 657	127 551	118 899
Omløpsmidler, jordbruk	142 398	141 906	157 186	104 153	161 173
Omløpsmidler, skogbruk	462	300		786	920
Omløpsmidler, tilleggsnæringer		1 435	1 990	1 706	2 388
Omløpsmidler, andre næringer	73 202	137 196	104 763	102 548	103 264
Omløpsmidler i alt	780 783	984 880	927 769	772 201	1 395 445
Anleggsmidler, jordbruk	1 024 293	1 446 475	1 428 436	1 480 162	1 630 756
Anleggsmidler, skogbruk	80 046	68 424	94 856	139 528	158 712
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	50 414	148 318	101 626	81 839	86 089
Anleggsmidler, andre næringer	2 185	19 866	32 529	7 072	6 677
Privat hovedbygninger	756 992	713 582	1 114 237	953 331	1 016 365
Privat, annet	171 984	124 610	109 011	236 993	272 240
Anleggsmidler i alt	2 085 913	2 521 276	2 880 695	2 898 924	3 170 839
Eiendeler i alt	2 866 696	3 506 155	3 808 464	3 671 125	4 566 283
Eiendeler i jordbruket	1 166 691	1 588 381	1 585 622	1 584 315	1 791 929
Kortsiktig gjeld	202 516	149 545	135 051	294 642	132 533
Langsiktig gjeld	556 669	730 462	861 455	1 179 310	1 066 483
Gjeld i alt	759 185	880 007	996 506	1 473 952	1 199 016
Endring i året, kroner	36 233	127 458	-573	41 998	-161 293
Egenkapital	2 107 511	2 626 149	2 811 959	2 197 173	3 367 267
Egenkapitalprosent	74	75	74	60	74
Endring i året (sparing)	71 507	135 151	31 359	92 823	523 971
Arbeidskapital	578 268	835 335	792 719	477 559	1 262 912
Endring i året	-60 555	168 408	12 768	-25 284	493 774
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %

Trøndelag - alle bygder - størrelsesgruppe 15 - 19 -9 årskyr - driftsform melk

Tabell 5a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2009	2010	2011	2012	2013
Antall bruk	27	20	26	17	18
Brukers alder	48	45	45	46	45
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	27,3	48,3	23,7	26,9	18,9
Grovfôr, daa	282,9	246,2	263,0	239,5	276,9
Annet areal, daa	0,1	0,3	0,4	1,1	0,3
Jordbruksareal, daa	310,3	294,8	287,2	267,5	296,1
- herav leid areal, daa	118,8	102,1	98,2	96,4	115,8
Korn, FEm pr daa	404	306	351	372	308
Grovfôr, FEm pr daa	377	386	381	412	363
Jordbruksareal, FEm pr daa	379	372	378	406	359
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	17,8	17,6	17,8	17,7	17,9
Kumelk, liter omsatt	109 279	110 555	109 929	111 662	116 508
Melkekvote	111 858	111 382	117 919	118 525	124 117
Produsert melk pr årsku, kg	6 975	7 132	6 841	7 010	7 285
Storfekjøtt, kg omsatt	4 111	3 971	3 933	3 890	4 483
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 224	2 217	2 109	2 100	2 131
Ektefelle	628	412	366	445	742
Barn under 17 år	29	3	13	21	1
Sum familie	2 881	2 632	2 487	2 567	2 874
Leid arbeid	686	773	755	678	712
Sum timer i jordbruket	3 567	3 404	3 242	3 245	3 586
Sum timer familie i skogbruket	56	92	51	63	70
Sum timer i tilleggsnæring	185	114	141	192	168
Familiens arbeid på nyanlegg	65	69	144	18	50
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	992	793	984	965	924
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,90	1,95	1,94	2,01	2,20
Havre, kr pr kg				1,87	2,11
Kumelk, kr pr l	4,14	4,41	4,55	4,97	4,91
Kukjøtt, kr pr kg	34,84	34,57	35,40	39,08	42,28
Annet storfekjøtt, kr pr kg	40,78	41,27	42,58	44,84	46,51

Tabell 5b. Nettoinvesteringer

År	2009	2010	2011	2012	2013
Jord, grøfter og vannanlegg	452	5 548	2 178	5 500	-679
Driftsbygninger	26 007	98 625	87 383	-26 461	295 267
Maskiner og redskap	70 233	8 014	-4 012	9 437	26 856
Melkekvote (ku og geit)	15 918	6 031	9 765	2 797	6 431
Sum nettoinvesteringer	112 610	118 218	95 314	-8 727	327 875

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - alle bygder - størrelsesgruppe 15 - 19 -9 årskyr - driftsform melk

Tabell 5c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2009	2010	2011	2012	2013
Korn	18 683	26 755	15 306	18 386	12 350
Andre planteprodukter	20 390	9 838	8 105	11 411	18 860
Planteprodukter i alt	39 073	36 593	23 411	29 798	31 210
Storfe, melk	452 246	488 066	500 055	554 875	572 112
Storfe, livdyr	23 380	27 007	22 312	29 103	27 475
Kuslakt	75 340	67 242	77 313	83 568	100 592
Annet storfeslakt	109 148	93 041	88 010	91 632	108 427
Andre inntekter, husdyrholdet	329	3 325	2 643	4 529	3 253
Husdyrprodukt i alt	660 442	678 681	690 332	763 708	811 859
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	55 988	50 275	52 468	49 134	53 892
Arealtilskudd, grovfôr	34 995	35 097	39 582	39 594	46 565
Arealtilskudd, korn	8 828	9 843	5 664	7 640	5 959
Arealtilskudd, annet	19	95	95	149	118
Tilsk. til husdyr (inkl. driftstilsk. sau i 2008)	83 170	88 860	89 727	92 894	96 028
Bunnfradrag	-3 074	-3 150	-3 000	-3 088	-4 472
Driftstilskudd melk ku	65 800	82 292	93 876	111 000	116 000
Distriktsstilskudd storfe	41 406	35 447	44 013	40 844	50 301
Distriktsstilskudd sau		515	145	250	213
Grunntilskudd sau		436	148	233	266
Beitetilskudd	10 741	16 654	15 798	17 189	19 273
Regionale miljøtilskudd	10 565	10 086	9 020	10 170	11 690
Refunderte avløserutgifter	73 706	68 184	81 904	70 474	80 997
Andre tilskudd	13 980	11 794	9 226	11 682	23 203
Tilskudd i alt	396 124	406 429	438 666	448 166	500 031
Leieinntekter, traktor og redskap	9 085	9 824	11 020	5 674	7 590
Andre inntekter	1 576	300	-1 038	10 906	
Produksjonsinntekter i alt	1 106 300	1 131 826	1 162 391	1 258 251	1 350 690

Tabell 5d. Kostnader pr bruk

År	2009	2010	2011	2012	2013
Kraftfôr	172 003	188 100	180 345	201 805	231 599
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	8 462	17 131	13 369	11 522	12 129
Såvarer	7 484	11 734	9 567	7 504	8 960
Handelsgjødsele og kalk	39 665	33 334	38 906	43 355	41 737
Plantevernmidler	2 636	2 465	1 340	1 797	1 578
Konserveringsmidler	9 579	9 391	8 615	9 213	7 513
Andre forbruksartikler m.v.	65 037	58 468	63 294	60 950	81 779
Kjøp av dyr	15 740	7 140	15 922	4 162	10 354
Sum variable kostnader	320 606	327 763	331 358	340 309	395 650
Leid arbeid	95 505	95 536	97 483	89 062	120 560
Drivstoff	21 453	25 338	26 052	28 674	30 074
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	5 927	5 272	4 476	4 634	5 547
Vedl.h. driftsbygninger	30 848	36 660	29 337	21 471	37 819
Vedl.h. traktor og maskiner	45 530	55 194	49 742	46 390	56 222
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 192	717	647	618	1 164
Avskr. driftsbygninger	48 415	42 474	49 162	33 785	56 175
Avskr. traktor og maskiner	48 719	48 804	47 815	53 440	62 868
Maskinleie	37 024	41 107	37 481	34 597	31 692
Leie av dyr ²⁾					
Leie av bygninger ²⁾	1 133	875			
Leie av kvote ²⁾		1 665	2 612	776	2 515
Andre faste kostnader	105 942	110 336	112 167	101 722	123 578
Sum faste kostnader	441 688	463 978	456 973	415 170	528 214
Kostnader i alt	762 294	791 742	788 331	755 480	923 864
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,33	1,59	1,50	1,58	1,78
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,43	1,58	1,48	1,54	1,63
Netto mekaniseringskostnader pr daa	504	592	568	642	639

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - alle bygder - størrelsesgruppe 15 - 19 -9 årskyr - driftsform melk

Tabell 5e. Resultatregning

År	2009	2010	2011	2012	2013
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	344 006	340 085	374 060	502 771	426 826
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	54 562	53 056	58 377	54 067	62 812
Familiens arbeidsfortjeneste	289 444	287 029	315 683	448 704	364 015
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	176 470	182 321	214 774	301 665	225 275
Lønnsevne	384 948	382 565	413 166	537 765	484 575
Lønnsevne pr. time	107,92	112,39	127,44	165,72	135,15
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	211 282	218 480	248 590	321 306	266 522
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	190 819	195 364	230 880	320 059	245 933
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	344 006	340 085	374 060	502 771	426 826
Driftsoverskudd, skogbruk	6 070	4 345	8 345	49 968	18 018
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	59 948	50 522	43 141	68 595	62 221
Driftsoverskudd, andre næringer	11 707	5 510	11 163	7 630	36 629
Lønnsinntekt	200 559	172 863	231 586	251 306	204 049
Pensjoner og sykepenger	44 203	24 259	19 263	15 485	52 364
Gevinst/utbytte verdipapir	- 2 750	4 210	6 418	9 188	2 019
Familiens arbeid på nyanlegg	10 105	11 102	23 664	2 940	8 521
Renteinntekter	10 181	8 262	10 737	24 097	23 328
- Renteutgifter	48 729	47 267	56 560	47 453	51 016
- Kårutgifter	9 780	13 724	9 572	12 591	11 233
Nettoinntekt	625 519	560 168	662 246	871 936	771 727
Privatforbruk ekskl. skatt	376 354	363 859	419 702	524 107	504 785
Betalte skatter	142 358	136 943	153 707	191 372	207 022

Tabell 5f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2009	2010	2011	2012	2013
Kontanter og bankinnskudd	431 549	415 301	473 396	688 321	765 746
Andre krav	148 812	190 164	154 347	131 128	169 661
Omløpsmidler, jordbruk	194 049	170 503	177 447	181 574	196 418
Omløpsmidler, skogbruk	1 870	1 076	601	934	1 406
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	4 264		1 610	4 815	2 950
Omløpsmidler, andre næringer	266 566	124 743	243 006	175 672	224 222
Omløpsmidler i alt	1 047 110	901 787	1 050 407	1 182 443	1 360 403
Anleggsmidler, jordbruk	1 699 255	1 657 427	1 823 748	1 622 771	2 069 798
Anleggsmidler, skogbruk	133 711	117 935	161 064	175 995	113 335
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	118 203	74 644	96 748	315 521	265 382
Anleggsmidler, andre næringer	44 296	58 500	56 287	65 765	69 348
Privat hovedbygninger	401 363	496 468	442 593	532 489	563 082
Privat, annet	125 943	172 534	201 118	241 797	252 456
Anleggsmidler i alt	2 522 771	2 577 508	2 781 559	2 954 338	3 333 401
Eiendeler i alt	3 569 881	3 479 295	3 831 966	4 136 781	4 693 804
Eiendeler i jordbruket	1 893 304	1 827 930	2 001 195	1 804 345	2 266 216
Kortsiktig gjeld	220 044	266 220	252 866	244 923	335 873
Langsiktig gjeld	982 761	1 156 240	1 218 185	935 011	1 223 511
Gjeld i alt	1 202 805	1 422 460	1 471 051	1 179 934	1 559 384
Endring i året, kroner	50 138	239 586	112 414	63 042	385 150
Egenkapital	2 367 075	2 056 835	2 360 914	2 956 846	3 134 420
Egenkapitalprosent	66	59	62	71	67
Endring i året (sparing)	230 265	85 666	135 512	106 918	145 465
Arbeidskapital	827 066	635 567	797 540	937 520	1 024 530
Endring i året	165 940	86 968	55 109	-105 110	131 074
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %

Trøndelag - alle bygder - størrelsesgruppe fra 20 årskyr - driftsform melk

Tabell 6a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2009	2010	2011	2012	2013
Antall bruk	26	32	34	43	41
Brukers alder	47	48	47	47	48
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	42,8	22,3	17,7	13,1	16,2
Grovfôr, daa	376,5	377,3	370,5	369,4	388,6
Annet areal, daa	3,0	1,5	0,0	1,6	1,9
Jordbruksareal, daa	422,3	401,1	388,2	384,2	406,7
- herav leid areal, daa	168,8	151,4	155,6	153,4	165,9
Korn, FEm pr daa	518	498	456	372	282
Grovfôr, FEm pr daa	436	398	411	441	409
Jordbruksareal, FEm pr daa	442	402	412	437	402
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	30,4	30,2	31,1	31,3	32,2
Kumelk, liter omsatt	206 811	202 743	205 287	213 473	218 364
Melkekvote	206 798	207 704	216 016	233 012	240 205
Produsert melk pr årsku, kg	7 593	7 504	7 394	7 522	7 539
Storfekjøtt, kg omsatt	6 981	7 922	8 109	7 146	7 677
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 570	2 690	2 687	2 617	2 672
Ektefelle	554	711	701	692	605
Barn under 17 år	39	43	29	36	36
Sum familie	3 163	3 444	3 417	3 345	3 312
Leid arbeid	880	847	809	888	828
Sum timer i jordbruket	4 043	4 291	4 226	4 233	4 140
Sum timer familie i skogbruket	25	44	26	38	43
Sum timer i tilleggsnæring	110	168	117	103	101
Familiens arbeid på nyanlegg	10	22	173	119	75
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	929	931	999	1 104	1 146
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	2,09	2,22	2,20	2,20	2,36
Havre, kr pr kg					
Kumelk, kr pr l	4,03	4,33	4,45	4,83	4,74
Kukjøtt, kr pr kg	35,13	34,48	35,73	39,02	42,57
Annet storfekjøtt, kr pr kg	41,43	42,42	42,96	45,37	48,46

Tabell 6b. Nettoinvesteringer

År	2009	2010	2011	2012	2013
Jord, grøfter og vannanlegg	5 800	27 830	10 241	8 469	23 715
Driftsbygninger	25 473	-5 151	298 560	213 269	252 168
Maskiner og redskap	56 305	61 781	18 007	33 085	82 626
Melkekvote (ku og geit)	60 650	19 979	25 711	24 784	37 908
Sum nettoinvesteringer	148 228	104 438	352 519	279 607	396 416

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - alle bygder - størrelsesgruppe fra 20 årskyr - driftsform melk

Tabell 6c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2009	2010	2011	2012	2013
Korn	43 086	21 778	14 101	10 842	15 198
Andre planteprodukter	30 462	9 541	13 082	22 775	35 570
Planteprodukter i alt	73 547	31 319	27 184	33 617	50 768
Storfe, melk	832 459	876 948	913 718	1 030 608	1 034 560
Storfe, livdyr	35 684	35 700	40 774	38 667	35 983
Kuslakt	133 363	134 572	140 789	145 704	174 372
Annet storfeslakt	166 969	206 876	215 326	200 208	233 832
Andre inntekter, husdyrholdet	19	506	399	5 000	5 631
Husdyrprodukt i alt	1 168 494	1 254 602	1 311 006	1 420 187	1 484 377
Kulturlandskaps tilskudd ¹⁾	75 181	69 263	69 066	63 316	68 046
Arealtilskudd, grovfôr	35 273	36 941	40 924	52 189	50 921
Arealtilskudd, korn	10 203	5 334	5 352	3 393	4 434
Arealtilskudd, annet	90	8	15		
Tilsk. til husdyr (inkl. driftstilsk. sau i 2008)	107 940	115 318	120 970	126 547	131 783
Bunnfradrag	-3 308	-3 188	-3 088	-3 070	-3 098
Driftstilskudd melk ku	65 800	82 646	93 175	111 626	116 302
Distriktstilskudd storfe	74 942	88 559	85 653	86 895	92 510
Distriktstilskudd sau		56	53	17	59
Grunntilskudd sau		47	45	20	25
Beitetilskudd	13 118	18 288	19 986	22 309	25 307
Regionale miljøtilskudd	7 942	6 966	8 543	9 987	7 758
Refunderte avløserutgifter	71 320	68 962	75 671	86 997	82 885
Andre tilskudd	9 938	8 243	4 317	3 079	7 451
Tilskudd i alt	468 439	497 441	520 680	563 306	584 383
Leieinntekter, traktor og redskap	19 626	16 688	20 646	21 191	26 550
Andre inntekter		348	547	628	7 857
Produksjonsinntekter i alt	1 730 106	1 800 399	1 880 062	2 038 929	2 153 935

Tabell 6d. Kostnader pr bruk

År	2009	2010	2011	2012	2013
Kraftfôr	329 796	349 243	364 993	400 675	431 992
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	26 447	35 580	37 018	32 202	38 512
Såvarer	12 026	10 530	12 972	12 523	15 343
Handels gjødsel og kalk	74 936	57 365	62 472	72 069	76 683
Plantevernmidler	3 198	2 250	2 837	1 708	1 529
Konserveringsmidler	16 903	14 329	18 354	18 506	21 012
Andre forbruksartikler m.v.	90 485	95 096	107 622	110 002	119 086
Kjøp av dyr	21 186	48 813	46 873	38 280	38 699
Sum variable kostnader	574 976	613 206	653 140	685 965	742 856
Leid arbeid	102 974	110 959	108 604	131 148	130 400
Drivstoff	30 083	34 821	45 425	44 926	44 558
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	5 863	5 856	7 128	8 329	17 459
Vedl.h. driftsbygninger	70 096	83 805	73 989	68 272	84 207
Vedl.h. traktor og maskiner	57 139	70 405	84 092	70 723	83 118
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 075	1 389	1 940	1 860	1 841
Avskr. driftsbygninger	91 502	93 915	107 978	118 799	139 881
Avskr. traktor og maskiner	54 992	56 734	65 965	69 092	77 854
Maskinleie	91 702	81 964	96 347	86 762	108 345
Leie av dyr ²⁾					
Leie av bygninger ²⁾	500	78	26	516	866
Leie av kvote ²⁾	8 080	10 983	12 436	18 745	19 408
Andre faste kostnader	145 363	148 352	149 611	143 937	158 726
Sum faste kostnader	659 368	699 260	753 543	763 108	866 662
Kostnader i alt	1 234 345	1 312 466	1 406 683	1 449 073	1 609 518
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,23	1,50	1,81	1,60	1,88
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,10	1,19	1,41	1,26	1,41
Netto mekaniseringskostnader pr daa	541	604	744	700	756

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - alle bygder - størrelsesgruppe fra 20 årskyr - driftsform melk

Tabell 6e. Resultatregning

År	2009	2010	2011	2012	2013
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	495 761	487 933	473 379	589 855	544 417
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	101 407	102 495	113 896	123 353	136 029
Familiens arbeidsfortjeneste	394 354	385 438	359 483	466 502	408 387
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	213 012	192 905	181 939	243 395	214 503
Lønnsevne	497 327	496 397	468 087	597 650	538 787
Lønnsevne pr. time	123,00	115,67	110,77	141,17	130,14
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	235 673	227 133	216 592	271 167	254 585
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	223 350	208 870	196 116	256 208	231 575
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	495 761	487 933	473 379	589 855	544 417
Driftsoverskudd, skogbruk	12 097	5 582	24 324	9 905	8 622
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	24 062	57 439	39 901	38 360	34 038
Driftsoverskudd, andre næringer	38 114	38 905	46 295	32 951	5 825
Lønnsinntekt	187 222	192 375	204 686	235 256	261 258
Pensjoner og sykepenger	37 377	28 958	21 702	39 727	26 320
Gevinst/utbytte verdipapir	4 990	5 039	4 807	6 716	6 762
Familiens arbeid på nyanlegg	1 530	3 520	28 884	20 607	13 660
Renteinntekter	7 782	8 658	8 149	10 678	9 920
- Renteutgifter	104 376	94 338	111 454	130 391	136 702
- Kårutgifter	13 113	9 906	10 066	8 511	7 974
Nettoinntekt	691 446	724 165	730 606	845 153	766 146
Privatforbruk ekskl. skatt	396 767	428 116	494 156	501 881	515 647
Betalte skatter	151 732	163 571	143 947	171 196	214 721

Tabell 6f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2009	2010	2011	2012	2013
Kontanter og bankinnskudd	314 114	324 457	313 671	399 382	356 732
Andre krav	207 039	224 657	234 864	265 139	293 502
Omløpsmidler, jordbruk	305 204	316 057	319 854	314 746	371 419
Omløpsmidler, skogbruk	37	164	680	122	138
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	7 670	5 539	4 566	4 064	9 084
Omløpsmidler, andre næringer	72 091	202 753	72 708	108 120	136 417
Omløpsmidler i alt	906 154	1 073 627	946 343	1 091 574	1 167 292
Anleggsmidler, jordbruk	3 168 877	3 170 031	3 672 282	3 958 498	4 408 295
Anleggsmidler, skogbruk	153 693	175 633	163 570	166 688	173 881
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	62 131	65 686	63 621	65 864	74 522
Anleggsmidler, andre næringer	7 077		11 471	19 985	7 137
Privat hovedbygninger	499 792	488 954	572 518	544 972	623 295
Privat, annet	145 279	174 693	231 440	180 960	183 247
Anleggsmidler i alt	4 036 849	4 074 997	4 714 901	4 936 967	5 470 378
Eiendeler i alt	4 943 003	5 148 624	5 661 244	6 028 541	6 637 669
Eiendeler i jordbruket	3 474 081	3 486 088	3 992 136	4 273 244	4 779 715
Kortsiktig gjeld	411 866	445 163	495 234	508 327	539 317
Langsiktig gjeld	2 017 080	1 864 805	2 365 403	2 455 556	2 938 319
Gjeld i alt	2 428 947	2 309 968	2 860 637	2 963 883	3 477 636
Endring i året, kroner	68 159	-13 946	400 529	243 475	467 629
Egenkapital	2 514 057	2 838 656	2 800 607	3 064 657	3 160 033
Egenkapitalprosent	51	55	49	51	48
Endring i året (sparing)	163 053	221 435	178 086	251 805	134 302
Arbeidskapital	494 288	628 465	451 109	583 247	627 974
Endring i året	8 746	-5 197	12 109	86 607	49 337
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %

Trøndelag - kystbygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 7a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2009	2010	2011	2012	2013
Antall bruk	14	14	16	17	16
Brukers alder	49	49	49	50	49
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	19,9	7,7	8,8	10,6	2,5
Grovfôr, daa	305,1	329,1	328,2	340,2	374,0
Annet areal, daa	0,4	3,4	0,1		0,9
Jordbruksareal, daa	325,4	340,2	337,0	350,8	377,4
- herav leid areal, daa	122,5	123,2	137,4	157,3	181,0
Korn, FEm pr daa	515	527	548	434	449
Grovfôr, FEm pr daa	382	396	398	446	401
Jordbruksareal, FEm pr daa	390	395	398	446	400
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	23,3	25,4	26,3	27,6	30,2
Kumelk, liter omsatt	153 635	169 823	172 664	186 877	201 957
Melkekvote	159 846	176 618	183 141	209 533	220 451
Produsert melk pr årsku, kg	7 476	7 588	7 341	7 446	7 380
Storfe kjøtt, kg omsatt	6 133	8 754	8 225	7 758	8 422
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 253	2 449	2 402	2 379	2 485
Ektefelle	605	550	500	479	446
Barn under 17 år	42	36	24	19	
Sum familie	2 900	3 035	2 925	2 877	2 931
Leid arbeid	823	866	877	893	858
Sum timer i jordbruket	3 723	3 901	3 803	3 769	3 790
Sum timer familie i skogbruket	24	27	21	25	39
Sum timer i tillegg snøring	181	242	188	152	164
Familiens arbeid på nyanlegg	70	37	21	60	26
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1 014	716	996	867	1 043
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	2,07	1,77	1,82	1,76	2,05
Havre, kr pr kg					
Kumelk, kr pr l	4,02	4,36	4,43	4,84	4,81
Kukjøtt, kr pr kg	34,90	32,89	34,70	39,70	40,57
Annet storfe kjøtt, kr pr kg	40,86	42,19	43,04	44,90	48,16

Tabell 7b. Nettoinvesteringer

År	2009	2010	2011	2012	2013
Jord, grøfter og vannanlegg	1 456	10 702	5 754	-871	5 576
Driftsbygninger	126 736	28 734	-5 163	192 141	224 066
Maskiner og redskap	79 733	-2 415	-1 349	-35 121	56 819
Melkekvote (ku og geit)	65 711	11 672	29 085	33 420	12 230
Sum nettoinvesteringer	273 636	48 693	28 327	189 570	298 691

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - kystbygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 7c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2009	2010	2011	2012	2013
Korn	19 271	7 428	8 252	8 323	2 369
Andre planteprodukter	18 160	12 913	11 475	28 209	33 807
Planteprodukter i alt	37 431	20 341	19 727	36 531	36 176
Storfe, melk	617 324	739 882	765 636	903 820	971 198
Storfe, livdyr	17 003	30 144	31 643	30 533	34 227
Kuslakt	89 977	106 641	106 517	125 593	136 398
Annet storfeslakt	179 163	255 238	248 492	251 564	287 670
Andre inntekter, husdyrholdet		1 157	628	10 358	1 264
Husdyrprodukt i alt	903 467	1 133 062	1 152 916	1 321 868	1 430 756
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	60 599	55 207	59 179	59 635	61 612
Arealtilskudd, grovfôr	40 415	44 627	46 484	54 456	55 856
Arealtilskudd, korn	5 081	2 611	1 593	2 026	
Arealtilskudd, annet	18	18	32		
Tilsk. til husdyr (inkl. driftstilsk. sau i 2008)	92 694	110 927	111 892	119 026	128 020
Bunnfradrag	-3 571	-3 214	-3 188	-3 176	-3 188
Driftstilskudd melk ku	65 800	83 030	93 371	111 000	116 000
Distriktstilskudd storfe	74 392	96 415	96 066	98 190	110 734
Distriktstilskudd sau		127	112	26	115
Grunntilskudd sau		106	96	37	33
Beitetilskudd	11 469	14 586	16 106	19 191	22 731
Regionale miljøtilskudd	5 202	1 510	4 505	6 057	4 144
Refunderte avløserutgifter	65 527	67 196	68 783	87 395	75 919
Andre tilskudd	6 933	5 807	5 270	5 579	10 473
Tilskudd i alt	424 559	478 952	500 303	559 443	582 449
Leieinntekter, traktor og redskap	17 957	8 384	10 981	12 304	15 002
Andre inntekter			-2 094	112	547
Produksjonsinntekter i alt	1 383 414	1 640 738	1 681 834	1 930 257	2 064 931

Tabell 7d. Kostnader pr bruk

År	2009	2010	2011	2012	2013
Kraftfôr	255 159	312 705	310 716	373 734	409 361
Andre førkostnader inkl. beiteleie	25 706	26 308	30 226	32 769	39 260
Såvarer	5 381	8 900	11 117	10 382	12 360
Handelsgjødsel og kalk	62 932	56 527	59 791	73 976	71 200
Plantevernmidler	2 265	2 594	2 485	1 634	606
Konserveringsmidler	11 388	10 264	16 769	16 683	18 042
Andre forbruksartikler m.v.	90 000	97 486	103 128	102 951	120 111
Kjøp av dyr	16 724	69 581	55 855	50 772	50 980
Sum variable kostnader	469 554	584 365	590 087	662 902	721 919
Leid arbeid	110 840	110 036	113 054	129 335	129 444
Drivstoff	26 207	31 522	33 316	39 079	38 089
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	5 617	7 832	7 206	4 246	23 410
Vedl.h. driftsbygninger	30 169	67 113	62 323	78 357	104 942
Vedl.h. traktor og maskiner	37 618	54 880	67 471	54 088	68 120
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 574	1 905	1 918	1 865	2 027
Avskr. driftsbygninger	71 678	87 419	86 256	96 831	120 053
Avskr. traktor og maskiner	52 714	52 501	57 895	56 740	63 325
Maskinleie	73 679	92 588	110 451	110 241	125 106
Leie av dyr ²⁾					
Leie av bygninger ²⁾				1 304	2 219
Leie av kvote ²⁾	5 390	6 911	9 773	14 949	18 705
Andre faste kostnader	112 574	121 164	125 861	131 783	146 774
Sum faste kostnader	528 059	633 871	675 522	718 818	842 213
Kostnader i alt	997 613	1 218 236	1 265 610	1 381 720	1 564 132
Netto mek.kostnader pr FEM totalavl.	1,46	1,76	2,03	1,68	1,95
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,20	1,39	1,58	1,40	1,46
Netto mekaniseringskostnader pr daa	568	696	809	748	780

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - kystbygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 7e. Resultatregning

År	2009	2010	2011	2012	2013
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	385 801	422 502	416 224	548 538	500 799
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	81 334	99 159	98 274	101 786	116 382
Familiens arbeidsfortjeneste	304 467	323 343	317 950	446 751	384 417
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	182 761	182 282	187 052	269 003	224 940
Lønnsevne	415 307	433 380	431 004	576 087	513 860
Lønnsevne pr. time	111,55	111,10	113,35	152,83	135,59
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	220 348	226 870	228 745	304 395	269 261
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	200 367	208 372	210 839	296 577	247 899

Regnskapssammendrag

Driftsoverskudd, jordbruk	385 801	422 502	416 224	548 538	500 799
Driftsoverskudd, skogbruk	19 989	10 055	13 084	1 095	500
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	5 617	13 085	8 699	- 1 511	4 500
Driftsoverskudd, andre næringer	9 680	7 003	3 528	10 044	
Lønnsinntekt	215 459	158 759	221 364	222 404	249 448
Pensjoner og sykepenger	48 665	33 677	14 677	56 034	59 291
Gevinst/utbytte verdipapir	- 2 184	6 904	7 477	14 694	7 115
Familiens arbeid på nyanlegg	10 610	5 710	3 398	10 113	4 382
Renteinntekter	8 724	5 070	6 944	13 258	11 496
- Renteutgifter	76 335	71 558	78 508	79 203	106 654
- Kårutgifter	5 336	5 979	5 259	4 927	5 968
Nettoinntekt	620 690	585 228	611 628	790 538	724 909
Privatforbruk ekskl. skatt	346 578	377 041	384 053	452 107	498 918
Betalte skatter	143 540	130 761	137 086	192 168	184 791

Tabell 7f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2009	2010	2011	2012	2013
Kontanter og bankinnskudd	370 399	262 113	310 921	399 776	325 324
Andre krav	236 375	230 096	187 865	289 965	275 453
Omløpsmidler, jordbruk	267 743	326 638	315 228	330 682	381 897
Omløpsmidler, skogbruk					188
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	16 745	12 661	11 069	11 565	25 347
Omløpsmidler, andre næringer	366 238	407 963	336 843	232 944	261 154
Omløpsmidler i alt	1 257 499	1 239 471	1 161 927	1 264 931	1 269 361
Anleggsmidler, jordbruk	2 592 914	3 020 767	2 987 957	3 176 651	3 681 684
Anleggsmidler, skogbruk	113 716	112 980	108 725	109 874	113 753
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	133 314	104 702	95 652	288 325	302 394
Anleggsmidler, andre næringer	2 029	1 671	1 150	788	
Privat hovedbygninger	273 828	264 791	288 126	280 935	361 148
Privat, annet	128 309	125 706	160 168	166 292	172 633
Anleggsmidler i alt	3 244 110	3 630 618	3 641 779	4 022 865	4 631 612
Eiendeler i alt	4 501 609	4 870 088	4 803 706	5 287 797	5 900 974
Eiendeler i jordbruket	2 860 657	3 347 404	3 303 185	3 507 333	4 063 581
Kortsiktig gjeld	353 445	341 368	385 314	390 131	480 129
Langsiktig gjeld	1 557 385	1 673 102	1 637 868	1 901 461	2 466 284
Gjeld i alt	1 910 830	2 014 470	2 023 182	2 291 592	2 946 413
Endring i året, kroner	216 470	-49 695	-10 296	267 169	363 430
Egenkapital	2 590 778	2 855 619	2 780 524	2 996 205	2 954 560
Egenkapitalprosent	58	59	58	57	50
Endring i året (sparing)	271 080	96 583	129 324	112 449	111 737
Arbeidskapital	904 054	898 103	776 613	874 800	789 232
Endring i året	98 229	33 628	-29 081	-6 331	-17 775
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %

Trøndelag - indre bygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 8a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2009	2010	2011	2012	2013
Antall bruk	37	35	37	37	35
Bruckers alder	48	48	47	46	48
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	42,2	44,2	27,6	24,3	27,3
Grovfôr, daa	314,4	308,6	311,1	324,6	342,3
Annet areal, daa	2,2	0,4	0,5	2,6	2,1
Jordbruksareal, daa	358,8	353,2	339,2	351,5	371,7
- herav leid areal, daa	144,9	131,2	120,6	127,1	138,4
Korn, FEm pr daa	481	399	410	375	294
Grovfôr, FEm pr daa	438	407	415	438	413
Jordbruksareal, FEm pr daa	441	406	415	431	402
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	23,3	24,6	25,5	27,7	28,1
Kumelk, liter omsatt	153 897	162 706	165 122	184 735	187 881
Melkekvote	156 550	166 777	174 261	201 512	207 870
Produsert melk pr årsku, kg	7 363	7 395	7 207	7 375	7 492
Storfekjøtt, kg omsatt	4 987	5 126	6 079	5 812	6 155
Arbeidsforbruk, timer					
Braker	2 418	2 443	2 426	2 488	2 548
Ektefelle	490	552	585	665	710
Barn under 17 år	26	16	15	36	42
Sum familie	2 934	3 011	3 027	3 190	3 300
Leid arbeid	773	800	819	857	819
Sum timer i jordbruket	3 707	3 810	3 846	4 047	4 119
Sum timer familie i skogbruket	44	70	42	55	62
Sum timer i tilleggsnæring	159	167	105	124	127
Familiens arbeid på nyanlegg	17	33	167	132	82
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	997	1 026	1 011	1 120	1 153
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	2,00	2,11	2,13	2,20	2,35
Havre, kr pr kg				1,87	2,11
Kumelk, kr pr l	4,07	4,38	4,50	4,88	4,76
Kukjøtt, kr pr kg	35,10	35,13	36,16	39,08	43,69
Annet storfe kjøtt, kr pr kg	41,08	42,12	42,82	45,70	48,28

Tabell 8b. Nettoinvesteringer

År	2009	2010	2011	2012	2013
Jord, grøfter og vannanlegg	-4 219	17 026	5 393	11 142	23 507
Driftsbygninger	-28 560	17 394	288 912	172 333	183 591
Maskiner og redskap	48 066	39 995	19 965	66 299	75 121
Melkekvote (ku og geit)	24 316	12 475	12 424	13 092	38 633
Sum nettoinvesteringer	39 604	86 890	326 693	262 867	320 853

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - indre bygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 8c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2009	2010	2011	2012	2013
Korn	38 239	33 723	19 485	18 574	22 692
Andre planteprodukter	29 035	9 720	12 961	18 417	34 341
Planteprodukter i alt	67 274	43 444	32 446	36 991	57 032
Storfe, melk	626 586	713 238	743 546	901 895	894 044
Storfe, livdyr	32 417	35 605	34 223	38 933	33 492
Kuslakt	103 608	107 639	121 021	131 206	164 108
Annet storfeslakt	114 739	117 695	137 840	135 222	167 905
Andre inntekter, husdyrholdet	2 742	1 900	1 968	2 354	7 684
Husdyrprodukt i alt	880 093	976 076	1 038 597	1 209 610	1 267 232
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	65 393	62 464	61 942	61 652	64 401
Arealtilskudd, grovfôr	27 715	27 491	31 915	40 047	41 337
Arealtilskudd, korn	11 983	9 294	7 909	6 157	7 626
Arealtilskudd, annet	78	76	93	93	90
Tilsk. til husdyr (inkl. driftstilsk. sau i 2008)	94 396	99 555	106 587	116 344	119 638
Bunnfradrag	-3 135	-3 086	-3 000	-3 068	-3 757
Driftstilskudd melk ku	65 800	82 081	93 000	111 000	116 000
Distriktstilskudd storfe	43 627	48 452	53 755	58 840	61 155
Distriktstilskudd sau	158	294	102	123	126
Grunntilskudd sau	131	249	104	114	151
Beitetilskudd	11 218	16 590	17 955	20 055	22 892
Regionale miljøtilskudd	4 326	5 518	5 465	6 973	6 192
Refunderte avløserutgifter	68 093	65 975	71 873	78 548	79 523
Andre tilskudd	12 894	12 902	8 896	7 169	10 902
Tilskudd i alt	402 677	427 856	456 597	504 047	526 274
Leieinntekter, traktor og redskap	11 586	15 362	16 457	19 568	24 614
Andre inntekter	1 150	1 166	661	5 655	9 008
Produksjonsinntekter i alt	1 362 781	1 463 904	1 544 758	1 775 871	1 884 161

Tabell 8d. Kostnader pr bruk

År	2009	2010	2011	2012	2013
Kraftfôr	240 075	266 815	280 841	330 767	360 859
Andre førkostnader inkl. beiteleie	15 145	28 153	26 329	27 968	27 458
Såvarer	11 404	11 992	13 098	12 052	14 655
Handelsgjødsel og kalk	52 667	45 527	51 098	60 053	65 796
Plantevernmidler	3 309	2 710	2 337	1 996	2 136
Konserveringsmidler	11 330	11 613	13 915	14 665	15 840
Andre forbruksartikler m.v.	66 159	71 858	81 236	90 905	99 799
Kjøp av dyr	14 732	29 263	31 196	19 281	25 437
Sum variable kostnader	414 819	467 931	500 050	557 687	611 980
Leid arbeid	89 146	99 263	93 736	113 217	119 599
Drivstoff	23 785	29 860	37 889	40 215	41 068
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	5 797	5 531	6 869	9 094	11 274
Vedl.h. driftsbygninger	53 897	64 819	54 754	45 639	57 796
Vedl.h. traktor og maskiner	50 293	66 406	68 675	68 884	78 671
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	942	936	1 173	1 356	1 553
Avskr. driftsbygninger	64 933	69 630	84 207	97 669	115 245
Avskr. traktor og maskiner	52 205	55 509	60 677	69 328	81 719
Maskinleie	59 067	54 613	56 196	56 824	68 238
Leie av dyr ²⁾					
Leie av bygninger ²⁾	311	46			
Leie av kvote ²⁾	4 471	7 170	7 747	13 608	12 572
Andre faste kostnader	125 254	136 172	139 363	135 090	152 382
Sum faste kostnader	530 100	589 954	611 288	650 924	740 114
Kostnader i alt	944 920	1 057 885	1 111 338	1 208 611	1 352 094
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,19	1,44	1,59	1,55	1,79
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,22	1,27	1,36	1,27	1,42
Netto mekaniseringskostnader pr daa	523	584	660	668	719

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - indre bygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 8e. Resultatregning

År	2009	2010	2011	2012	2013
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	417 861	406 019	433 420	567 260	532 067
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	74 548	78 881	90 639	108 480	119 853
Familiens arbeidsfortjeneste	343 313	327 138	342 780	458 779	412 214
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	198 665	183 697	188 729	245 655	214 995
Lønnsevne	432 459	426 402	436 516	571 996	531 813
Lønnsevne pr. time	116,66	111,91	113,51	141,36	129,11
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	224 913	218 255	220 488	268 562	252 343
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	209 918	197 363	201 427	254 770	231 453

Regnskapssammendrag

Driftsoverskudd, jordbruk	417 861	406 019	433 420	567 260	532 067
Driftsoverskudd, skogbruk	3 845	5 904	23 390	32 075	13 384
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	63 477	80 122	48 539	68 431	58 757
Driftsoverskudd, andre næringer	28 317	31 595	33 463	27 890	9 319
Lønnsinntekt	206 289	225 591	222 206	262 327	275 852
Pensjoner og sykepenger	28 238	16 487	34 201	32 645	36 689
Gevinst/utbytte verdipapir	2 298	- 1 947	3 480	3 966	4 188
Familiens arbeid på nyanlegg	2 798	5 273	27 958	23 059	14 872
Renteinntekter	6 967	8 314	8 256	12 905	14 043
- Renteutgifter	78 033	78 332	96 565	129 252	124 068
- Kårutgifter	11 515	10 599	10 695	10 820	11 355
Nettoinntekt	670 542	688 427	727 653	890 487	823 748
Privatforbruk ekskl. skatt	400 021	386 735	489 601	528 746	525 131
Betalte skatter	163 027	163 502	165 209	173 775	231 500

Tabell 8f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2009	2010	2011	2012	2013
Kontanter og bankinnskudd	322 489	364 133	355 472	463 029	540 212
Andre krav	159 349	186 379	203 545	206 772	260 093
Omløpsmidler, jordbruk	229 294	233 835	247 079	251 835	301 909
Omløpsmidler, skogbruk	1 262	435	814	479	580
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	324	451	863	1 944	913
Omløpsmidler, andre næringer	97 928	95 518	68 947	78 051	102 550
Omløpsmidler i alt	810 645	880 752	876 720	1 002 111	1 206 256
Anleggsmidler, jordbruk	2 293 832	2 450 299	2 948 881	3 504 530	3 893 988
Anleggsmidler, skogbruk	149 706	157 866	184 162	202 359	183 470
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	75 736	89 917	86 823	90 251	81 871
Anleggsmidler, andre næringer	37 297	39 004	46 237	39 946	39 561
Privat hovedbygninger	604 382	642 204	674 603	707 982	755 404
Privat, annet	147 307	183 246	243 871	234 707	247 353
Anleggsmidler i alt	3 308 260	3 562 534	4 184 578	4 779 775	5 201 647
Eiendeler i alt	4 118 906	4 443 286	5 061 298	5 781 886	6 407 903
Eiendeler i jordbruket	2 523 125	2 684 134	3 195 960	3 756 364	4 195 897
Kortsiktig gjeld	317 680	354 481	406 553	491 432	481 264
Langsiktig gjeld	1 487 884	1 608 506	2 059 321	2 260 578	2 547 760
Gjeld i alt	1 805 564	1 962 988	2 465 874	2 752 011	3 029 023
Endring i året, kroner	17 587	102 556	390 567	219 756	371 514
Egenkapital	2 313 342	2 480 299	2 595 424	3 029 875	3 378 880
Egenkapitalprosent	56	56	51	52	53
Endring i året (sparing)	143 493	209 931	140 981	267 847	189 457
Arbeidskapital	492 966	526 271	470 167	510 678	724 992
Endring i året	41 188	60 166	16 365	60 491	165 232

1) Kalkulasjonsrente 3,0 % 3,0 % 3,0 % 3,0 % 3,0 %

Trøndelag - fjellbygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 9a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2009	2010	2011	2012	2013
Antall bruk	15	14	13	13	13
Bruckers alder	46	44	42	43	44
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	16,3	19,8	20,1	18,0	10,2
Grovfôr, daa	262,1	267,3	284,5	292,5	309,6
Annet areal, daa	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Jordbruksareal, daa	278,5	287,1	304,6	310,5	319,7
- herav leid areal, daa	93,1	94,5	117,2	119,0	118,4
Korn, FEm pr daa	311	263	364	306	174
Grovfôr, FEm pr daa	393	353	369	373	349
Jordbruksareal, FEm pr daa	388	347	369	369	344
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	16,8	17,7	18,0	18,5	19,1
Kumelk, liter omsatt	104 500	112 872	114 117	123 488	129 442
Melkekvote	101 136	113 376	120 710	137 753	136 996
Produsert melk pr årsku, kg	6 999	7 106	7 113	7 482	7 582
Storfekjøtt, kg omsatt	4 054	4 664	3 460	3 547	4 160
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 287	2 325	2 105	2 087	2 139
Ektefelle	575	505	577	604	644
Barn under 17 år	40	30	34	20	2
Sum familie	2 902	2 860	2 715	2 711	2 785
Leid arbeid	812	842	739	637	702
Sum timer i jordbruket	3 714	3 701	3 455	3 348	3 488
Sum timer familie i skogbruket	77	88	43	32	40
Sum timer i tilleggsnæring	121	109	156	116	110
Familiens arbeid på nyanlegg	27	57	240	69	55
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	996	830	774	1 037	908
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,89	1,94	1,97	1,70	2,21
Havre, kr pr kg					
Kumelk, kr pr l	4,08	4,30	4,49	4,85	4,79
Kukjøtt, kr pr kg	34,55	34,76	35,75	37,82	41,12
Annet storfe kjøtt, kr pr kg	40,86	41,47	42,04	43,90	46,78

Tabell 9b. Nettoinvesteringer

År	2009	2010	2011	2012	2013
Jord, grøfter og vannanlegg	19 390	29 571	13 422	4 673	6 847
Driftsbygninger	26 756	94 406	128 347	-3 402	430 431
Maskiner og redskap	51 754	47 544	-9 978	13 067	39 796
Melkekvote (ku og geit)	15 243	13 258	16 341	5 840	11 319
Sum nettoinvesteringer	113 143	184 779	148 131	20 178	488 393

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - fjellbygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 9c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2009	2010	2011	2012	2013
Korn	6 210	8 895	11 836	6 300	362
Andre planteprodukter	16 150	5 852	9 804	12 497	17 537
Planteprodukter i alt	22 359	14 748	21 640	18 797	17 898
Storfe, melk	426 231	485 393	511 987	598 793	619 389
Storfe, livdyr	21 808	29 092	27 271	26 890	31 278
Kuslakt	77 034	73 166	75 557	89 312	108 840
Annet storfeslakt	96 606	106 205	82 057	84 550	99 039
Andre inntekter, husdyrholdet				2 554	
Husdyrprodukt i alt	621 679	693 856	696 872	802 099	858 545
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	46 212	49 638	55 925	49 457	56 210
Arealtilskudd, grovfôr	39 989	40 524	48 945	61 830	57 499
Arealtilskudd, korn	2 882	4 323	5 065	4 958	4 277
Arealtilskudd, annet	3	4	5		
Tilsk. til husdyr (inkl. driftstilsk. sau i 2008)	77 607	83 360	87 284	93 724	95 128
Bunnfradrag	-3 000	-3 214	-3 000	-3 000	-3 077
Driftstilskudd melk ku	65 800	82 503	94 752	113 070	116 952
Distriktstilskudd storfe	54 525	60 825	54 977	59 060	66 523
Distriktstilskudd sau					
Grunntilskudd sau					
Beitetilskudd	11 217	17 143	17 615	19 775	21 774
Regionale miljøtilskudd	20 069	17 266	20 845	26 068	24 110
Refunderte avløserutgifter	77 120	67 010	101 068	74 914	91 109
Andre tilskudd	5 660	8 238	5 861	30 149	18 276
Tilskudd i alt	398 083	427 617	489 340	530 005	548 782
Leieinntekter, traktor og redskap	11 156	10 443	19 294	10 873	12 306
Andre inntekter		452	196	246	
Produksjonsinntekter i alt	1 053 278	1 147 115	1 227 341	1 362 020	1 437 531

Tabell 9d. Kostnader pr bruk

År	2009	2010	2011	2012	2013
Kraftfôr	167 579	185 948	188 762	226 685	251 672
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	6 168	21 556	19 322	9 005	20 083
Såvarer	5 745	9 164	7 535	11 163	8 512
Handelsgjødsel og kalk	41 998	31 203	37 311	53 438	45 868
Plantevernmidler	1 250	976	1 379	1 552	1 060
Konserveringsmidler	14 795	11 620	9 221	13 085	13 793
Andre forbruksartikler m.v.	68 039	67 613	77 593	84 534	92 163
Kjøp av dyr	15 515	14 551	13 788	15 503	11 349
Sum variable kostnader	321 089	342 631	354 911	414 965	444 500
Leid arbeid	90 333	97 130	117 216	103 553	127 805
Drivstoff	25 026	24 704	34 017	34 605	33 011
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	4 341	2 831	4 419	7 963	8 368
Vedl.h. driftsbygninger	36 237	34 742	33 411	32 992	41 401
Vedl.h. traktor og maskiner	49 946	50 382	63 938	56 766	67 517
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	741	786	775	771	1 020
Avskr. driftsbygninger	38 184	45 654	53 100	57 709	77 472
Avskr. traktor og maskiner	39 215	44 646	49 564	54 105	57 850
Maskinleie	23 273	26 137	37 123	41 936	54 028
Leie av dyr ²⁾					
Leie av bygninger ²⁾	2 140	1 429	69		
Leie av kvote ²⁾		2 646	3 672	7 325	7 825
Andre faste kostnader	98 487	107 147	113 812	111 995	122 895
Sum faste kostnader	407 924	438 234	511 118	509 721	599 193
Kostnader i alt	729 013	780 865	866 028	924 686	1 043 693
Netto mek.kostnader pr FEM totalavl.	1,26	1,48	1,59	1,66	1,95
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,31	1,31	1,57	1,54	1,66
Netto mekaniseringskostnader pr daa	491	513	587	612	671

¹⁾ Var tidligere en del av arealtilskuddet

²⁾ Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - fjellbygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 9e. Resultatregning

År	2009	2010	2011	2012	2013
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	324 265	366 251	361 312	437 334	393 838
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	44 375	50 612	57 670	61 257	70 096
Familiens arbeidsfortjeneste	279 890	315 638	303 643	376 077	323 742
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	162 104	182 503	195 708	246 811	206 828
Lønnsevne	370 224	412 769	420 859	479 630	451 548
Lønnsevne pr. time	99,68	111,52	121,81	143,27	129,47
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	194 583	218 536	237 257	278 900	256 901
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	174 540	197 337	210 807	264 154	228 597
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	324 265	366 251	361 312	437 334	393 838
Driftsoverskudd, skogbruk	16 610	3 819	5 443	8 684	19 806
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	42 581	54 683	67 210	60 787	64 710
Driftsoverskudd, andre næringer	20 905	28 718	43 822	46 068	49 816
Lønnsinntekt	186 706	146 772	171 171	172 468	167 228
Pensjoner og sykepenger	48 636	26 422	16 839	4 356	21 911
Gevinst/utbytte verdipapir	1 811	7 097	9 240	6 162	7 093
Familiens arbeid på nyanlegg	4 036	9 128	39 116	12 036	9 447
Renteinntekter	16 120	15 805	18 398	20 472	21 890
- Renteutgifter	32 209	34 800	52 301	54 234	56 301
- Kårutgifter	14 913	14 854	14 117	12 832	10 546
Nettoinntekt	614 548	609 042	666 134	701 302	688 892
Privatforbruk ekskl. skatt	405 871	418 350	473 621	465 740	464 592
Betalte skatter	146 787	134 392	115 119	149 033	182 992

Tabell 9f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2009	2010	2011	2012	2013
Kontanter og bankinnskudd	578 031	643 841	641 458	614 988	718 527
Andre krav	104 519	160 913	150 104	149 466	167 036
Omløpsmidler, jordbruk	186 235	166 264	172 786	185 417	222 494
Omløpsmidler, skogbruk	717	1 059	663	683	942
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	4 542				
Omløpsmidler, andre næringer	84 842	102 680	113 712	115 807	182 901
Omløpsmidler i alt	958 886	1 074 756	1 078 723	1 066 362	1 291 901
Anleggsmidler, jordbruk	1 360 927	1 603 540	1 840 748	1 884 077	2 381 055
Anleggsmidler, skogbruk	101 045	116 042	135 735	137 003	132 401
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	52 908	43 815	41 955	40 620	42 994
Anleggsmidler, andre næringer			24 575	41 189	14 589
Privat hovedbygninger	498 438	517 221	622 163	629 863	658 068
Privat, annet	144 455	159 863	166 630	156 894	153 774
Anleggsmidler i alt	2 157 773	2 440 481	2 831 806	2 889 645	3 382 880
Eiendeler i alt	3 116 658	3 515 237	3 910 529	3 956 006	4 674 781
Eiendeler i jordbruket	1 547 163	1 769 804	2 013 534	2 069 494	2 603 549
Kortsiktig gjeld	172 002	287 757	231 947	251 463	330 315
Langsiktig gjeld	624 016	793 750	1 143 421	1 059 466	1 476 504
Gjeld i alt	796 018	1 081 507	1 375 368	1 310 929	1 806 819
Endring i året, kroner	-5 626	203 840	173 158	-64 439	498 551
Egenkapital	2 320 641	2 433 730	2 535 161	2 645 077	2 867 962
Egenkapitalprosent	74	69	65	67	61
Endring i året (sparing)	152 117	113 298	190 837	113 307	178 908
Arbeidskapital	786 883	786 999	846 776	814 899	961 586
Endring i året	68 095	60 638	136 994	-28 485	104 023
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform melk-samdrift

Tabell 10a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2009	2010	2011	2012	2013
Antall bruk	10	10	10	10	11
Bruckers alder	49	50	51	51	51
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	119,5	136,2	137,9	132,9	114,7
Grovfôr, daa	478,4	504,4	467,8	521,7	555,7
Annet areal, daa	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7
Jordbruksareal, daa	598,7	641,4	606,5	655,4	671,2
- herav leid areal, daa	230,3	255,4	194,4	269,5	270,5
Korn, FEm pr daa	336	249	337	421	270
Grovfôr, FEm pr daa	494	429	431	433	376
Jordbruksareal, FEm pr daa	459	388	407	430	358
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	37,6	39,9	38,1	39,9	40,8
Kumelk, liter omsatt	269 682	279 392	270 623	292 659	287 304
Melkekvote	266 331	286 195	273 832	302 994	302 135
Produsert melk pr årsku, kg	7 931	7 786	7 835	7 939	7 741
Storfekjøtt, kg omsatt	11 868	12 845	11 112	11 565	11 701
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	3 464	3 866	3 680	3 665	3 805
Ektefelle	259	200	243	215	284
Barn under 17 år	58	20	20		
Sum familie	3 781	4 086	3 943	3 880	4 089
Leid arbeid	818	805	712	685	585
Sum timer i jordbruket	4 599	4 891	4 655	4 565	4 675
Sum timer familie i skogbruket	50	37	43	83	82
Sum timer i tilleggsnæring	187	165	200	206	164
Familiens arbeid på nyanlegg	42	25		5	60
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1 998	1 836	1 447	1 588	1 791
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,98	1,98	2,03	2,07	2,19
Havre, kr pr kg	1,76			2,12	2,00
Kumelk, kr pr l	4,00	4,33	4,46	4,83	4,78
Kukjøtt, kr pr kg	33,87	33,84	36,01	38,05	41,40
Annet storfe kjøtt, kr pr kg	43,30	44,48	43,45	46,02	48,99

Tabell 10b. Nettoinvesteringer

År	2009	2010	2011	2012	2013
Jord, grøfter og vannanlegg	91 998	39 061	65 797	-89 529	2 354
Driftsbygninger	32 590	138 437	-25 572	-199 590	-16 072
Maskiner og redskap	1 845	55 934	145 632	215 368	72 259
Melkekvote (ku og geit)	5 631	12 743	9 007	4 583	45 233
Sum nettoinvesteringer	132 063	246 175	194 864	-69 168	103 774

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform melk-samdrift

Tabell 10c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2009	2010	2011	2012	2013
Korn	90 367	64 431	101 403	118 522	71 843
Andre planteprodukter	54 438	33 883	17 591	26 325	40 856
Planteprodukter i alt	144 806	98 314	118 994	144 847	112 698
Storfe, melk	1 079 597	1 210 388	1 207 372	1 412 625	1 374 646
Storfe, livdyr	38 722	25 608	28 945	35 129	50 310
Kuslakt	163 664	164 608	176 398	210 438	300 177
Annet storfeslakt	304 562	404 487	278 904	336 791	331 777
Andre inntekter, husdyrholdet	348	603	1 801	571	13 208
Husdyrprodukt i alt	1 586 893	1 805 695	1 693 420	1 995 555	2 070 118
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	109 099	117 687	98 193	111 513	125 316
Arealtilskudd, grovfôr	42 340	47 241	45 836	63 725	76 601
Arealtilskudd, korn	24 404	28 529	35 399	33 981	31 063
Arealtilskudd, annet					
Tilsk. til husdyr (inkl. driftstilsk. sau i 2008)	136 123	145 764	139 023	154 605	171 847
Bunnfradrag	-4 800	-4 856	-4 925	-5 100	-5 545
Driftstilskudd melk ku	86 100	84 392	93 600	111 600	109 500
Distriktstilskudd storfe	90 681	119 084	105 048	111 468	118 476
Distriktstilskudd sau					1 613
Grunntilskudd sau			51		582
Beitetilskudd	15 235	24 390	27 551	26 595	38 624
Regionale miljøtilskudd	4 676	4 787	11 773	8 913	15 885
Refunderte avløserutgifter	62 065	77 927	63 617	68 348	73 713
Andre tilskudd		1 905	11 456	403	2 245
Tilskudd i alt	565 923	646 848	626 621	686 050	759 921
Leieinntekter, traktor og redskap	30 179	36 355	40 698	31 508	43 945
Andre inntekter		2 570	13 326	5 465	1 999
Produksjonsinntekter i alt	2 327 800	2 589 781	2 493 059	2 863 424	2 988 681

Tabell 10d. Kostnader pr bruk

År	2009	2010	2011	2012	2013
Kraftfôr	425 528	506 855	442 501	511 062	506 846
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	39 898	73 629	65 476	59 752	52 745
Såvarer	11 986	16 793	20 979	15 011	22 164
Handelsgjødelse og kalk	94 599	69 482	95 668	115 911	113 053
Plantevernmidler	6 567	5 689	8 943	9 265	6 679
Konserveringsmidler	22 850	19 669	24 531	13 687	18 800
Andre forbruksartikler m.v.	119 977	135 526	128 003	148 328	161 221
Kjøp av dyr	17 026	57 406	30 497	28 743	123 049
Sum variable kostnader	738 432	885 049	816 596	901 759	1 004 556
Leid arbeid	76 319	112 882	74 878	83 347	79 740
Drivstoff	45 039	48 232	53 580	63 051	61 849
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	10 394	12 278	14 367	12 224	16 183
Vedl.h. driftsbygninger	54 861	76 948	79 608	71 533	61 894
Vedl.h. traktor og maskiner	89 687	79 283	98 067	121 532	106 762
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 002	838	810	733	665
Avskr. driftsbygninger	123 618	132 398	120 751	130 443	159 033
Avskr. traktor og maskiner	51 855	55 547	62 727	89 828	96 709
Maskinleie	128 887	161 990	132 062	121 036	144 545
Leie av dyr ²⁾					
Leie av bygninger ²⁾	250	6 190	2 308		1 364
Leie av kvote ²⁾	9 948	11 420	5 448	12 908	9 134
Andre faste kostnader	215 182	237 814	237 907	257 520	270 705
Sum faste kostnader	807 042	935 821	882 512	964 155	1 008 582
Kostnader i alt	1 545 473	1 820 870	1 699 109	1 865 913	2 013 138
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,09	1,30	1,30	1,37	1,63
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,11	1,16	1,19	1,32	1,36
Netto mekaniseringskostnader pr daa	499	504	530	590	584

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform melk-samdrift

Tabell 10e. Resultatregning

År	2009	2010	2011	2012	2013
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	782 326	768 911	793 951	997 511	975 543
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	126 305	142 811	131 858	144 429	162 331
Familiens arbeidsfortjeneste	656 022	626 100	662 093	853 082	813 212
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	300 688	274 599	292 492	384 882	352 442
Lønnseвне	732 341	738 981	736 971	936 428	892 952
Lønnseвне pr. time	159,25	151,10	158,33	205,15	191,02
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	305 960	291 930	302 969	391 127	368 993
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	314 570	289 896	304 581	398 984	370 618
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	782 326	768 911	793 951	997 511	975 543
Driftsoverskudd, skogbruk	10 359	12 718	38 348	28 783	18 064
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	42 460	75 682	60 729	76 600	89 515
Driftsoverskudd, andre næringer	88 918	30 440	66 195	75 367	44 581
Lønnsinntekt	414 365	420 138	411 274	381 542	473 250
Pensjoner og sykepenger	57 171	17 283	31 460	29 460	87 853
Gevinst/utbytte verdipapir	2 863	8 439	12 937	11 035	26 044
Familiens arbeid på nyanlegg	6 820	4 212		905	10 148
Renteinntekter	26 932	18 247	22 780	21 674	29 934
- Renteutgifter	143 394	163 020	160 167	166 919	185 625
- Kårutgifter	20 930	20 620	25 420	25 590	30 418
Nettoinntekt	1 267 891	1 172 430	1 252 086	1 430 367	1 538 889
Privatforbruk ekskl. skatt	733 894	715 193	770 481	858 350	1 029 070
Betalte skatter	343 874	297 042	311 652	357 182	423 297

Tabell 10f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2009	2010	2011	2012	2013
Kontanter og bankinnskudd	859 339	784 742	823 825	811 213	1 026 174
Andre krav	249 665	386 576	362 669	432 875	502 017
Omløpsmidler, jordbruk	497 314	572 559	497 976	543 255	541 809
Omløpsmidler, skogbruk		280	280	1 700	182
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	5 640	2 838	2 870	3 277	
Omløpsmidler, andre næringer	237 773	267 735	246 550	243 629	491 641
Omløpsmidler i alt	1 849 731	2 014 730	1 934 169	2 035 948	2 561 823
Anleggsmidler, jordbruk	3 795 694	4 331 981	4 012 094	4 276 859	4 972 873
Anleggsmidler, skogbruk	76 081	81 523	124 744	123 513	276 356
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	44 187	32 258	7 463	38 364	198 122
Anleggsmidler, andre næringer	310 624	305 394	292 164	282 066	244 193
Privat hovedbygninger	870 306	1 191 015	1 100 379	1 045 957	1 033 257
Privat, annet	486 511	523 748	512 349	466 114	423 946
Anleggsmidler i alt	5 583 402	6 465 920	6 049 193	6 232 873	7 148 746
Eiendeler i alt	7 433 133	8 480 649	7 983 362	8 268 822	9 710 569
Eiendeler i jordbruket	4 293 008	4 904 540	4 510 070	4 820 114	5 514 682
Kortsiktig gjeld	454 159	519 001	606 828	764 465	782 584
Langsiktig gjeld	3 337 130	4 052 126	3 426 753	3 179 397	3 740 142
Gjeld i alt	3 791 289	4 571 127	4 033 581	3 943 861	4 522 726
Endring i året, kroner	304 782	502 308	-30 105	-138 957	-245 983
Egenkapital	3 641 844	3 909 522	3 949 781	4 324 960	5 187 843
Egenkapitalprosent	49	46	49	52	53
Endring i året (sparing)	151 074	260 174	384 144	298 125	247 022
Arbeidskapital	1 395 573	1 495 729	1 327 342	1 271 484	1 779 239
Endring i året	74 984	186 624	-5 797	256 380	32 197

1) Kalkulasjonsrente

3,0 %

3,0 %

3,0 %

3,0 %

3,0 %

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform ammeku

Tabell 11a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2009	2010	2011	2012	2013
Antall bruk	13	14	13	15	19
Brukers alder	47	46	47	49	48
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	35,1	38,9	29,8	14,6	42,6
Grovfôr, daa	308,3	369,4	385,0	389,7	445,0
Annet areal, daa	1,8			1,0	0,8
Jordbruksareal, daa	345,2	408,3	414,8	405,3	488,4
- herav leid areal, daa	115,5	133,1	149,5	157,8	258,1
Korn, FEm pr daa	456	337	390	332	384
Grovfôr, FEm pr daa	306	322	322	369	294
Jordbruksareal, FEm pr daa	320	323	327	367	301
Husdyrproduksjon					
Antall kalvinger	24,5	31,1	31,2	33,3	32,7
Kumelk, liter omsatt					
Melkekvote					
Produsert melk pr årsku, kg					
Storfekjøtt, kg omsatt	5 325	8 693	8 159	8 664	11 232
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	1 304	1 410	1 321	1 211	1 232
Ektefelle	97	186	189	283	406
Barn under 17 år	4	12	18	28	24
Sum familie	1 405	1 608	1 528	1 522	1 662
Leid arbeid	341	431	467	487	551
Sum timer i jordbruket	1 746	2 038	1 996	2 010	2 212
Sum timer familie i skogbruket	96	105	102	100	116
Sum timer i tilleggsnæring	198	135	166	231	247
Familiens arbeid på nyanlegg	65	21			95
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1 955	1 721	1 848	1 788	1 890
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	2,15	2,02	2,04	2,11	2,09
Havre, kr pr kg			2,54		2,84
Kumelk, kr pr l					
Kukjøtt, kr pr kg	37,34	36,69	37,06	42,70	43,25
Annet storfekjøtt, kr pr kg	47,53	46,58	46,31	51,52	54,09

Tabell 11b. Nettoinvesteringer

År	2009	2010	2011	2012	2013
Jord, grøfter og vannanlegg	1 702	28 439	439	9 979	-999
Driftsbygninger	48 397	-6 419	-17 574	-84 661	-27 659
Maskiner og redskap	67 719	-4 718	10 476	9 915	45 022
Melkekvote (ku og geit)					
Sum nettoinvesteringer	117 819	17 301	-6 659	-64 767	16 364

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform ammeku

Tabell 11c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2009	2010	2011	2012	2013
Korn	33 364	23 754	20 744	7 850	34 729
Andre planteprodukter	6 716	8 808	22 974	17 514	34 625
Planteprodukter i alt	40 080	32 561	43 718	25 364	69 353
Storfe, melk					
Storfe, livdyr	52 073	71 495	76 892	87 998	87 672
Kuslakt	70 518	103 279	80 970	116 846	114 247
Annet storfeslakt	198 436	310 431	297 641	355 569	474 335
Andre inntekter, husdyrholdet	3 341	2 957	854	17 831	1 166
Husdyrprodukt i alt	324 368	488 162	456 357	578 244	677 420
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	57 226	66 149	69 956	69 560	78 728
Arealtilskudd, grovfôr	32 567	34 034	40 426	49 994	49 625
Arealtilskudd, korn	7 581	9 315	7 389	4 707	7 367
Arealtilskudd, annet					
Tilsk. til husdyr (inkl. driftstilsk. sau i 2008)	101 579	125 959	138 620	146 454	157 785
Bunnfradrag	-3 000	-3 000	-3 000	-3 200	-3 000
Driftstilskudd til kjøttfeproduksjon	35 386	44 866	56 049	68 718	77 868
Distriktstilskudd storfe	21 901	32 127	31 515	34 996	38 875
Distriktstilskudd sau					
Grunntilskudd sau			25	11	26
Beitetilskudd	25 917	35 406	39 524	47 560	49 034
Regionale miljøtilskudd	14 241	18 144	17 637	16 594	13 931
Refunderede avløserutgifter	30 915	35 249	44 553	48 540	52 490
Andre tilskudd	18 734	15 241	20 138	18 055	43 470
Tilskudd i alt	343 047	413 491	462 831	501 987	566 199
Leieinntekter, traktor og redskap	17 302	12 690	17 799	16 006	39 995
Andre inntekter	2 800	4 941	-1 635	5 178	1 807
Produksjonsinntekter i alt	727 597	951 844	979 070	1 126 779	1 354 775

Tabell 11d. Kostnader pr bruk

År	2009	2010	2011	2012	2013
Kraftfôr	56 865	94 996	101 316	117 467	151 217
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	27 161	32 915	26 861	29 417	64 399
Såvarer	6 880	11 240	7 951	7 736	15 869
Handelsgjødsel og kalk	44 274	36 088	39 834	53 437	66 864
Plantevernmidler	4 102	1 944	1 855	1 149	2 219
Konserveringsmidler	1 842	3 035	5 085	4 401	7 398
Andre forbruksartikler m.v.	32 273	38 930	38 314	39 615	47 279
Kjøp av dyr	34 738	33 934	29 984	38 803	73 962
Sum variable kostnader	208 135	253 083	251 200	292 025	429 206
Leid arbeid	41 145	47 456	54 810	65 478	86 947
Drivstoff	24 586	29 542	37 795	39 840	45 703
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	6 070	9 751	5 930	14 084	15 236
Vedl.h. driftsbygninger	17 059	28 523	25 656	21 731	31 739
Vedl.h. traktor og maskiner	40 483	61 635	60 927	55 265	53 666
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	649	1 253	1 361	840	999
Avskr. driftsbygninger	37 252	51 436	54 392	62 062	89 753
Avskr. traktor og maskiner	34 828	39 297	40 539	40 977	39 967
Maskinleie	58 660	88 813	83 563	116 043	153 818
Leie av dyr ²⁾				53	
Leie av bygninger ²⁾	231	571			
Leie av kvote ²⁾					
Andre faste kostnader	86 940	120 133	117 896	116 793	150 850
Sum faste kostnader	347 902	478 410	482 869	533 166	668 677
Kostnader i alt	556 037	731 492	734 069	825 191	1 097 883
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,36	1,65	1,59	1,65	1,78
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk					
Netto mekaniseringskostnader pr daa	433	532	521	606	537

¹⁾ Var tidligere en del av arealtilskuddet

²⁾ Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform ammeku

Tabell 11e. Resultatregning

År	2009	2010	2011	2012	2013
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	171 560	220 352	245 001	301 588	256 891
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	47 153	62 268	63 518	72 367	102 307
Familiens arbeidsfortjeneste	124 407	158 084	181 483	229 221	154 585
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	152 162	170 443	205 353	265 705	162 342
Lønnsevne	165 552	205 540	236 293	294 699	241 532
Lønnsevne pr. time	94,83	100,83	118,41	146,64	109,17
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	203 492	211 455	246 302	290 237	208 454
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	185 181	200 723	239 419	290 559	171 194
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	171 560	220 352	245 001	301 588	256 891
Driftsoverskudd, skogbruk	4 214	10 170	10 046	17 164	5 645
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	30 611	41 316	55 837	71 110	90 874
Driftsoverskudd, andre næringer	35 453	45 958	30 541	44 863	25 757
Lønnsinntekt	390 434	386 159	408 351	472 561	576 002
Pensjoner og sykepenger	21 622	15 350	21 752	41 441	39 086
Gevinst/utbytte verdipapir	14 131	4 467	8 709	39 102	72
Familiens arbeid på nyanlegg	10 811	3 610			17 527
Renteinntekter	13 929	11 525	15 184	17 126	15 710
- Renteutgifter	34 876	57 185	57 510	84 450	144 276
- Kårutgifter	10 031	8 014	7 958	7 130	6 908
Nettoinntekt	647 859	673 708	729 953	913 373	876 380
Privatforbruk ekskl. skatt	407 375	453 035	504 035	629 340	575 484
Betalte skatter	146 905	183 707	177 255	208 514	228 967

Tabell 11f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2009	2010	2011	2012	2013
Kontanter og bankinnskudd	466 011	528 675	698 865	659 600	554 492
Andre krav	101 200	91 629	108 394	122 675	162 864
Omløpsmidler, jordbruk	184 516	262 292	282 497	311 348	348 887
Omløpsmidler, skogbruk	1 398	2 744	1 732	2 061	1 546
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	2 161	1 998	2 090	1 438	632
Omløpsmidler, andre næringer	375 963	171 039	183 972	156 687	225 878
Omløpsmidler i alt	1 131 248	1 058 376	1 277 551	1 253 809	1 294 298
Anleggsmidler, jordbruk	1 456 237	1 830 364	1 846 658	2 091 969	3 074 579
Anleggsmidler, skogbruk	146 326	160 644	169 175	138 661	118 373
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	116 511	108 290	117 580	127 610	123 409
Anleggsmidler, andre næringer	36 909	29 532	32 836	47 346	27 989
Privat hovedbygninger	490 812	536 240	540 094	506 811	728 293
Privat, annet	275 410	244 014	280 448	184 573	238 641
Anleggsmidler i alt	2 522 205	2 909 083	2 986 790	3 096 970	4 311 284
Eiendeler i alt	3 653 453	3 967 459	4 264 341	4 350 779	5 605 583
Eiendeler i jordbruket	1 640 752	2 092 656	2 129 155	2 403 317	3 423 466
Kortsiktig gjeld	136 631	225 634	207 016	270 344	369 137
Langsiktig gjeld	1 062 173	1 424 762	1 706 955	1 706 829	2 934 749
Gjeld i alt	1 198 805	1 650 396	1 913 972	1 977 173	3 303 886
Endring i året, kroner	160 156	-88 334	152 266	-75 443	106 092
Egenkapital	2 454 649	2 317 063	2 350 369	2 373 606	2 301 697
Egenkapitalprosent	67	58	55	55	41
Endring i året (sparing)	143 514	105 657	79 252	101 041	121 184
Arbeidskapital	994 617	832 742	1 070 534	983 465	925 162
Endring i året	-208	-10 403	248 143	-57 132	27 966
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %

Trøndelag - flatbygder - alle bruk - driftsform korn

Tabell 12a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2009	2010	2011	2012	2013
Antall bruk	16	17	15	16	16
Brukers alder	52	51	51	51	53
Arealfordeling og avling					
Bygg, daa	271,8	299,2	292,7	277,2	288,5
Havre, daa	23,5	13,8	26,0	31,4	19,9
Hvete, daa	9,2	2,4		8,1	3,8
Annet korn, daa			4,3		
Oljefrø og tørre erter, daa	2,7	6,5	3,8	3,1	4,0
Korn i alt, daa	307,2	321,9	326,9	319,9	316,2
Grovfôr, daa	12,4	4,5	4,2	8,6	14,3
Annet areal i alt, daa	5,0	4,1	4,7	4,8	4,9
Jordbruksareal, daa	324,6	330,5	335,7	333,2	335,4
- herav leid areal, daa	23,9	15,4	16,5	19,9	26,3
Bygg, kg pr daa	423	367	401	482	380
Havre, kg pr daa	400	417	244	206	330
Hvete, kg pr daa	536	300		756	417
Oljefrø, kg pr daa					
Korn ialt, FEm pr daa	410	356	372	445	362
Grovfôr, FEm pr daa	457	714	658	635	363
Jordbruksareal, FEm pr daa	415	364	380	453	368
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	819	780	728	690	677
Ektefelle	44	44	86	82	83
Barn under 17 år	3	21	7	13	4
Sum familie	865	845	821	784	764
Leid arbeid	237	206	310	250	236
Sum timer i jordbruket	1 102	1 050	1 131	1 034	1 000
Sum timer familie i skogbruket	45	98	73	58	45
Sum timer i tilleggsnæring	62	81	101	118	65
Familiens arbeid på nyanlegg				22	6
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	2 458	2 408	2 497	2 625	2 546
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	2,10	2,11	2,12	2,15	2,33
Havre, kr pr kg	2,18	1,71	2,19	2,28	2,11
Hvete, kr pr kg	1,95	2,37		1,74	2,29

Tabell 12b. Nettoinvesteringer

År	2009	2010	2011	2012	2013
Jord, grøfter og vannanlegg	-4 076	4 772	1 465	857	-490
Driftsbygninger	-3 118	-6 896	-17 400	-9 596	-11 442
Maskiner og redskap	-10 304	3 426	16 074	30 438	49 362
Sum nettoinvesteringer	-17 498	1 303	139	21 699	37 431

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - flatbygder - alle bruk - driftsform korn

Tabell 12c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2009	2010	2011	2012	2013
Bygg	241 413	222 577	250 236	282 655	264 164
Havre	18 278	10 398	14 441	12 884	14 351
Hvete	11 518	1 749		15 532	2 249
Annet korn, oljefrø og tørre erter	5 939	5 163	4 840	5 152	4 144
Andre planteprodukter	39 676	34 396	35 604	40 923	66 038
Planteprodukter i alt	316 823	274 284	305 122	357 146	350 945
Storfeslakt					1 804
Andre inntekter, husdyrholdet	13				462
Husdyrprodukt i alt	13				2 266
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	61 920	59 547	60 954	63 656	62 791
Arealtilskudd, grovfôr	1 095	984	508	639	1 473
Arealtilskudd, korn	75 706	82 097	82 624	79 628	76 875
Arealtilskudd, annet	331	235	303	280	284
Tilsk. til husdyr (inkl. driftstilsk. sau i 2008)	74				625
Bunnfradrag	-3 000	-3 118	-3 000	-3 000	-3 000
Beitetilskudd	94	11	12	37	254
Regionale miljøtilskudd	19 525	17 898	15 961	16 278	13 247
Andre tilskudd	19 459	17 751	24 684	17 931	19 153
Tilskudd i alt	175 203	175 405	182 047	175 448	171 703
Leieinntekter, traktor og redskap	8 952	7 449	6 647	9 556	6 218
Andre inntekter	250	6 018	12 487	8 991	10 648
Produksjonsinntekter i alt	501 242	463 157	506 304	551 141	541 780

Tabell 12d. Kostnader pr bruk

År	2009	2010	2011	2012	2013
Förkostnader i alt	500		- 700	28	1
Såvarer	21 712	24 628	23 161	19 304	25 365
Handelsgjødsel og kalk	62 096	44 639	53 350	59 947	62 016
Plantevernmidler	10 799	12 269	14 157	13 562	11 485
Konserveringsmidler					
Andre forbruksartikler m.v.	3 585	3 507	4 171	4 303	3 240
Kjøp av dyr					
Sum variable kostnader	98 692	85 042	94 139	97 144	102 108
Leid arbeid	10 699	4 305	11 119	8 418	9 300
Drivstoff	16 413	20 004	23 199	22 868	18 271
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	5 116	5 210	14 322	4 004	3 216
Vedl.h. driftsbygninger	12 733	13 155	11 449	12 900	17 315
Vedl.h. traktor og maskiner	30 923	32 245	41 876	34 412	31 303
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 289	1 110	450	490	490
Avskr. driftsbygninger	25 283	27 954	27 915	27 658	29 976
Avskr. traktor og maskiner	46 382	48 989	50 341	52 998	60 862
Maskinleie	28 724	46 068	52 064	51 098	50 757
Leie av dyr ²⁾					
Leie av bygninger ²⁾					
Leie av kvote ²⁾					
Andre faste kostnader	66 607	63 372	64 648	65 380	73 458
Sum faste kostnader	244 169	262 412	297 383	280 228	294 948
Kostnader i alt	342 861	347 455	391 522	377 372	397 055
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	0,93	1,27	1,36	1,10	1,38
Netto mekaniseringskostnader pr daa	385	461	518	497	509

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - flatbygder - alle bruk - driftsform korn

Tabell 12e. Resultatregning

År	2009	2010	2011	2012	2013
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	158 381	115 702	114 782	173 769	144 725
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	38 182	42 655	43 624	43 624	46 441
Familiens arbeidsfortjeneste	120 200	73 048	71 159	130 145	98 283
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	217 807	134 141	126 117	246 908	191 002
Lønnsevne	130 899	77 352	82 278	138 564	107 583
Lønnsevne pr. time	118,75	73,64	72,74	134,02	107,62
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	241 613	162 050	159 379	269 991	225 103
Vederl. til fam. arb. og egenkap. pr årsv.	242 188	161 508	153 461	271 059	218 960
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	158 381	115 702	114 782	173 769	144 725
Driftsoverskudd, skogbruk	16 615	18 588	- 1 126	14 680	6 100
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	25 659	46 266	97 653	59 702	57 246
Driftsoverskudd, andre næringer	20 401	20 392	37 035	66 600	56 841
Lønnsinntekt	567 716	586 928	639 019	760 528	743 219
Pensjoner og sykepenger	52 739	49 436	12 770	10 145	41 298
Gevinst/utbytte verdipapir	- 10 611	- 2 658	5 337	4 853	25 689
Familiens arbeid på nyanlegg				3 957	1 133
Renteinntekter	13 597	7 737	8 160	10 839	9 805
- Renteutgifter	47 566	51 464	53 819	65 260	71 767
- Kårutgifter	10 600	13 297	14 073	15 045	13 772
Nettoinntekt	786 331	777 631	845 739	1 024 769	1 000 517
Privatforbruk ekskl. skatt	618 105	599 571	615 301	665 851	673 060
Betalte skatter	226 644	251 699	221 217	284 308	303 059

Tabell 12f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2009	2010	2011	2012	2013
Kontanter og bankinnskudd	464 196	348 029	334 913	395 685	401 402
Andre krav	74 297	118 923	105 405	78 494	72 388
Omløpsmidler, jordbruk	157 417	140 935	141 000	165 046	174 518
Omløpsmidler, skogbruk	297	279	115	124	184
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	4 216	3 993	4 147	4 614	
Omløpsmidler, andre næringer	63 559	81 871	78 166	142 361	224 933
Omløpsmidler i alt	763 981	694 030	663 746	786 323	873 424
Anleggsmidler, jordbruk	1 111 105	1 266 728	1 313 281	1 312 698	1 402 181
Anleggsmidler, skogbruk	80 279	135 044	145 468	145 113	142 972
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	67 209	140 179	198 125	357 722	339 354
Anleggsmidler, andre næringer	29 399	26 921	30 658	6 463	6 613
Privat hovedbygninger	474 744	537 630	675 382	841 725	847 611
Privat, annet	496 384	524 113	535 674	530 531	552 043
Anleggsmidler i alt	2 259 120	2 630 615	2 898 587	3 194 252	3 290 773
Eiendeler i alt	3 023 101	3 324 645	3 562 333	3 980 576	4 164 197
Eiendeler i jordbruket	1 268 522	1 407 663	1 454 281	1 477 744	1 576 699
Kortsiktig gjeld	140 769	155 025	174 412	268 602	215 024
Langsiktig gjeld	1 008 458	1 196 725	1 451 063	1 610 476	1 666 188
Gjeld i alt	1 149 227	1 351 750	1 625 475	1 879 078	1 881 212
Endring i året, kroner	64 986	50 263	126 884	318 288	-5 469
Egenkapital	1 873 874	1 972 895	1 936 858	2 101 498	2 282 986
Egenkapitalprosent	62	59	54	53	55
Endring i året (sparing)	-6 656	-35 824	-8 931	83 223	72 078
Arbeidskapital	623 212	539 005	489 334	517 721	658 400
Endring i året	40 770	-27 941	-11 688	-10 403	76 049
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsformer korn og svin

Tabell 13a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2009	2010	2011	2012	2013
Antall bruk	12	12	12	12	12
Brukers alder	48	49	48	48	49
Arealfordeling og avling					
Bygg, daa	249,5	265,5	263,8	257,8	308,6
Havre, daa	13,5	3,6	8,7	30,2	10,6
Hvete, daa	3,3		12,4	6,3	
Annet korn, daa					
Oljefrø og tørre erter, daa					
Korn i alt, daa	266,3	269,1	284,9	294,3	319,2
Grovfôr, daa	11,2	11,2	13,5	12,5	14,3
Annet areal i alt, daa	1,6	1,6	1,4	1,4	1,4
Jordbruksareal, daa	279,1	281,8	299,8	308,2	334,9
- herav leid areal, daa	42,6	47,1	71,2	107,4	134,3
Bygg, kg pr daa	401	286	299	448	295
Havre, kg pr daa	370	109	339	309	215
Hvete, kg pr daa	375		477	551	
Oljefrø, kg pr daa					
Korn ialt, FEm pr daa	396	276	299	420	283
Grovfôr, FEm pr daa	347	316	262	298	310
Jordbruksareal, FEm pr daa	391	276	296	414	282
Husdyrproduksjon					
Antall avlsgriser	52,8	53,0	52,1	60,0	60,9
Antall smågriskull	102	98	106	113	108
Salgbare smågriser	1020	976	1078	1160	1155
Antall smågris omsatt	157	171	208	281	325
Svinekjøtt slaktegris, kg omsatt	62 433	64 753	63 642	62 463	63 722
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	1 938	1 913	1 863	1 929	1 944
Ektefelle	407	418	433	343	343
Barn under 17 år	34	28	26	51	26
Sum familie	2 378	2 358	2 323	2 322	2 313
Leid arbeid	644	673	602	660	663
Sum timer i jordbruket	3 022	3 032	2 925	2 983	2 976
Sum timer familie i skogbruket	40	64	34	60	78
Sum timer i tilleggsnæring	54	35	44	120	96
Familiens arbeid på nyanlegg				25	13
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1 153	1 146	1 342	1 109	1 207
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	2,01	2,07	2,03	2,04	2,26
Havre, kr pr kg	2,10	1,75	2,06	2,09	2,21
Hvete, kr pr kg		2,17	2,00	1,84	2,17
Oljefrø og tørre erter, kr pr kg					
Smågris for salg, kr pr stk.	799	843	875	862	776
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg	23,32	23,75	25,14	25,43	25,28

Tabell 13b. Nettoinvesteringer

År	2009	2010	2011	2012	2013
Jord, grøfter og vannanlegg	5 983	-1 238	-997	-2 301	-1 885
Driftsbygninger	-102 096	-104 802	-141 747	-120 412	126 934
Maskiner og redskap	22 466	-3 612	33 451	62 990	17 802
Sum nettoinvesteringer	-73 647	-109 652	-109 293	-59 722	142 852

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsformer korn og svin

Tabell 13c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2009	2010	2011	2012	2013
Bygg	198 760	126 399	154 855	251 827	199 354
Havre	12 077	-2 002	7 098	12 539	7 199
Hvete	3 200	-347	9 292	13 561	-229
Annet korn, oljefrø og tørre erter					
Andre planteprodukter	3 609	2 737	2 284	4 015	6 382
Planteprodukter i alt	217 646	126 788	173 528	281 943	212 707
Smågriser	156 750	134 806	189 333	216 991	236 153
Slaktegriser	1 439 674	1 539 014	1 641 309	1 718 752	1 606 138
Avlsgriser	71 928	69 235	76 409	185 167	150 624
Andre inntekter, husdyrholdet		423	- 179	85	443
Husdyrprodukt i alt	1 668 352	1 743 478	1 906 872	2 120 995	1 993 359
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	52 207	48 236	55 589	58 428	59 565
Arealtilskudd, grovfôr	751	1 007	1 143	1 767	1 181
Arealtilskudd, korn	65 579	69 500	65 858	71 860	74 374
Arealtilskudd, annet	138	138	108	133	
Tilsk. til husdyr (inkl. driftstilsk. sau i 2008)	47 832	51 249	40 791	42 138	42 147
Bunnfradrag	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Beitetilskudd			65	85	50
Regionale miljøtilskudd	12 827	12 285	14 632	16 093	12 914
Refunderte avløserutgifter	58 399	61 626	62 856	63 458	66 904
Andre tilskudd			10 850	2 733	8 774
Tilskudd i alt	234 731	241 039	248 892	253 696	262 908
Leieinntekter, traktor og redskap	10 332	7 326	16 532	21 814	23 960
Andre inntekter	404	1 630	1 833	3 030	2 617
Produksjonsinntekter i alt	2 131 466	2 120 260	2 347 657	2 681 477	2 495 550

Tabell 13d. Kostnader pr bruk

År	2009	2010	2011	2012	2013
Kraftfôr	919 766	909 409	959 742	989 686	1 094 437
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	608	1 517	190	425	1 910
Såvarer	12 424	13 606	14 966	19 455	21 725
Handelsgjødsel og kalk	39 998	24 185	30 201	34 728	39 320
Plantevernmidler	7 361	7 493	10 637	14 043	11 566
Konserveringsmidler	144	1 500	- 17	7	
Andre forbruksartikler m.v.	104 375	109 759	115 156	135 762	138 255
Kjøp av gris	132 166	98 820	88 164	127 852	121 284
Kjøp av andre husdyr		350			
Sum variable kostnader	1 216 842	1 166 638	1 219 039	1 321 958	1 428 497
Leid arbeid	77 793	83 138	85 648	97 064	106 028
Drivstoff	24 209	26 114	27 879	43 968	35 345
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	11 166	4 544	10 491	8 030	6 387
Vedl.h. driftsbygninger	27 910	26 249	33 556	48 708	32 925
Vedl.h. traktor og maskiner	42 034	40 923	50 241	51 057	54 653
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	2 236	2 236	2 301	2 301	1 885
Avskr. driftsbygninger	126 196	126 882	141 747	150 046	159 354
Avskr. traktor og maskiner	42 806	45 260	54 881	66 617	69 863
Maskinleie	20 501	17 827	29 122	26 267	34 031
Leie av dyr ²⁾					
Leie av bygninger ²⁾	200			375	
Leie av kvote ²⁾					
Andre faste kostnader	150 745	159 800	179 877	192 679	203 713
Sum faste kostnader	525 796	532 971	615 745	687 113	704 183
Kostnader i alt	1 742 638	1 699 610	1 834 784	2 009 070	2 132 680
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,19	1,72	1,79	1,44	1,99
Netto mekaniseringskostnader pr daa	467	476	531	595	563

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsformer korn og svin

Tabell 13e. Resultatregning

År	2009	2010	2011	2012	2013
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	388 828	420 651	512 874	672 407	362 870
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	103 794	100 679	110 245	117 346	118 721
Familiens arbeidsfortjeneste	285 034	319 971	402 629	555 061	244 149
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	209 621	234 342	304 748	421 204	187 364
Lønnsevne	362 827	403 109	488 277	652 125	350 177
Lønnsevne pr. time	120,08	132,97	166,92	218,64	117,66
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	229 648	257 356	318 536	415 928	226 045
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	219 374	248 806	317 424	436 575	198 451
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	388 828	420 651	512 874	672 407	362 870
Driftsoverskudd, skogbruk	9 373	9 574	4 917	2 537	10 286
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	14 165	18 399	21 298	51 680	42 503
Driftsoverskudd, andre næringer	817	2 746	833	2 500	2 469
Lønnsinntekt	254 694	279 171	367 490	295 277	314 637
Pensjoner og sykepenger	2 233		17 592	295	1 914
Gevinst/utbytte verdipapir	3 609	9 184	8 453	9 078	55 138
Familiens arbeid på nyanlegg				4 522	2 157
Renteinntekter	13 011	8 288	11 229	13 327	16 172
- Renteutgifter	123 230	110 511	125 492	129 711	144 003
- Kårutgifter	11 950	11 617	11 329	9 850	10 083
Nettoinntekt	551 548	625 885	807 865	912 062	654 059
Privatforbruk ekskl. skatt	509 527	548 761	594 768	612 533	495 991
Betalte skatter	181 401	136 840	180 926	219 165	272 084

Tabell 13f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2009	2010	2011	2012	2013
Kontanter og bankinnskudd	508 466	451 287	516 255	456 194	576 889
Andre krav	34 528	47 553	63 781	149 791	186 698
Omløpsmidler, jordbruk	488 302	448 453	499 094	595 547	543 864
Omløpsmidler, skogbruk	625	167	333	333	867
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	5 148	5 148	5 148	5 148	5 148
Omløpsmidler, andre næringer	234 876	268 635	254 302	271 717	305 948
Omløpsmidler i alt	1 271 946	1 221 242	1 338 913	1 478 731	1 619 413
Anleggsmidler, jordbruk	2 943 133	2 829 975	3 133 025	3 322 563	3 452 765
Anleggsmidler, skogbruk	112 841	112 176	112 685	116 011	110 114
Anleggsmidler, tilleggsnæringer		2 667	3 611	32 096	29 381
Anleggsmidler, andre næringer					
Privat hovedbygninger	543 504	540 600	539 077	470 741	456 012
Privat, annet	274 826	273 733	268 999	227 738	331 474
Anleggsmidler i alt	3 874 303	3 759 151	4 057 397	4 169 149	4 379 745
Eiendeler i alt	5 146 249	4 980 392	5 396 310	5 647 880	5 999 158
Eiendeler i jordbruket	3 431 435	3 278 427	3 632 119	3 918 110	3 996 629
Kortsiktig gjeld	522 057	449 575	571 135	607 584	633 610
Langsiktig gjeld	2 329 934	2 272 878	2 521 825	2 812 383	3 110 156
Gjeld i alt	2 851 991	2 722 453	3 092 960	3 419 967	3 743 766
Endring i året, kroner	68 771	-129 538	1 080	67 196	323 799
Egenkapital	2 294 258	2 257 939	2 303 350	2 227 913	2 255 392
Egenkapitalprosent	45	45	43	39	38
Endring i året (sparing)	-108 361	-38 424	36 276	-16 526	-21 073
Arbeidskapital	749 888	771 666	767 778	871 147	985 804
Endring i året	-41 924	20 299	115 990	103 352	66 105
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform sau

Tabell 14a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2009	2010	2011	2012	2013
Antall bruk	14	14	13	15	16
Brukers alder	44	45	45	44	44
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	4,6	4,4	4,8	4,1	2,9
Grovfôr, daa	246,2	239,4	266,3	282,9	302,7
Annet areal, daa	2,1			0,1	0,0
Jordbruksareal, daa	252,9	243,9	271,1	287,1	305,7
- herav leid areal, daa	82,3	75,7	101,2	91,4	106,4
Korn, FEm pr daa	485	551	408	476	731
Grovfôr, FEm pr daa	310	287	270	251	245
Jordbruksareal, FEm pr daa	311	292	272	254	250
Husdyrproduksjon					
Antall vinterfôra sauer (vfs)	197	197	202	194	200
Antall gagnslam pr vfs	1,5	1,5	1,4	1,4	1,4
Kg kjøtt pr vfs	31	30	27	28	28
Ull, kg omsatt pr vfs	4,6	4,6	4,1	5,3	3,9
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	1 831	1 688	1 799	1 813	1 853
Ektefelle	304	439	296	273	281
Barn under 17 år	69	19	8	28	9
Sum familie	2 204	2 146	2 104	2 114	2 143
Leid arbeid	380	476	532	570	574
Sum timer i jordbruket	2 583	2 623	2 636	2 684	2 716
Sum timer familie i skogbruket	32	43	30	33	49
Sum timer i tilleggsnæring	39	28	21	31	68
Familiens arbeid på nyanlegg	41	45	4	7	33
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1 569	1 461	1 344	1 370	1 276
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,74	1,79	1,89	1,71	1,79
Lammekjøtt, kr pr kg	42,55	44,29	46,79	50,83	55,76
Sauerkjøtt, kr pr kg	17,33	18,75	19,05	22,67	20,90
Ull, kr pr kg	30,12	28,41	29,54	34,37	33,70

Tabell 14b. Nettoinvesteringer

År	2009	2010	2011	2012	2013
Jord, grøfter og vannanlegg	-558	10	-236	-453	6 092
Driftsbygninger	77 843	8 724	-10 180	-12 647	104 696
Maskiner og redskap	27 029	9 088	14 889	32 657	26 804
Sum nettoinvesteringer	104 314	17 823	4 473	19 556	137 592

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform sau

Tabell 14c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2009	2010	2011	2012	2013
Korn	2 901	3 092	5 864	3 032	4 033
Andre planteprodukter	13 159	8 475	17 146	12 749	18 337
Planteprodukter i alt	16 060	11 567	23 010	15 780	22 370
Sauer, livdyr	8 767	12 401	6 912	12 341	12 303
Saue- og lammeslakt	284 295	278 684	271 688	289 672	346 803
Ull	27 547	23 560	22 591	35 026	26 234
Andre inntekter, husdyrholdet	1 684	227	769	726	18 481
Husdyrprodukt i alt	322 294	314 872	301 960	337 766	403 821
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	49 052	48 943	43 663	46 920	48 505
Arealtilskudd, grovfôr	38 265	37 959	39 917	46 106	47 829
Arealtilskudd, korn	829	829	726	656	600
Arealtilskudd, annet				4	4
Tilsk. til husdyr (inkl. driftstilsk. sau i 2008)	133 113	141 707	134 856	157 276	168 315
Bunnfradrag	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Distriktstilskudd sau	35 784	30 061	32 378	31 002	31 496
Grunntilskudd sau	22 301	22 253	21 522	19 617	21 724
Beitetilskudd	59 392	78 171	89 559	90 079	92 336
Regionale miljøtilskudd	12 612	11 427	7 202	15 449	10 349
Refunderte avløserutgifter	51 012	51 436	58 155	68 665	71 553
Andre tilskudd	2 662	4 757	249	9 713	13 230
Tilskudd i alt	402 022	424 544	425 226	482 487	502 941
Leieinntekter, traktor og redskap	4 084	3 551	2 056	7 186	7 212
Andre inntekter	3 707	357	385	930	313
Produksjonsinntekter i alt	748 166	754 891	752 636	844 148	936 656

Tabell 14d. Kostnader pr bruk

År	2009	2010	2011	2012	2013
Kraftfôr	49 460	52 318	50 846	57 383	67 518
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	11 435	18 340	13 138	6 877	10 880
Såvarer	4 342	2 936	4 416	4 732	7 232
Handels gjødsel og kalk	36 785	25 715	39 814	38 958	39 058
Plantevernmidler	756	392	1 027	1 050	720
Konserveringsmidler	3 280	3 662	3 998	4 785	3 736
Andre forbruksartikler m.v.	34 104	37 904	38 875	44 703	52 452
Kjøp av sau	820	1 521	2 417	5 837	2 828
Kjøp av andre husdyr	429	176	1 573		22 768
Sum variable kostnader	141 409	142 963	156 106	164 326	207 191
Leid arbeid	50 428	60 346	73 248	78 189	86 012
Drivstoff	16 398	14 809	18 619	20 195	21 985
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	2 859	2 608	4 223	6 467	10 566
Vedl.h. driftsbygninger	15 689	21 337	21 558	26 705	29 522
Vedl.h. traktor og maskiner	33 907	44 749	41 133	37 769	42 618
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	558	558	600	453	585
Avskr. driftsbygninger	29 739	31 251	31 386	31 253	36 163
Avskr. traktor og maskiner	42 965	44 085	43 792	48 459	54 335
Maskinleie	28 847	25 468	27 879	39 435	46 416
Leie av dyr ²⁾					519
Leie av bygninger ²⁾					
Leie av kvote ²⁾					
Andre faste kostnader	84 822	89 253	94 153	92 286	104 144
Sum faste kostnader	306 212	334 463	356 591	381 212	432 864
Kostnader i alt	447 621	477 426	512 697	545 537	640 055
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,65	1,94	1,91	2,09	2,27
Netto mekaniseringskostnader pr daa	514	566	521	532	568

¹⁾ Var tidligere en del av arealtilskuddet

²⁾ Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform sau

Tabell 14e. Resultatregning

År	2009	2010	2011	2012	2013
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	300 545	277 464	239 939	298 611	296 601
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	37 640	39 304	38 605	42 334	46 421
Familiens arbeidsfortjeneste	262 905	238 161	201 334	256 277	250 179
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	212 214	191 970	164 857	209 020	202 965
Lønnsevne	313 333	298 506	274 582	334 465	336 192
Lønnsevne pr. time	121,29	113,83	104,16	124,61	123,77
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	227 377	218 099	200 470	236 849	236 264
Vederl. til fam. arb. og egenkap. pr årsv.	216 280	201 241	174 554	217 269	212 410
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	300 545	277 464	239 939	298 611	296 601
Driftsoverskudd, skogbruk	- 2 157	6 031	27 836	35 311	4 080
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	54 284	42 931	44 241	12 213	24 766
Driftsoverskudd, andre næringer	1 160	4 245	- 12	7 702	7 268
Lønnsinntekt	337 337	350 900	370 011	347 335	345 621
Pensjoner og sykepenger	17 525	26 162	8 367	22 780	6 831
Gevinst/utbytte verdipapir	7 002	8 314	7 193	6 630	11 018
Familiens arbeid på nyanlegg	6 456	7 180	615	1 125	5 779
Renteinntekter	6 206	7 409	7 767	7 986	9 830
- Renteutgifter	58 163	48 380	46 693	54 661	57 553
- Kårutgifter	7 564	7 946	7 271	8 367	10 872
Nettoinntekt	662 630	674 309	651 993	676 665	643 369
Privatforbruk ekskl. skatt	476 728	490 798	440 581	505 219	479 735
Betalte skatter	145 129	179 459	181 694	158 027	166 981

Tabell 14f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2009	2010	2011	2012	2013
Kontanter og bankinnskudd	297 684	363 480	352 597	380 895	448 720
Andre krav	86 116	67 912	94 675	70 654	105 549
Omløpsmidler, jordbruk	86 502	78 781	71 634	78 967	94 592
Omløpsmidler, skogbruk	36	15	25	33	31
Omløpsmidler, tilleggsnæringer					
Omløpsmidler, andre næringer	264 743	286 090	210 777	183 463	185 190
Omløpsmidler i alt	735 080	796 278	729 709	714 011	834 083
Anleggsmidler, jordbruk	1 215 478	1 239 491	1 215 587	1 343 550	1 537 154
Anleggsmidler, skogbruk	71 427	67 530	73 157	120 563	131 950
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	23 912	26 731	32 488	12 400	29 326
Anleggsmidler, andre næringer		560	603	4 500	3 886
Privat hovedbygninger	376 616	365 940	357 295	467 158	448 714
Privat, annet	173 657	214 792	186 023	164 050	201 217
Anleggsmidler i alt	1 861 090	1 915 044	1 865 152	2 112 221	2 352 246
Eiendeler i alt	2 596 170	2 711 322	2 594 861	2 826 233	3 186 330
Eiendeler i jordbruket	1 301 980	1 318 272	1 287 221	1 422 516	1 631 746
Kortsiktig gjeld	117 773	117 702	138 716	168 674	120 931
Langsiktig gjeld	942 689	1 042 429	989 064	1 127 344	1 452 616
Gjeld i alt	1 060 462	1 160 131	1 127 780	1 296 018	1 573 547
Endring i året, kroner	60 008	99 669	-28 064	79 527	251 282
Egenkapital	1 535 708	1 551 191	1 467 081	1 530 215	1 612 783
Egenkapitalprosent	59	57	57	54	51
Endring i året (sparing)	73 386	14 360	28 205	52 071	32 906
Arbeidskapital	617 307	678 576	590 992	545 338	713 153
Endring i året	-11 560	60 147	6 977	21 138	172 336

1) Kalkulasjonsrente

3,0 %

3,0 %

3,0 %

3,0 %

3,0 %

10 Forklaring på faguttrykk

Anleggsmidler er eiendeler som er bestemt til varig eie eller bruk, det vil si alle eiendeler unntatt omløpsmidler. Anleggsmidlene har en funksjonstid i foretaket på over ett år. Eksempler på anleggsmidler er jord- og skogbruksarealer, driftsbygninger, maskiner og produksjonsdyr.

Arbeid: Både ubetalt og betalt leid arbeid, og familiens arbeid, registreres i timer etter medgått arbeidstid. For personer under 18 år eller over 65 år regnes arbeidstimene om til fullverdige timer etter følgende reduksjonstabell:

Alder	Multiplikasjonsfaktor
12–14 år	0,6
15–16 år	0,8
17 år	0,9
66–70 år	0,9
over 70 år	0,7

Arbeidstid for kårfolk og familiens barn over 17 år som har arbeidet i jord- eller skogbruket, føres som leid hjelp i driftsregnskapet, selv om de ikke har fått utbetalt lønn. Familiens arbeid på nyanlegg blir ført særskilt, og vederlag for dette arbeidet blir balanseført.

All arbeidsinnsats i de ulike yrkesgreinene registreres, enten ved ukentlige noteringer eller i form av en mer summarisk årlig rapportering.

Arbeidskapital er omløpsmidler minus kortsiktig gjeld. Arbeidskapitalen er et uttrykk for familiens likvide situasjon.

Avlinger registreres som lagringsdyktig mengde. For korn vil det si kilo med 15 prosent vanninnhold. Andre vekster registreres som kilo innhøstede rotvekster og poteter, kilo innkjørt høy, m³ ferdig surfôrmasse, FEm oppfôret gras, grønnfôr og beite. Alle avlinger omregnes til FEm per daa.

Avskrivninger defineres som planmessig fordeling av eiendelenes verdiforringelse over eiendelenes forventede levetid. Verdiforringelsen skyldes slitasje, elde og teknisk utvikling.

I skatteregnskapet blir de fleste avskrivbare eiendeler avskrevet etter saldoprinsippet; det vil si med en viss prosent av eiendelens bokførte verdi. Dette prinsippet fører til at de årlige avskrivningene avtar etter hvert som eiendelene blir eldre. De avskrivbare eiendelene er delt i ulike avskrivningsgrupper. Bygninger og anlegg avskrives individuelt, mens inventar, redskaper og maskiner avskrives kollektivt.

I driftsregnskapet benyttes lineære avskrivninger, slik at den nominelle verdiforringelsen blir like stor hvert år i avskrivningsperioden. De avskrivbare anleggsmidlene avskrives individuelt, og avskrivningstiden fastsettes ut fra sannsynlig varighet eller brukstid. Brukt utstyr avskrives dermed over kortere tid enn nytt utstyr.

Avvirkningsprosenten er årets totale avvirkningskvantum i skogen i prosent av balansekvantumet.

Balansen er en oppstilling for brukerfamiliens eiendeler, gjeld og egenkapital per 31.12.

Balanseføring, grenser: Varige eiendeler balanseføres dersom kostprisen inklusive eventuell investeringsavgift er minimum 15 000 kroner. Dette er samme beløpsgrense som i skatteregnskapet. Maskiner og redskap som brukes lite, kan det være aktuelt å balanseføre selv om kostprisen er mindre enn 15 000 kroner.

I skatteregnskapet balanseføres bare en eventuell standardheving ved større reparasjons- og vedlikeholdsarbeid. I driftsregnskapet vil ofte en betydelig del av slikt arbeid bli balanseført og gjort til gjenstand for enten ordinære avskrivninger eller kostnadsfordeling over en kortere tidsperiode.

Balansekvantumet er det høyest mulige kvantum, målt i m³ uten bark, som kan avvirkes hvert år i en skog, uten at avvirkningskvantumet i framtida blir mindre. Det forutsettes en bestemt investeringsinnsats i primærproduksjonen.

Bruk er en driftsenhet i landbruket. Den kan bestå av eid og/eller leid areal.

Brukeren er den som administrerer driftsenheten. Han eller hun vil som oftest være eier av hele eller deler av den faste eiendommen, og er vanligvis den som har flest arbeidstimer på bruket.

Brukerfamilien: Se *familien*.

Buskap: I skatteregnskapet er hele buskapen klassifisert som omløpsmidler og verdsett etter standardiserte enhetspriser for variable oppdrettskostnader (tilvirkningsverdier). I driftsregnskapet verdsettes buskapen, som hovedprinsipp, til slakteverdi, med unntak for verpehøns, smågriser og hester. Okser, smågriser, slaktegriser og fjørfe til slakt blir klassifisert som omløpsmidler, mens resten av buskapen blir regnet som anleggsmidler (produksjonsdyr). Både i skatteregnskapet og i driftsregnskapet blir voksne dyr stående i balansen med den verdien de en gang er gitt.

Dekningsbidrag er produksjonsinntekter minus variable kostnader.

Driftsoverskuddet er produksjonsinntekter minus kostnader. Driftsoverskuddet er den godtgjørelsen familien får for innsatsen av eget arbeid og eventuelt ubetalt leid arbeid, og for egen og lånt kapital.

Egenkapitalen (EK) er den delen av totalkapitalen som tilhører brukerfamilien. Egenkapitalen beregnes ved å trekke samlet gjeld fra samlet verdi av eiendelene.

Eiendeler: Se stikkordene *anleggsmidler* og *omløpsmidler*.

Familien består av bruker og eventuell ektefelle, samboer eller partner og deres barn under 17 år.

Familiens arbeidsfortjeneste (beregnes bare for jordbruket) er driftsoverskuddet fratrukket kalkulert rente av eiendelene i jordbruket. Dette resultatmålet viser hva familien har igjen som godtgjørelse for egen arbeidsinnsats og for innsatsen til eventuelt ubetalt leid arbeidskraft. Som uttrykk for jordbrukseiendelenes verdi brukes gjennomsnittet av inngående og utgående balanse.

Familiens arbeidsvederlag er et kalkulert vederlag for familiens arbeidsinnsats. Familiens registrerte arbeidstimer er utgangspunkt. En beregner hva det ville ha kostet å leie arbeidskraft i like mange timer, til tarifflønn, inkludert feriepengene og betaling for bevegelige helligdager. Arbeidsgiveravgiften, som er regionalt differensiert, tas også med. Derfor vil arbeidsvederlaget per time variere mellom ulike områder.

Faste kostnader er kostnader som i en gitt periode ikke endrer seg nevneverdig med omfanget av produksjonen. Eksempler på faste kostnader er avskrivninger og vedlikehold av driftsbygninger.

Frasalg: Salgsinntekter fra aktiverte anleggsmidler blir behandlet forskjellig i skatteregnskapet og i driftsregnskapet. I skatteregnskapet blir gevinst eller tap ved salg av ikke avskrivbare anleggsmidler eller anleggsmidler med individuell avskrivning, periodisert over gevinst- og tapskontoen. Ved salg av anleggsmidler som avskrives som gruppe, er det ikke mulig å fastsette eventuell gevinst eller tap. Hele salgssummen blir derfor nedskrevet i vedkommende saldogruppe. I driftsregnskapet blir gevinst ved salg brukt til nedskrivning, og tap ved salg avskrives.

Ved frasalg av jord eller skog skal den bokførte verdien av det solgte arealet nedskrives til null i driftsregnskapet. Overskytende verdi føres som verdiregulering.

Gjeldsprosenten er familiens gjeld i prosent av totalkapitalen og viser hvor stor del av eiendelene som er finansiert med fremmed kapital

Inngående balanse (IB) er balanse ved regnskapsårets begynnelse.

Jordbruksareal: Arealet av hver enkelt vekst registreres i dekar med en desimal. Areal med natureng og overflatedyrket beite reduseres for uproduktivt areal slik at en kommer fram til et produktivt nettoareal. Andel av fellesbeite regnes som del av bruket. Jordbruksarealet omfatter både eget og leid areal, og det er registrert hvor stort det leide arealet er.

Kortsiktig gjeld er gjeld som normalt forfaller til betaling innen ett år fra regnskapsavslutning, eller som er direkte knyttet til bedriftens kortsiktige omsetning av varer og tjenester.

Kostnader er verdien av varer og tjenester som er satt inn i produksjonen i regnskapsperioden.

Langsiktig gjeld er gjeld som normalt forfaller til betaling ett år eller mer etter regnskapsavslutning, og som ikke er knyttet til bedriftens kortsiktige omsetning av varer og tjenester.

Lønnsevne beregnes bare for jordbruket og forteller hvor mye jordbruket kan betale for samlet arbeidsinnsats når all kapital har fått sin godtgjøring. Den angis i kroner per bruk eller kroner per time.

Lønnsevneprosenten forteller hvordan den reelle godtgjørelsen for utført arbeid i jordbruket står i forhold til den godtgjørelsen som måtte ha blitt utbetalt dersom brukerfamilien skulle lønnes etter tariff.

Nettoinntekt er samlet driftsoverskudd fra all næringsvirksomhet, med tillegg av lønnsinntekter, pensjoner, kalkulert vederlag for familiens arbeidsinnsats på nyanlegg samt renteinntekter. Rente- og kårutgifter er trukket fra.

Nettoinvestering er nyanlegg minus avskrivninger, frasalg og investeringstilskudd.

Netto mekaniseringskostnader omfatter alle kostnader vedrørende maskininnsatsen (traktorer, skurtresker, yrkesbil og andre maskiner og redskaper), inklusive rente av bokført verdi, men fratrasket inntekter fra utleie av maskiner:

Avskrivninger og vedlikehold
+ Drivstoffkostnader
+ Leieutgifter til maskiner og redskaper
+ Rentekrav
= Brutto mekaniseringskostnader
– Leieinntekter av maskiner og redskaper
= Netto mekaniseringskostnader

Omløpsmidler er eiendeler som ikke er anskaffet for varig eie eller bruk. De har enten en funksjonstid i foretaket på under ett år, eller de er knyttet til den kortsiktige omsetningen av varer og tjenester. Eksempler på omløpsmidler er bankinnskudd, kontanter, andre krav, slaktedyr og varelager.

Produksjonsinntekter er verdien av varer og tjenester som er produsert i løpet av året. Produksjonsinntektene omfatter derfor både hva som er solgt eller tatt ut til forbruk i løpet av året, og endringene i lagerbeholdningene av disse produktene.

Produktivt skogbruksareal: Som produktivt skogbruksareal regnes all mark som har en produksjonsevne som minst tilsvarer produksjonskravet i laveste klasse på en bonitetskala.

Rentekrav er kalkulert rente av gjennomsnittlig verdi av eiendeler i jordbruket. Rentekravet var 6 prosent i 2008 og 3 prosent i 2009 til 2013. Bakgrunnen for beregningen av rentekravet er alternativ plassering av kapitalen. Det er gjennomsnittlig 3 måneders NI-BOR-rente i regnskapsåret som er benyttet i beregningene.

Sparing er økning i egenkapitalen i løpet av året.

Ubetalt leid arbeid: I driftsregnskapet ble tidligere alt ubetalt arbeid i jordbruket som ble utført av personer utenom brukerfamilien verdsatt etter jordbrukstariff. Differansen mellom kalkulte lønnskostnader og faktisk utbetalt lønn og arbeidsgiveravgift, ble betraktet som en gave til brukerfamilien og kalt gavearbeid. Fra og med 2002 blir det ikke lenger satt inn verdi på gratisarbeidet. Dette får effekt for noen lønnsomhetsmål, som driftsoverskudd, familiens arbeidsfortjeneste og nettoinntekt. Vederlaget til alt arbeid og egenkapital, og lønnsevnen, er ikke påvirket av denne endringen.

Utgående balanse (UB) er balansen ved utgangen av regnskapsåret.

Variable kostnader er kostnader som i en gitt periode forandrer seg proporsjonalt med omfanget av produksjonen, slik som f. eks. såfrø, gjødsel og innkjøpt fôr. Drivstoff regnes som en fast kostnad.

Vederlag til arbeid og egenkapital (beregnes bare for jordbruket) omfatter driftsoverskuddet pluss kostnadene til leid arbeid minus jordbrukets andel av utgifter til renter og kår. Jordbrukets andel av utgifter til renter og kår settes lik den prosentandelen som verdien av eiendelene *i jordbruket* utgjør av sumverdien av *alle* eiendeler.

Vederlag til familiens arbeid og egenkapital (beregnes bare for jordbruket) omfatter driftsoverskuddet minus jordbrukets andel av utgifter til renter og kår.

Årsverk: Et årsverk er i 2013 definert som 1 845 registrerte timer.

Tidligere utgitt i denne serien – 2014

- 2014–1 Kriteriebasert fordeling av fylkesvise BU-midler. Forslag til fordelingsmodell. Stine Evensen Sørbye, Ivar Pettersen, 33 s.
- 2014–2 Økonomien i jordbruket i Nord-Norge 2012. Øyvind Hansen, 73 s.
- 2014–3 Økonomien i jordbruket på Vestlandet. Trendar og økonomisk utvikling. Anna Smedsdal, Heidi Knutsen, 70 s.
- 2014–4 Verdiskaping og sysselsetting av landbruket i Troms. Ole Kristian Stornes, 43 s.
- 2014–5 Melding om årsveksten 2013. Normalårsavlinger og registrerte avlinger. Habtamu A. Terefe, Paul Henrik Ring, Oddmund Hjukse, 16 s.
- 2014–6 Økonomien i landbruket i Trøndelag. Utviklingstrekk 2003–2012. Tabellsamling 2008–2012. Kjell Staven, Eystein Ystad, Svein Holien, Siv Karin Paulsen Rye, Inger Sofie Murvold Knutsen, 75 s.
- 2014–7 Arbeidstidsundersøkelse i reindriften. Anne Strøm Prestvik, 25 s.
- 2014–8 Økonomien i jordbruket i Agder-fylke og Rogaland. Trendar og økonomisk utvikling 2003–2012. Tabellsamling 2008–2012. Signe Kårstad, Heidi Knutsen, 74 s.
- 2014–9 Årsaker til manglende motivasjon for økologisk dyrkning blant norske frukt-, bær- og grønnsaksdyrkere. Anna Birgitte Milford, 39 s.
- 2014–10 Økonomiske konsekvenser av landbrukstiltak i Vannområde Haldenvassdraget. Asbjørn Veidal, Karen Refsgaard, 60 s.
- 2014–11 CAP 2013: Hva betyr det for norsk matsektor? Klaus Mittenzwei, Hilde Helgesen, 40 s.
- 2014–12 Marked før regulering: Vurdering av statlige lagringstiltak for sikker matkornforsyning. Ivar Pettersen, 39 s.
- 2014–13 Effekt- og resultatindikatorer for Innovasjon Norges virkemidler til jordbruksforetak. Anne Strøm Prestvik, Ivar Pettersen, 35 s.
- 2014–14 Driftsgranskingane 100 år. Litt om jordbruket i 1910 og det første rekneskapsopplegget. Agnar Hegrenes, 53 s.
- 2014–15 Verdiskapingen og sysselsettingen av jordbruket i Finnmark. Ole Kristian Stornes, 27 s.
- 2014–16 Oppdatering av tallgrunnlaget for beregning av rovdyrerstatninger. Svein Olav Holien, Ole Kristian Stornes, Eystein Ystad, 31 s.

Tidligere utgitt i denne serien – 2015

- 2015–1 Økonomien i jordbruket på Vestlandet. Trendar og økonomisk utvikling 2004–2013. Samdrifter. Anastasia Olsen, Heidi Knutsen, Torbjørn Haukås, 72 s.
- 2015–2 Økonomien i jordbruket i Nord-Norge 2013. Øyvind Hansen, 71 s.
- 2015–3 Økonomien i jordbruket i Agder-fylka og Rogaland. Trendar og økonomisk utvikling 2004–2013. Tabellsamling 2009–2013. Anastasia Olsen, Heidi Knutsen, Torbjørn Haukås, 80 s.
- 2015–4 Forbrukere – «Velkommen til bords». Forbrukerperspektiv på markedsregulering for norske jordbruksvarer. Per Christian Rålm, 28 s.

ADRESSE HOVEDKONTOR

Postadresse:	Kontoradresse:	Telefon: 22 36 72 00
Postboks 8024 Dep	Storgata 2-4-6	Telefaks: 22 36 72 99
0030 OSLO		E-post: postmottak@nilf.no
		Internett: www.nilf.no

ADRESSE DISTRIKTSKONTORER

Bergen	Postadresse:	Postboks 7317, 5020 BERGEN
	Telefon:	22 36 72 40
	Telefaks:	22 36 72 99
	E-post:	postmottak-Bergen@nilf.no
Trondheim	Postadresse:	Postboks 4718 – Sluppen, 7468 TRONDHEIM
	Telefon:	73 19 94 10
	Telefaks:	73 19 94 11
	E-post:	postmottak-Trondheim@nilf.no
Bodø	Postadresse:	NILF, distriktskontoret i Bodø, c/o Bioforsk Bodø, Torggården, 8049 BODØ
	Telefon:	90 27 94 50
	E-post:	postmottak-Bodo@nilf.no

ISBN 978-82-7077-905-5
ISSN 0805-9691

